

Yılmaz Güney - Siyasal Yazılar Cilt: III, 1. Bölüm

NEDEN MAYIS?

Bizim için Mayıs adı, dünya proletaryasının, birlik, dayanışma ve mücadelesini simgeliyor. Bu nedenle ki, dergimizin adını Mayıs koyduk.

Amacımız, devrim ateşine, işçi sınıfının birliğini sağlama çabalarına, devrimci kültür ve kavrayışın derinleştirilmesine katkıda bulunmaktır. Dergimiz bu konuda bütün olanaklarını ve enerjisini seferber edecektir.

Her 1 Mayıs'ta olduğu gibi, bu yıl da dünyanın çeşitli ülkelerinde milyonlarca yumruk, devrim ve demokrasi için, emeğin nihai kurtuluşu için, emperyalizme ve faşizme karşı çelikleşerek göklere kalkacaktır. Kimi yerlerde açıktan açığa, kimi yerlerde ise gizlilik koşullarında devrim andı içilecektir. Askeri faşist diktatörlüğün kanlı çizmeleri altında ezilen ülkemiz Türkiye-Kürdistan'da, işçi sınıfının özlemi, koşullar elverdiği oranda, mutlaka dile getirilecektir. Acımız büyüktür, ama yenilmez ve aşılmaz değildir, dayanılmaz değildir. İşçi sınıfının, devrim gençliğinin çeşitli milliyetlerden, çeşitli gruplara dağılmış unsurları, ölümleri pahasına da olsa, emperyalizmi, faşizmi, ulusal baskıları ve ihaneti lanetliyorlar. Onlar, zorbalığa karşı onurlu direnişin, yenilmezliğin örneğini gösteriyorlar.

Direniş ateşi sönmeyecektir. Direnen tek kişi bile kalsa, direniş sürüyor demektir. Birin binler, onbinler, milyonlar olduğuna tarih tanıktır. Tarih, bizim zaferimize de tanık olacaktır. İşte Mayıs, anti emperyalist, anti faşist direnişe can katmak ve ondan can almak için çıkıyor. Yaşasın Mayıs, Yaşasın 1 Mayıs!

DEVRİMCİ KÜLTÜRÜN ANLAMI VE MAYIS'IN GÖREVLERİ...

Mayıs, Türkiye-Kürdistan devrimci kurtuluş mücadelesinin kültür-sanat alanında etkin bir silahı olmak istiyor. Böyle bir silah, emperyalizme ve faşizme karşı, ulusal, demokratik, toplumsal kurtuluş kavgasının ateşi içinde, sanatsal-kültürel-felsefi tartışma ve sorunlara getireceği doğru yaklaşımlarla, doğru çözümlerle ve pratikte göstereceği kararlı tutumla

kendisini oluşturabilir. Böyle bir silah, yaşadığımız süreç içerisinde, çeşitli milliyetlerden Türkiye-Kürdistan proletaryasının ve emekçi halkının bilincini besleyen, kuşatan, kafa karışıklığı yaratan her türden feodal, burjuva, reformist, revizyonist ve modern revizyonist anlayışlara, ezen ulus şovenizmine ve ezilen ulus dar milliyetçiliğine ve her türden karşı propagandalara açık savaş içinde, sınıf mücadelesinin gereklerini yerine getirerek kendini varedebilir ve çelikleşebilirler. Her yeni girişimin yetmezlik, eksiklik ve acemilik dönemi olacaktır. Bunun bilincindeyiz. Hiçbir tasarı, istek ve karar, toplumsal ve siyasi hayatta karşılığını bulmadan maddi güç haline dönüşemez. Maddi güç haline gelebilmenin tek yolu, kitlelerin ve hayatın isteklerine doğru cevaplar vermekten geçer; öne süreceğimiz görüş ve önerilerin, hayatın yasalarına uygun olmasından ve kitleler tarafından sahiplenmesinden geçer. Ancak büyük bir çoğunluğun, şu ya da bu siyasi kavrayışla, çeşitli ideolojik sapmalarla koşullandığını, dinsel, siyasi, toplumsal değer yargılarına sahip olduklarını baştan kabul etmek gerekir. Düşünülerek, tartışılarak seçilmiş ve benimsenmiş her düşünce, düşünme ve araştırma temelinde değişebilir ya da değişmeyebilir. Ama hiçbir biçimde düşünülmemiş, belli bir araştırma ve incelemeye dayanmadan benimsenmiş görüşleri değiştirmek alabildiğine zordur. Doğaldır ki her yeni düşünce, başlangıçta, yerleşik düşünce ve anlayışlar karşısında zayıf kalabilir. Yolunu açmakta, gelişmekte zorluk çekebilir. Bu konuda güvendiğimiz müttefikimiz hayatın kendisi ve Marksizm olacaktır. Geniş kamouyona egemen olan ideolojik-toplumsal-siyasal değer yargılarını, içinde hareket edeceğimiz bir ölçü değil, savaşılması gereken duvarlar olarak görüyoruz.

Egemen Kültür

Egemen Sınıfın Kültürüdür...

Bilinen bir gerçektir ki, bir topluma egemen olan ideoloji, kültür, siyasi anlayış, yaşama biçimi ve değer yargıları, o topluma egemen olan sınıf ya da sınıfların damgasını taşır. Öte yanda, ezilen sınıf ya da tabakaların ideoloji, siyaset ve toplumsal görüşleri, varlıklarını baskı altında sürdürürler. Sınıflı toplumlarda, bütün sınıflar hayatın her alanında birbirleriyle mücadele ederler. Hedef olarak önümüze koyduğumuz ideoloji, kültür, siyaset, felsefe, birer üstyapı kurumu olarak, ancak onun dayandığı maddi ve toplumsal temelle birlikte ele alınmalıdır. Altyapısı yıkılmayan hiçbir üstyapı kurumu yıkılmaz. Üstelik üstyapı kurumları, maddi temelleri yıkılsa bile, çok uzun ömürlüdürler. Bu nedenle, bir kültür-sanat dergisi olarak önümüze koyduğumuz mücadele, hedef ve görevleriyle, Türkiye-Kürdistan devriminin siyasi, toplumsal hedef ve görevleri doğrudan doğruya bağlantı içindedir. Türkiye-Kürdistan devriminin düşmanları olan sınıfların kültür-sanat anlayışları, felsefi kavrayışları çarpışmamız gereken hedeflerdir. Aynı zamanda proletarya, devrimci demokratik mücadele içerisinde, hedefi sosyalizm olmayan, fakat demokrasiden yana tavır alabilen diğer ezilen sınıf ve tabakalarla sürekli iç içedir. Bu yüzden proletarya, bir yanıyla emperyalizme, işbirlikçilerine, faşizme karşı savaşırken, küçük burjuva ve köylülüğe karşı da her alanda bağımsızlığını korumak zorundadır. Devrimci sanat, devrimci mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır; ondan doğar, onu etkiler ve onun gelişim sürecinden etkilenir. Ancak iyice vurgulamalıyız ki, sanatın kendine özgü bir dili, kişiliği ve kendine özgü bir işlevi vardır. Sanat ve sanatçı, devrimci mücadele süreci içerisinde, sekterizme, dogmacılığa, dar görüşlülüğe, kabalığa ve ismarlamacılığa karşı kendi kişiliğini titizlikle korumalıdır. Koruyamazsa, zaten sanat olmaktan çıkacaktır sanat. Devrimci görevini ve etkinliğini yerine getiremeyecektir. Sanatı, kuru bir ajitasyon-propaganda aracı, bir slogan bileşimi olarak görmüyoruz. Dergimiz, Marksist-Lenisinst ideoloji ve siyaseti kendisine klavuz edinen, militan nitelikli bir sanat kültür dergisi olacaktır, diyoruz. Mayıs'ı çıkartan arkadaşlar, kendilerinin de değiştirmek istediğimiz ve siyasi-ideolojik etkilerine karşı savaştığımız toplumun bir parçası olduklarını biliyorlar.

Mayıs, proletaryayı çağımızın en devrimci sınıfı, proletaryanın bilimsel dünya görüşü olan Marksist felsefeyi de, devrimci pratiğe yol gösterecek, insanlığı kurtaracak tek ışık olarak tanıyor. Proletaryanın, tarihi görevini yerine getirebilmesi için, bilimsel sosyalizmin evrensel ilkelerini tamı tamına hayata geçirmesi gerekir. Her ülke proletaryası, kendi özgül konumuna ve koşullarına göre, ekonomik, toplumsal, siyasi, kültürel, sanatsal çalışmalarına, ve hatta en sıradan görünen günlük problem ve zorluklarına bile bu açıdan bakmalıdır. Marksizm bir

dogma değil, bir eylem kılavuzu olduğuna göre, Marksizmin çare bulamayacağı, yol gösteremeyeceği hiçbir sorun olamaz. Çünkü Marksistler, her sorunun, çözüm koşullarını da içinde taşıdığını bilirler. Kendisi için bir sınıf olmak isteyen proletarya, kendisini saran koşulları pratikten edindiği bilgiyle yenemez. Ona, dışardan, kendi sınıf felsefesinin, diyalektik materyalist felsefenin taşınması gerekir. Ona, kendi siyasi sınıf bilinci taşınmalıdır. Kendisi için bir sınıf olmanın ve insanlığı sömürden kurtarmanın bundan başka yolu yoktur. Burjuva, feodal, küçük burjuva önyargılardan, reformist, revizyonist, oportünist kavrayışlardan, idealizmden can bulan düşünme biçimlerinden, sekterizmden, dogmatizmden kurtulmadan bunların etkilerinden sıyrılmadan, bütün bu etkilere karşı savaşmadan bağımsız ve kalıcı bir sınıf hareketinden söz edilebilir mi? Gericiler sınıfın ya da koşullarından dolayı işçi sınıfı ile birlikte hareket etmek zorunda kalan küçük burjuvazi ve köylülüğün mantığıyla hareket eden, onlar gibi düşünen bir işçi sınıfı kendi varlığının bağımsızlığından söz edemez. İşte Türkiye-Kürdistan'da işçi sınıfı hareketinin içinde bulunduğu durum, apaçık ortada. Acıdır, fakat açıktır ki bugün, dünya proletaryası da esas olarak burjuva dünya görüşünün ve onun biçimleri olan reformizmin, revizyonizmin bataklığına saplanmıştır. Bu noktaya bir çırpıda gelinmediği biliniyor. Uzun ve acılı bir gerileme süreci yaşandı ve yaşanıyor. Sovyet Modern revizyonizmi, Tito'nun bayrağını göndere çekti. Bütün dünyanın komünist partileri bu gericiler bayrağına gerektiği biçimde karşı duramadılar. Çin ve Arnavutlukun mücadelesi başarılı sonuç vermedi. En sonunda, Çin de aynı modern revizyonist kervana katıldı. Arnavutluk, modern revizyonizme karşı mücadeleyi, Lenin sonrası döneme yöneltilecek eleştirilerle birleştiremedi...

Biliyoruz ki doğruların teorik tesbiti pratiğe oranla bir anlamda kolaydır. Asıl zor olan, doğru teori ve siyaseti pratiğe geçirmektir. Kimi tarihi koşulların, yanlışları kaçınılmaz kıldığını da kabul etmek gerekir. Yine de gerileme sürecinin ideolojik, siyasi, toplumsal, ekonomik içeriği kendi tarihi koşulları içinde kavranmadan, nedenleri açıklığa kavuşturulmadan, proletaryanın bu bataklıktan kurtulması ve devrimci görevlerini yerine getirmesi mümkün değildir. İşte önümüzde bütün zorluğuyla duran görevlerden en önemlisi budur. Ve bu görev, açık söylemek gerekirse, en yakın olarak, devrimini yapmış fakat yenilmiş ülkelerin proletaryası önünde değil, Avrupa ve Amerika önünde değil, bizim gibi ülkelerin, yarı sömürge ülkelerin proletaryası önünde duruyor. Avrupa ve Amerika proletaryası bugünkü durumuyla umut verici değildir. Bir zamanlar dünyanın en devrimci proletaryası olan ve haklı olarak bütün dünya proletaryasının önderi sıfatını taşıyan Sovyet proletaryası, modern revizyonist ideoloji ve siyasetle uyuşturulmuştur. Çin proletaryası, aynı yoldan geçmektedir. Doğu Avrupa'ya baktığımız zaman, benzer bir durum görürüz. En devrimci izlenimi veren Polonya proletaryası ise yüzünü Kilise'ye ve emperyalist Batı'ya çevirmiştir. Avrupa proletaryası ekonomizmin bataklığına saplanmış ve çözümü kapitalist dünya içinde aramaktadır. Yaşanan siyasi ve toplumsal gerçeklere yakinen baktığımız zaman, bütün dünyayı saracak devrimci hareketlerin Ortadoğu ve Latin Amerika'ya kaydığını görüyoruz. Evet, devrim fırtınasının merkezi olmaya yakın ülkeler proletaryası, söylediğimiz görevlere en yakın proletaryalardır. İşte Mayıs, yeni bir dünyanın şafağı için, demokrasi ve sosyalizm için savaşırken, geçmişe Marksist eleştirel bir gözle yaklaşmayı, irdelemeyi devrimci bir görev olarak önüne koyuyor. Çünkü, bizim için devrimci kültür-sanat sorunu, yalnızca Türkiye-Kürdistan özelinde bir sorun değildir. Sorunu böyle anlamıyoruz. Dünyanın her ülkesinde ve Türkiye-Kürdistan'da sorunlara bizim perspektifimizden bakan devrimci aydınlar olduğuna inanıyoruz. Bizi düşündürten koşullar, başkalarını da düşündürmektedir. Onlarla ilişki kurmak için sesimiz bir çağrı olacaktır. Ancak açık yüreklilikle belirtmeliyiz ki, Mayıs'ı çıkartan arkadaşlar, devrimci demokrat kültür-sanat kavgamızı ve onun bütün gereklerini omuzlayacak ve örgütleyecek güçte ve sayıda oldukları için, bu konudaki bütün hazırlıkları tamamladıkları için Mayıs'ı çıkartmıyorlar; tam tersine bu kavgayı örgütlemek, derinleştirmek için bu kavgayı omuzlayacak kadroları yaratmak için Mayıs'ı çıkartıyorlar. Mayıs, kendisini ve ona omuz verenleri yeniden ve yeniden üretmek için çıkıyor. Bu nedenle sayfalarımız çok yönlü tartışmalara ve asgari müştereklerde anlaştığımız arkadaşlara açık olacaktır.

Siyasi-ideolojik temelin, bütün çalışmaların üzerinde yükseleceği temel olduğuna inanıyoruz.

Bu anlamda, Sovyet sosyal emperyalizmini, dünya proletaryasına ve ezilen halklarına gizli ya da açık biçimleriyle şirin göstermeye çalışan bilinçli kalemlere elbette ki sayfalarımızda yer vermeyeceğiz. Birçok sanatçı ve aydının yazınsal çalışmalarında modern revizyonist ideoloji açıkça belli olmayabilir. Ancak bir sanatçının, sosyal ve siyasal ilişkileri bu yönde ise biz ona karşı tedbirli olmak zorundayız. Olacağız da...

Mayıs, anti emperyalist, anti faşist, anti revizyonist kültür-sanat mücadelesinde bir bayrak olmak istiyor. Mayıs, Kemalizmin gölgesine sığınmış kaçkınları, aydın oportünizmini teşhir etmek istiyor. Mayıs, askeri faşist cuntaya teslim olmuş bilinçleri sarsmak istiyor.

Umutsuzluğun görünmezliğini, umuda ve güvene çevirmenin katkıcılarından olmak istiyor. Grupçuluğun, sekterliğin ve kendi içine kapanıklığın duvarlarını yıkmak istiyor. Bu nedenle, anti emperyalist, anti faşist, anti revizyonist yazar ve aydınlara büyük görevler düşüyor. Bir araya gelelim!.. Ne kadar güçlü olursak, ne kadar geniş kitlelere ulaşabilirsek, düşman üzerinde o denli etki sağlayabiliriz. Devrim ve demokrasi mücadelesine o denli katkılarda bulunabiliriz.

Kültür Dünyayı Değiştirme Çabasının
Ürünüdür Ve Aynı Zamanda Yeniden
Değişiminin En Temel Ögesidir...

Kültür kavramı, insanlığın günümüze kadar, hayatın her alanında (üretim, bilim, sınıf mücadelesi vb.) kazandığı deneyimlerin ve bilgilerin tümünü içerir. Kültür, insanın iradesinden bağımsız olarak varolan şeylerle arasındaki ilişkisinin, çelişkisinin, kendisini yeniden ve yeniden üretmesinin ürünüdür. İnsanlığın kültürü, değişimin, üretim araçları ile insan arasındaki diyalektik gelişmenin üzerinde yükselir. Sınıfların varoluşuyla birlikte, kültüre damgasını basan şey, sınıflar arası mücadele olmuştur... Sınıflar arası mücadele ile, dünyaya egemen olma, dünyayı değiştirme mücadelesi arasında kopmaz bir bağ vardır. Tarihin tanıdığı ilk devrimci sınıf, köle sahipleri sınıfıdır. Köleci toplum, ilkel komünal topluma göre, daha ileri bir toplum biçimidir. Daha sonra sırasıyla, feodaller, burjuvalar tarih sahnesine devrimci görevlerle çıkarlar. Bu sınıfları devrimci yapan şey, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çatışmalarda sahip oldukları yerdir. Bu sınıflar, bir önceki toplum biçimine oranla, tarihi daha ileriye götürecek üretim biçimine ve toplum yapısına denk düşerler. Üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki bu gelişme, gelişmenin ve devrimin itici nedenidir. Ne zaman ki, üretim güçleri daha önce içinde hareket ettikleri üretim ilişkilerinden artık rahatsız oluyorlar, çelişmeler keskinleşiyor, artık onun içinde gelişemiyorlar, daha ileri bir üretim biçimini zorunlu kılıyorlar... devrim kapıya dayanmış demektir. Devrimci durumu devrime dönüştürmek için, nesnel koşulların yanı sıra öznel koşulların da elverişli olması gerekir. İşte, kültür-sanat mücadelesi, bu anlamda, öznel koşulların oluşturulması anlamında büyük öneme sahiptir.

Tarih, bir zamanlar ilerici, devrimci olan sınıfların, giderek nasıl gericileştiklerine tanık olmuştur. Bu nedendir ki, devrimcilik, ilericilik, mutlak, değişmez bir şey değildir. Üretim güçlerinin gelişimiyle, tarihin ileriye doğru orantısında bağ kuramayan sınıflar gericileşirler. 1917 Ekim Devrimi'ne kadar yapılan bütün toplumsal devrimler, azınlık devrimleriydi. Ekim Devrimi ise tarihte ilk kez büyük çoğunluğun, ezilenlerin, işçilerin, yoksul köylülerin, küçük burjuvazinin devrimiydi. Çoğunluğun çıkarlarını temsil ediyordu ve önderi, dünyanın en devrimci sınıfı olan proletaryaydı. Ancak Sovyet proletaryası devrimi sonuna kadar ilerletemedi, revizyonizme yenildi. İktidarı bürokrat burjuvaziye kaptırdı. Aynı gerici gelişme, SBKP'ye inanan ülke proletaryalarını da yenilgiye uğrattı. Bu deneyler bize öğretiyor ki, zaferin dersleri yanı sıra yenilginin derslerini de kültür kavramı içinde de ele almalı ve incelemeliyiz. İşte Mayıs, bu anlamda, sadece zafer şarkılarını dile getirmeyecek, yenilginin acılarını da cesaretle gözler önüne serecek, yenilgilerin nedenlerine derinlemesine inecek. Genel anlamıyla Türkiye-Kürdistan devrimci hareketinin geçmişi ve özel olarak da son yirmi yılımız, devrimci teori, kültür ve felsefe açısından incelenmelidir. Devrimci mücadele sanata ne biçimde yansımıştır, araştırılmalıdır. Aynı zamanda, devrimci sürecimizin tanıkları; gördükleri, duydukları, yaşadıkları deneyimleri, acısı, güveni ve direnişi ile inancı ve ihaneti ile ve her türden olumlu olumsuz yanlarıyla başkalarına taşıma, başkalarına duyurma görevleriyle yükümlüdürler. Devrim mücadelesi kendisine gerekli olan ve varsa yaratır. Bu

süreci, ancak bu süreci yaşayanlar en doğru, en nesnel biçimiyle araştırabilirler ve anlatabilirler. Bu konuda roman, hikaye, şiir, müzik, sinema, resim, düzyazı vb. çalışmalarına girecek arkadaşlara yardımcı olmaya çalışacağız. Geçmişle hesaplaşmak için böylesi çalışmaların gereğine inanıyoruz. Bu anlamda Mayıs aynı zamanda, geçmişteki bilincimizle, önyargılarımızla hesaplaşacağımız bir alan olmalıdır.

Bilinçli Eylem, Bilinçli Varoluş Temelidir

Sınıf mücadelesi, savaşan taraflara, karşısındaki güçleri bütün yönleriyle iyi tanımalarını emreder. Düşman üzerinde üstünlük sağlamanın temel koşullarından biri budur. Varlığımızın bilincindeyse, varlığımızın düşmanlarının da bilincinde olmalıyız. Teorik anlamda, düşmanın bütün cephelerde proletaryaya, geniş emekçi kitlelere ve onun savaşçılara karşı birçok cephede savaştığını söylüyoruz. Ancak pratikte, bunun gereklerini yerine getiremediğimizi söylemeliyiz. Düşmanı bütün yönleriyle tanımadığımızı da itiraf etmeliyiz. Emperyalizmi ve dünya gericiğini stratejik anlamda günün birinde yeneceğimiz doğrudur. Ancak onları taktik olarak küçümsemenin bize getireceği zararları iyi hesap edemedik. Onlar, askeri ve siyasi alanda olduğu gibi, ideolojik ve kültürel alanlarda da etkin silahlara sahipler; basın, radyo, sinema, tv ile, eğitim kurumları ve okulları ile, ve bir yığın saldırı cephesiyle, hergün milyonlarca gencin, emekçinin beyinlerine zehir akıtıyorlar, kendilerinin birer parçası haline getiriyorlar. Gerçekleri çarpıtıyorlar, halkı kandırıyorlar, onları gerçek hayattan koparmak için akıl almaz numaralara girişiyorlar. 12 Eylül'den bu yana, hızlı bir biçimde, daha önce kanla, sabırla, fedakarlıkla kazanılmış bir çok mevziyi kaybettiğimizi herkes biliyor. Bu, şu ya da bu grubun sorunu ve sorumluluğu değil, esas olarak hepimizin, bütün devrim cephesinin sorunudur.

Bütün kayıplara ve devrimci demokrat hareketin yenilmesine karşın bugün, Türkiye-Kürdistan'da güçlü bir devrim potansiyeli vardır. Amerikancı askeri faşist diktatörlüğün halka getireceği hiçbir şey yoktur. O da çürümeye mahkumdur. Yakın bir gelecek, örgütlü mücadelelerin yanı sıra, kitlelerin kendiliğinden mücadelesine de tanık olacaktır. Ekonomik ve sosyal kriz, siyasi krize yol açacaktır. Eğer burjuva muhalefetler, kendiliğinden halk hareketlerini peşine takarsa, askeri faşist diktatörlük kendi iç çelişmeleri sonucu, iç çürümesi sonucu yıkılırsa, yani faşist diktatörlükle geniş halk kitleleri arasındaki çelişme, devrimci bir biçimde çözülmezse, faşizmin içindeki çürüme, kendi içinden bir seçeneği çıkartacaktır karşımıza. Buna izin vermemek için, devrimci potansiyeli devrimci bir biçimde değerlendirmek tarihi görevimiz olarak önümüzde duruyor. Bu görevi başarabilmenin ilk koşulu, kendi gerçeğimizle, siyasi, felsefi, örgütsel gerçeğimizle hesaplaşmak olacaktır. Bu anlamda, devrimci sanatın bize kazandıracığı çok şeyler vardır. Geçmiş, benzerlikleriyle yeniden yaşamak istemiyorsak, yeniden ve yeniden yenilmek istemiyorsak, dökülen kanların hesabını sormak istiyorsak, buna zorunluyuz.

Kitlelerin Yeniden eğitilerek

Bilinçlendirilmeleri Ve Paylaşılmışlığın

Yeniden Paylaşılarak Çökertilmesi

Dünyanın her yanında, her ülkesinde insanlar, üretim ilişkilerinin içinde bulunduğu gelişme düzeyine, sınıfların güç dengelerine, yaşanan siyasi çalkantılara ve ulusal niteliklerine bağlı olarak, ideolojik ve siyasi anlamda, küçük büyük, çeşitli nitelikteki mihraklar ve gruplarca paylaşılmıştır. Türkiye-Kürdistan için de bu böyledir. Faşist ideolojiden dinci ideolojilere, reformizmden revizyonizme, sağ "sol" oportünizmin türlü renklerinden devrimci demokrasiye kadar, emekçi kitleler yüzlerce parçaya bölünmüştür. Bölünmüşlüğü birliğe çevirmek için, emekçi kitleleri kendilerine yabancı, kendi çıkarlarına ters ideoloji ve siyasetlere karşı uyarmak, onlara kendi çıkarlarının doğru yolunu göstermek gerekir. Emekçi kitlelerin eline Marksist kültürün silahlarını vermek gerekir. Doğru ile yanlış, yararlı ile zararlıyı, dostla düşmanı ayırdedebilmelerine yardım edecek, sınıf mücadelesinin yolunu aydınlatacak Marksist sınıf pusulasını, ellerine vermek gerekir. Bu anlamda da Mayıs, sabır ve inatla demokratik ve devrimci kültürün, Marksist kültürün ışığını, başta proletarya olmak üzere, en geniş emekçi kitlelere ulaştırmaya çalışacaktır.

Marksist kültür, insanlığın bugüne ulaşan, ilerici, demokratik kültürünü, üzerinde yükseleceği miras olarak alır. Marksist kültür, proletaryanın sınıf savaşımının, çeşitli ülkelerdeki

proletarya diktatörlüklerinin deneyimlerini, kazanımlarını içerir; yeni bir toplum kurma savaşının yolunu gösterir. Marksist kültürün kavranması, karşı karşıya olduğumuz siyasal-toplumsal sorunların çözümüne her anlamda ışık tutacaktır. Tarih, nasıl ki sınıflar mücadelesinin tarihidir, Marksist kültür de burjuvaziyle prolatarya arasındaki sınıf savaşının kültürüdür. Bu nedenle Mayıs, Marksist kültür ve felsefe sorunlarını, kendisi ve emekçi kitleler için temel çalışma ve öğrenme alanı olarak görür. Marksizmi, popülist, ütöpik, sağ ve "sol" oportünist, reformist ve revizyonist süzgeçlerden geçirerek içiştirilmeye karşı kayıtsız kalmak, Marksizmin boğulmasına seyirci kalmak demektir, ki biz buna izin vermeyeceğiz.

Özetlersek,

Mayıs, anti emperyalist, anti faşist, anti revizyonist nitelikli bir sanat-kültür dergisi olacaktır. Mayıs, Marksist-Leninist ideoloji ve siyaseti kendisine kılavuz edinecektir.

Mayıs, bölünmüşlüğü birliğe çevirmek için, sanatsal, kültürel, felsefi alanlarda devrimin açık düşmanlarına olduğu kadar, niyetleri ne olursa olsun, devrime zarar veren her akıma karşı savaşacaktır.

Mayıs, gerek Türkiye-Kürdistan'da, gerekse dışarda, faşizme ve faşizmin yarattığı acılara kayıtsız kalan, cuntaya karşı suskunluğu seçen sözde aydın ve sanatçılara olduğu kadar, Kemalizmin gölgesine sığınan sözde devrimci demokratlara varıncaya, aydın oportünizminin bütün türlerine karşı savaşacak ve onları pratikleriyle sergileyecektir.

Mayıs, Türkiye-Kürdistan'da varlığını sürdüren, çeşitli milliyetlerden halkların kültür ve sanatına eğilecektir. Ancak bizim, ulusal kültürler konusundaki tavrımız açıktır. Biz, proletaryanın enternasyonalist kültürüne sahip çıkıyoruz ve ona katkılarda bulunmak istiyoruz.

Mayıs, sömürge, yarı sömürge ülkelerin ezilen halklarının kültür ve sanatına özel bir önem verecektir.

Mayıs, sürgünde bulunan devrimci, demokrat, yurtsever sanatçılarla, aydınlarla, alabildiğine geniş ilişkiler kurmaya çalışarak, geniş bir kültür-sanat cephesinin yaratılmasına hizmet edecektir.

Mayıs, genç sanatçılara, yeteneklerini geliştirmek için elinden gelen yardımı yapacaktır.

Onları yüreklendirmek için, her yıl, şiir, hikaye, kısa film senaryosu, oyun, dallarında yarışmalar düzenleyecek ve başarılı olanları ödüllendirecektir.

Mayıs, bir yürek çarpıntısı, bir heyecan rüzgarı değil, emperyalizme, faşizme ve revizyonizme karşı, demokrasi ve sosyalizm kavgasında bilinçli varoluşun ifadesi olacaktır.

Mayıs, Marksist kültürü, başta proletarya olmak üzere, emekçi kitlelerin en geniş kesimine yaymaya çalışacaktır.

* Birinci paylaşım savaşı sonrasında Osmanlı İmparatorluğu çöktü. İngiliz, Fransız emperyalistleri ile uzlaşan Kemalist burjuvazi, yeni sınırlar üzerinde, "Türkiye" sınırları üzerinde bir anlaşmaya vardı. Bu anlaşmaya göre, Kürdistan'ın bir bölümü de bu "milli" sınırlar içine sokuldu. Biz, bu gerçeğin bilincinde olarak, emperyalistlerle uzlaşma sonucu çizilen "milli" sınırlar içerisinde bulunan ve resmi dilde ve uluslararası anlaşmalara göre "Türkiye" olarak tanımlanan ülkenin, doğru biçimde adlandırılmasının "Türkiye-Kürdistan" olduğunu söylüyoruz. Yalnız başına ve her anlam için "Türkiye" adlandırmasını kullanmak, resmi ideolojiyi, resmi görüşü kabul anlamına gelir ki, bu da ezen ulus burjuvazisi açısından bakmak olur.

Mayıs dergisinin çıkış bildirgesi olarak 1983 Nisan'ında yayınlanmıştır.

İDEOLOJİK-KÜLTÜREL CEPHEDE SINIF MÜCADELESİNİ DERİNLEŞTİRELİM

Bir günü bitirip geceye ulaştığımızda, başımızı yastığa koyarken, kendimizle bir hesaplaşma yapalım. Yaşadığımız bir gün siyasal anlamda bize neler kazandırdı, nelerimizi aldı? Çevremizdeki insanlarla gelişmeye açık ilişkiler kurabildik mi? Yarına kalacak neler yaptık? Bir gün nasıl geçti? Düşünsel, siyasal, insani ilişkiler açısından yeni bir şey ürettik mi? Daha önce ürettiğimiz şeyler varsa, onları geliştirdik mi? Yaptıklarımız, düşündüklerimiz, güncel ilişkilerimiz, toplumsal hayat içindeki yerimizi de gözönünde tutarak, anti faşist, anti emperyalist mücadele ve kazanımlar açısından ne önem taşıyor? Çevremizdekilere, yerli olsun, yabancı olsun, ülkemizde yaşanan acıları, baskıları anlatabildik mi? Faşizmin yüzünü örtmeye yarayan çeşitli maskelerin düşürülmesi doğrultusunda adımlar atabildik mi? Genel olarak egemen görünen Avrupalı kayıtsızlığında küçük de olsa bir etki yaratabildik mi? Türkiye-Kürdistan'lı devrimci demokratlar arasında günden güne belirginleşen olumsuzlukların giderilmesi, yenilmesi konusunda nasıl bir çaba gösterdik? Öte yandan, sadece güncel gereklilikler, ekonomik zorluklar, yaşama zorluklarının giderilmesi adına bile olsa, bir gelişme sağlayabildik mi? Yani iş ilişkileri, yaşam koşullarının düzeltilmesi, çevremizi genişletme gibi konularda kazanımlarımız oldu mu? Hepimiz biliyoruz ki, insanlığın yazılı tarihi, sınıflararası mücadelenin tarihidir ve yaşadığımız her gün, her an bu mücadelenin bir parçasıdır. İster bilincinde olalım, ister olmayalım, yaptığımız her iş sonuçları açısından, çarpışan taraftarlardan birisinin hanesine "eksi" ya da "artı" biçiminde yazılır. Güncel ilişkilerimiz, siyasal ve toplumsal çabalarımız, devrim ve demokrasi mücadelesine olumlu bir birikim sağlamamışsa o gün kendi adımıza "eksi", gericilik adına "artı" sayılmalıdır. Bu anlamda, bir günün ve günlerin değerlendirmesini yaptığımızda nasıl bir tablo ile karşılaşırız? Tabloyu nesnel gerçekliği ile değerlendirmek, doğru bir siyasal bilinci gerektirir. Kişilerin, grupların, partilerin, kendilerine ve eylemlerine biçtikleri öznel değer ile hayatın ve Marksist ölçülerin onlara verdiği nesnel gerçek değer arasındaki uyum ya da uyumsuzluk, bizim için tek değer ölçüsüdür.

Kendimize soralım: Biz kimiz, neyiz, sınıflararası mücadelede siyasal, ideolojik, kültürel anlamda neyi, hangi değerleri temsil ediyoruz? Kendimize biçtiğimiz öznel değer ve konum ile hayatın tanıdığı değerlerimiz ve konumumuz arasındaki uyum ve uyumsuzluk nedir? Tek başına bir gün ve tek başına bir gün içerisine sığan ilişkiler, güncel eylemler, bitirilmemiş çalışmalar, çoğu zaman belirleyici sonuçlar vermezler. Nicel değişim ve birikimlerin farkedemez düzeyde bir gelişim gösterdikleri bilinen bir gerçektir. Bir çok dönüşüm, uzun birikimlerin sonucu gözle görülür hale gelmiştir. Yıllarca üzerinde çalışılan ve fakat henüz bitirilmemiş bir çok eser, maddi bir güce dönüşecek içeriğe sahip olmamalarına karşın sadece bitirilmiş, hayata katılamamış olmalarından ötürü devrimci dönüşüme katılamazlar. Buna benzer birçok örnek sayabiliriz. Ancak yine de, tek başına bir günün ya da birkaç günün içeriğinin değerlendirilmesi, kan tahlili için alınan birkaç damla kanın gördüğü işlevi görebilir ve bir fikir edinmemize yarayabilir. Burada sorun, günün nasıl, hangi yöntemlerle ve ne için değerlendirildiği ve sonuç olarak kimlere hizmet edildiği sorunudur. Bizler, dünyayı, fiziki, toplumsal, siyasal vb. birçok yönleriyle tanımak isterken, güncel olayları izlerken, hayatın yasalarını kavramaya çalışırken, amacımızın, dünyayı emekçiler yararına değiştirmek olduğunu söyleriz. Devrimin ve devrimcilerin görevi budur. Değiştirme ve dönüştürme işlemi, değiştirmek istediğimiz nesneyi bütün yönleriyle, iç bağlantılarıyla, temel yasalarıyla tanımamızı emreder. Bilimsel sosyalizmin kurucuları, Marx ve Engels, dönemlerinin toplumsal, siyasal, ideolojik, kültürel, bilimsel ve teknolojik olaylara ve gelişmelerine olağanüstü bir ilgi ile bakıyorlardı. Her yeni bulgu, her bilimsel gelişme, onların bilimsel çalışmalarına yeni ufuklar katıyordu. Onlar ve onların öğrencileri, bütün eylemlerinde, derin bir kültürün, bilimsel uyanıklığın yansımalarını gösteriyorlardı. Fizik, kimya, biyoloji alanındaki her yeni gelişme onları heyecanlandırıyordu ve bu gelişmeler onların eserlerine yansıtıyordu. Olağanüstü bir çalışma azmi, bitip tükenmek bilmeyen bir

enerji, akıl almaz bir zaman değerlendirisi, onları hâlâ aşılmaz kılmaktadır. Bugün, kendisine devrimciyim diyen herkes, niyetleri ile pratikleri arasındaki ilişki ve gelişkilere nesnel bir gözle bakmalıdır. Bilinçli müdahale ile kendiliğindenlik arasındaki ilişki, bizim için güncel ilişkilerimizin yönlendirilişinde ne ölçüde geçerlidir? Tembellik, yılgınlık, uyuşukluk, üşengeçlik, teorik yetersizlik, zaman öldürme, oyalanma, kayıtsızlık, güncel, siyasal-toplumsal olaylardan kopukluk konularında kendimizle hesaplaşmalıyız. Kendimizi değiştirme eylemi ile dünyayı, toplumları değiştirme eylemi arasındaki kopmaz bir bağ olduğunu bilmeyenimiz var mı?

Kendimizi, yeni bir toplumun yaratılması savaşında kültürel, siyasal, bilimsel, teknolojik bilgilerle donatmalıyız. Ne iş yaparsak yapalım, çalışmalarımızın merkezine siyasal bilinçlenmeyi ve devrimci sorumluluklarımızı koymak zorundayız. Öte yanda, eğilimimiz, yeteneğimiz, hangi konuya ve işe yatkınsa, kendimizi o konuda uzmanlaştırmaya çalışmalıyız. Zamanı ve olanakları bugün iyi kullanamaz ve kendimizi yarının zor görevlerine hazırlayamazsak, yarın ülkemize döndüğümüzde ne yapacağız? Özellikle yurt dışında bulunan devrimci demokratların, yeni bir toplumu ekonomik, kültürel, teknik, bilimsel açılardan inşa etmede zor görevleri olacaktır. Sadece siyasi nutuklar atmak, teorik açıklamalarda bulunmak yeterli midir? Hem siyasal alanda, hem de çeşitli işler alanında ustalar olmalıyız. Kaldı ki, siyasal alanda önder görünen birçok kişinin, ne denli boş ve kof olduğunu geçtiğimiz acı pratik göstermiştir. Bu konuda, derme çatma, sistemsiz bilgi edinildiği artık açıklık kazanmıştır. Bilincimizi derme çatma bilgilerden yarım yamalak tespitlerden, eklektizmin etkilerinden kurtarmak için alarma geçmeliyiz. Devrim adına yola çıkıp, devrimin gerekli kıldığı bilgilerle kendimizi donatmazsak, devrimci ahlak ve eğitimin temel ilkelerini yerine getirmesek devrimci gevezeler olmaktan öte gidemeyiz. Yarı aydın, yarı devrimci tipi, devrimin geliştiricisi değil, engelleyicisi, saptırcısıdır.

Emperyalizmin ve revizyonizmin egemen olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Toplumsal, siyasal, ideolojik, ahlaki bunalımlar alabildiğine yoğunlaşmakta ve derinleşmektedir. Özellikle günlük hayatımız ve ilişkilerimiz, kendimizi ne denli korursak koruyalım bir yanı sıra burjuva yozluk ve gericiliğin yoğun kuşatması altındadır. Gerek dışımızda, gerek içimizde, siyasi, ideolojik, ahlaki bozukluklarla hergün iç içe, omuz omuza, yan yana olup da, onlardan etkilenmemek mümkün müdür? Acıdır ki, birçok olumsuz etkilenmenin nicel gelişiminin farkında bile değiliz. Hele, faşizme yenilmiş bir halkın devrimci-demokrat çocukları olarak, kendi ülkemizin toprağından, kültürel köklerimizden uzağında ve sıcak mücadeleden kopuksak kendimizi gericiliğin ve burjuva yozlukların etkilerine karşı daha da zorlukla koruyabiliriz. Bunlara karşı kendimizi ve çevremizi, ancak Marksizmin değerlerine sahip çıkarak, onları savunarak koruyabilir ve geliştirebiliriz. Devrime sahip çıkmak istiyorsak, sınıf mücadelesinin devrimci ilkelerini gerek kısa vadeli, gerekse uzun vadeli ilişki ve eylemlerimizin yol göstericisi yapmalıyız. Ülkemize devrim görevleriyle dönmenin tutkusunu yaşamalıyız. Görüyoruz ki, proletaryanın ve ezilen halkların, toplumsal, ulusal ve demokratik kurtuluş kavgaları, yalnızca ateşli silahlarla bastırılmıyor. Gericilik çok çeşitli araçlar kullanmanın ustası olmuştur. Bütün yenilgilerin ve zaferlerin derslerini sistemleştirmiştir. Ülkelerin milli özelliklerine, devrimci demokrat mücadelelerin düzeylerine göre taktikler geliştiriyorlar. Ancak bütün taktik güçlerine karşın her şeye muktedir oldukları söylenemez. İtiraf etmeliyiz ki, bizden her açıdan üstünlüklere sahiptirler. Demagoji, yalan ve zor makinaları sürekli çalışıyor. Bilimsel sosyalizme karşı kuşku yaratmak, sosyalizmin ilkelerini çarpıtmak ve sulandırmak, revizyonist, reformist görüşler yaymak, devrimci birlik ve dayanışmayı bozmak, grupçuluğu yaygınlaştırmak, umutsuzluğu, yılgınlığı, bireyciliği, anarşiyi ve satılmışlığı körüklemek için her olanağı değerlendiriyorlar. Bütün bu saldırılar karşısında, kendimize baktığımızda acıklı tablolar görürüz.

Özellikle yurtdışına çıkan tek tek kişiler, gerek kişisel, gerekse örgütsel nitelikli olumsuzluklarını da beraberlerinde getirdiler. Sorun, bu olumsuzlukları bilimsel yöntemlerle aşmaktır. Eski olumsuzluklarla yaşayıp yeni bir gelişme göstermenin olanağı yoktur. İster tek tek kişiler açısından olsun, isterse örgütlenmeler açısından olsun, kendimizle hesaplaşmak tarihi bir aciliyet olarak önümüzde duruyor. Hepimizin yeni bir kan değişimine ve yeniden doğuşa ihtiyacı vardır. Kendimizi, eylemlerimizi, eski bilincimizi ameliyat

masasına yatırmalıyız. Ancak eski bilinç ve yöntemlerimizle, eski kavrayış biçimlerimizle bu işi başaramayız. Marksizm-Leninizme dönmeliyiz. Bugüne kadar, geveleyerek içini boşattığımız, anlamsızlaştırdığımız devrimci ilkelere, devrimci özlerine uygun biçimlerini vermeliyiz.

Ustalar bize, devrimi zorunlu kılan koşulların, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki gelişmeden kaynaklandığını öğrettiler. Devrimcilerin yeri, doğaldır ki, üretici güçler kanadadır. Üretici güçlerin temel unsuru insandır ve çağımızda sınıfsal siyasal kimliğini en açık biçimiyle proletaryada ve emekçi kitlelerde bulur. Biz devrimcilere düşen görev, sosyalizm bilmini, işçi sınıfına taşımak, özellikle de sanayi proletaryası içinde örgütlenerek onu devrime hazırlamaktır. Ayrı ayrı kanallarda yürüyen sosyalizm ile işçi sınıfı hareketini birleştirmekti. Bu işi başaramadık. İşçi sınıfına gidemedik. Devrimci gelişmeyi yaratacak toprakta devrimci fikir ve ilişki üretimini gerçekleştiremedik. Üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki gelişmenin, burjuvazi ile proletarya arasındaki gelişmenin dışına düştük. Siyasal, kültürel, ideolojik, askeri eylemlerimiz, kısmi başarıların dışında, esas olarak gelişmeyi belirleyecek bir niteliğe dönüşemedi. Şimdiyse, kavganın daha da dışına düştük, daha da uzağına düştük. Durumumuz, eskiye oranla daha da zordur. Son on yıldır yetiştirdiği en ileri kadrolar çarpışmalarda, işkencelerde, idam sehpaları ve cezaevlerinde telef oldu. Çok az bir kısmı da, yurt dışına çıkabildiler. Onların bir kısmı da kendilerini yurt dışında yitirdiler. Demokratik hak ve özgürlüklerin, kısmi anlamda bile varolduğu dönemlerde, ilişkilerin daha da kolaylıkla kurulabileceği, devrimci dalganın yükseldiği dönemlerde biz işçi sınıfına ve emekçi kitlelere gitmeyi başaramamışken, bu işi faşizmin baskı ve zor koşullarında, yoğun illegalite koşullarında nasıl başaracağız? Eski bilinçle, eski anlayış ve yöntemlerle, eski örgütlenme ve çalışma biçimleriyle bu işi başarabilir miyiz? Doğaldır ki cevap "hayır" olacaktır. Peki, yenileşmeyi nasıl başaracağız?

Feodal, burjuva, küçük burjuva anlayış ve davranış biçimlerinden, derme çatmalıktan, eski örgütlenme anlayış ve çalışma biçimlerinden bir çırpıda vazgeçilemeyeceği doğrudur. Onlarca yılda oluşmuş şeyleri kısa bir dönemde yenmek zordur. Bilinçli örgütsel değişim, tek başına istek ve iradeye bağlı değildir. İstek, niyet, sadece bir adım olarak önemlidir ve nesnel koşullar uygunsa iradenin rolü belirleyici olur. Değişimi zorunlu kılacak maddi ilişkiler ve gerekliliklerin itmesi ile siyasal bilinçli müdahale birleşmelidir. Öte yanda, yenileşmenin önündeki engelleri de doğru saptamak gereklidir.

Var olan örgütlenmelerin önder kadroları, esas itibarıyla, devrimin karşı karşıya olduğu sorunları çözmede, tek tek ele alındıklarında yetersizdirler. Marksizm-Leninizm, özü itibarıyla kavranmamıştır ve bu nedenle, ulusal ve uluslararası plandaki sorunların devrimci çözümünü bunların gerçekleştirmesi beklenemez. Gerek geçmişte, gerekse şimdi yaşadığımız pratik bunun bir göstergesidir.

On yılı aşkın bir zamanı içeren son dönemdeki ideolojik-örgütsel-siyasal çalışmalar, kitle ilişkileri, devrimci, demokrat, yurtsever saflarda bulunan yüzbinlerin siyasal bilinçlerini, kişiliklerini, ruhsal yapılarını deforme etmiştir, zedelemiştir. Bu bir gerçektir ve devrim saflarında bulunan yüzbinler, devrimci gelişmenin yeni bir aşamaya, yeni bir kimlik kazanmasına geçişte zorlaştırıcı bir etkidir. Yüzbinlerin yeniden tedaviye ve yeniden eğitime ihtiyacı vardır. Bir kısım örgütlerin önder kadroları, ileri kadroları, yönlendiricileri arasında ilkesel anlamda siyasal değerlendirme farklılıkları olduğu bilinen bir gerçektir. Birçok önder, hayatın dayattığı doğruların, iflas eden teorilerin farkına varmaktadır ve bir kısmı da varmıştır. Yeni bir arayış içindedirler. Ancak vardıkları gelişme noktasını, siyasi içeriğiyle taraftarlarına anlatmakta bocalamaktadırlar. Örgütlerinin bölünmesinden korkmaktadırlar. Bir kısım önderler de, artık içinde bulunduğumuz gelişme aşamasının ihtiyaçlarına cevap vermeyen, siyasal, örgütsel şemalara, teorik tespitlere, bilinçli ya da bilinçsizce sahip çıkarken başka hesaplar yapmaktadırlar. Eski teorik tespit ve saptamalar çevresinde örgütlenmiş, fakat siyasi bilinç düzeyleri geri binlerce iyi niyetli devrim sempatisanı, onların yarattığı maddi güç, gelişmenin değil, duraklamanın, yenileşmenin değil, bağınazlığın yararına, gelişmenin ve yenilenmenin zararına kullanılmaktadırlar. Binlerce devrimci, demokrat, yurtsever halk evladının uğruna öldüğü, binlercesinin cezaevlerinde işkencehanelerde en acılı koşulları göze aldığı siyasal tespit ve

tezler, örgütsel ilkeler kolaylıkla mahkum edilebilir mi? Hayatın ve nesnel gerçekliğin türlü nedenlerle artık mahkum ettiği, yanlışlığı kanıtlanmış anlayışları, sözde ikeleri hâlâ korumaya çalışmak, devrimci anlayışla bağdaşır mı? Sınıf mücadelesinde, "sınıf geçmek", düşmanı yenilgiye uğratmakla mümkündür. Burjuva gericilik karşısında geçici de olsa yenildik. Kabul etmeliyiz ki, yenilgimize neden olan, siyasal, örgütsel ve ideolojik çalışma biçimlerimizin yanlışlığıdır. Hayatın mahkum ettiğini mahkum etmek bir başarı değildir; yıllarca yanlışlığı savunmanın da bir kanıtıdır aynı zamanda. Yeni bir döneme girerken, öz eleştiri tefrikaları "dikkatli" bir dille yapılmaktadır. Suçlular aranırken, suçluyu dışarda, kendi dışımızda bulma eğilimi öylesine açıktır ki, bu anlayışa tepki duymamak mümkün değildir. Bir siyasi örgütlenmenin ciddiye alınıp alınmaması, onun hataları karşısındaki tutumuna bağlıdır. Bu anlamda biz, öz eleştiri konusunda ciddi ve geçmişini yanlışlıkları açısından yenecek bir adım atılmadığını görüyoruz.

Askeri faşist diktatörlüğün zindanlarında, mahkemelerinde, yüzbinlerce halk evladı, devrime, demokrasiye ve halka duydukları sorumlulukları nedeniyle acıların ve zorlukların en yoğununu yaşıyorlar. Birçoğu yakın bir zamanda aramızdan ayrılacaklar; tarihin bağrında layık oldukları onurlu devrimci yerlerini alacaklar. Onlar gerek cezaevinin zor koşullarını yaşarken, gerekse direnişleri sırasında ölürken, farklı ve bize ters siyasi görüşleri de taşıyalar, farklı örgütlenmeler içinde de olsalar ve hatta siyasi hatalar da yapmış olsalar, bizim için temsil ettikleri tarihi niyet önemlidir. Halk adına başeğmemek, halkın onurunu ve cesaretini temsil etmek ve hangi zor koşullar altında olursa olsun direnmek. Biz onların tarihi niyetlerine sahip çıkıyoruz. Doğaldır ki, teslimiyeti, ihaneti seçenler de çıkacaktır; nitekim çıkmıştır da. Fakat asıl eğilim teslimiyet değil direnmedir. Ve hatta, direnen tek kişi bile kalsa, bu, direnişin sürdüğü, direnişin yenilmediği anlamına gelir. Kaldı ki yaşanan gerçek, teslimiyet değil direnmedir, yılgınlık değil mücadeledir. Yurt dışındakiler için de aynı şeyleri söyleyebilir miyiz?

Yurt dışında yüzbinlerle ifade edilebilecek devrimci demokrat bir potansiyelin varlığı bilinen bir gerçektir. Acıdır ki, bu potansiyel, gerektiği gibi hareket ettirilememektedir. Tek başına bu potansiyelin devrimci biçimde harekete geçirilmesi bile anti faşist mücadelede belirleyici rol oynayabilir. Ancak yüzbinler, kendi aralarında bin parçaysa, birbirlerine karşı düşmanlık duygularıyla doluysalar, faşizme karşı savaşmaktan çok birbirlerine karşı savaşıyorlarsa, devrimci teori üretmek yerine çoğunluğu dedikodu ve demagoji üretiyorlarsa, küfür etmeyi bir mücadele biçimi olarak seçmişlerse, bu soruna ciddi biçimde eğilmek bir görev olarak önümüzde duruyor demektir. Ülkemize açık alınla, onurla dönmemizin bir tek koşulu vardır: Emperyalizme, faşizme, revizyonizme ve devrime zarar veren, zaferi güçleştiren her şeye karşı yılmak bilmeksizin mücadele. Mayıs, devrime zarar veren her anlayışla ilkeli bir biçimde çarpışmayı zorunlu bir görev olarak önüne koymuştur. Varlık nedenimiz mücadele olacaktır. Bu mücadelede yalnız kalmayacağımıza inanıyoruz.

Yanılıyor muyuz?

Mayıs dergisinin 1. sayısında 1983 Haziran'ında yayınlanmıştır.

YENİ TİPTE BİR DEVRİMCİ ÖRGÜTLENMENİN ZORUNLULUĞU VE BİZİ BEKLEYEN ACİL GÖREVLER

Zor ve sancılı bir dönemden geçiyoruz. 12 Eylül faşist darbesi üçüncü yılını doldurdu. Daha kaç yılını dolduracak henüz bilemiyoruz. Yurt içinde ve dışında, bizlerden çözüm bekleyen, birbiri içine geçmiş, birbirleriyle yakinen ilgili binlerce siyasal, teorik, felsefi, örgütsel, ahlaki vb. sorunla karşı karşıyayız. Nasıl bir süreçten geçerek geldik ve sonuç olarak nasıl bir mirasa sahibiz, sorusuna doğru cevaplar bulamazsak, ne dünden kalan çözümsüzlüklere, ne de güncel toplumsal-siyasal yaşamın durmadan ürettiği yeni yeni sorunlara çare bulamayız. Geçmiş ve içinde bulunduğumuz koşullara, çevremize ve kendi yapımıza, cesaretle, yeni bir gözle bakmak zorundayız. Özellikle kendimizi, eleştirel bakışın dışında tutmamalıyız. Ve

hatta, önceliği kendimize tanımalıyız. Ancak eski yöntem ve anlayışlarla hiçbir sorunumuzu çözemeyiz. Geçmiş doğru değerlendirmeden hangi mirası red, hangi mirası kabul edeceğimizi, sorumluluğu olan kişileri nereye koyacağımızı ve yolumuzda nasıl yürüyeceğimizi bilemeyiz; doğru bir yolda ilerlemenin temel koşulu, yalnızca doğru yolu seçmek değil, o yolda nasıl ilerleneceğini bütün kurallarıyla ve doğru yöntemiyle bilmeyi gerektirir. Biz, hedef olarak gerçekten doğru bir yolu, sosyalizm yolunu seçtik; ve bu uğurda binlerce halk evladı kahramanca hayatını feda etti. Ancak niyet olarak "sosyalizm" yolunu seçmenin, sözde "Marksizm-Leninizmin kılavuzluğu"nu kabul etmenin yeterli olmadığını, derin acılarıyla yakın geçmişimizden biliyoruz. Nasıl bir ülkede ve dünyada yaşıyoruz sorusuna, nasıl bir sosyalizm, nasıl bir demokrasi sorusuna, proletaryanın sınıf kavgasında Marksizm-Leninizm silahını nasıl kullanabiliriz sorusuna, nasıl bir örgütlenme sorusuna doğru karşılıklar bulmalıyız. Bize, bu soruların cevaplarının verildiğini söyleyecekler ve şu ya da bu partinin ya da falan örgütün yolunu gösterecekler çıkacaktır. Biz, karar ve tesbitleri hayat tarafından mahkum edilmiş, devrim teorileri iflas etmiş, geçmişin yenilgilerinde sorumluluk payı olan örgüt adreslerini aramıyoruz. Biz, geçmişin olumlu ve olumsuz derslerinden yararlanarak, Marksizm-Leninizmin ışığında, Türkiye-Kürdistan devriminin yolunu arıyoruz. Lenin, Marx ve Engels'ten farklı bir tarihsel dönemde, emperyalizm döneminde mücadele yürüttü. Ona göre, Marksizm, tamamlanmış bir bilim değildi; dogma değil bir eylem kılavuzuydu. Marx ve Engels, bilimsel sosyalizmin ancak temel taşlarını yerleştirmişlerdi. Lenin, derin Marksist bilgi birikimi ışığında, onların yöntemini, somut tarihi ve sosyal koşulların incelenmesine uyguladı; Rus proletaryasını zafere götüren yeni teorik sonuçlara vardı. Otokrasinin baskıları altında, yeni tipte bir partinin, illegal bir partinin mücadele ilkelerini saptadı; parti, ulusal ve uluslararası her türden anti Marksist akımlara karşı savaşarak önderlik görevlerini yerine getirdi. Uzlaşmanın ve uzlaşmazlığın sınırlarını ustalıklı belirledi. Lenin iki temel şeye güvendi: Marksizmin bilimi ve devrimci proletarya. Bizim için de Lenin'in yolu izlenecek tek yoldur. Marksizm-Leninizm, tamamlanmış bir bilim değildir. Bir doğma değil, bir eylem kılavuzudur. Marx, Engels ve Lenin, bilimin temel taşlarını koymuşlardır. Onu geliştirme görevi, onlardan sonra gelen Marksist-Leninistlerin görevidir. Ancak Lenin'den sonra Marksizm-Leninizm zenginleştirilememiştir. Bazılarınca "usta" olarak gösterilen Stalin ve Mao, değerli Marksist-Leninistler olmalarına karşın, hazineye bir şeyler katmamışlar ve üstelik sonuçları bugüne taşan önemli hatalar işlemişlerdir. Çağımız, özü bakımından emperyalizm ve proleter devrimleri çağıdır. Doğası ve içeriği gereği temel çelişmeler değişmemiştir. Bilimsel ve teknik dev ilerlemelere karşın, proletaryanın devrimdeki tarihsel görevi de değişmemiştir. Ancak biçimsel anlamıyla da olsa, emperyalizmdeki değişimler, kazandığı yeni deneyimler, şu an içinde bulunduğu somut durum, bilimsel temelde incelenmelidir. Proletarya, bir sınıf olarak taşıdığı temel özellikleri korumakla birlikte, üretim araçlarındaki gelişmelerin sonuçlarını çeşitli biçimlerde kişiliğinde yaşamaktadır. Öte yanda, muzaffer proleter devrimlerinin ve halk demokrasilerinin uğradığı yenilgilerin yeniden ele alınması ve kökleriyle incelenmesi devrimci mücadelenin gelişiminde tayin edici bir öneme sahiptir. Dünyamız, sosyal, siyasal, bilimsel ve teknolojik alanlarda çok önemli değişimlere uğramıştır. Hayati önemdeki değişimleri görmezsek, değişimlerin mücadelemize ne biçimde yansıdığını kavrayamazsak, "emperyalizm hızla çöküşe, sosyalizm ise zafere doğru ilerliyor" korosuna katılırız. Ya da "üç dünya"teorisinin kuyruğuna takılır, sınıf mücadelesini rafa kaldırırız. İşçi sınıfının çeşitli kapitalist ülkelerde yükselen sendikal mücadelesini, "işçi sınıfı ayağa kalkıyor" diye alkışlar, Leninizm adına ekonomizmin bataklığına düşeriz. Ve en tehlikelisi, çağımızın değiştiği yutturmacısı ile proletaryanın devrimdeki yerini inkâr eder, onun yerine başka bir şeyi koyarız. Proletaryanın, özellikle de sanayi proletaryasının devrimdeki yeri ve rolü konusundaki farklı görüşler, hâlâ Marksist-Leninistler ile her türden revizyonist ve oportünist akımlar arasındaki ayrımında mihenk taşı olma özelliğini koruyor. Yine, proletaryanın devrimci partisinin rolü konusunda, proletarya diktatörlüğü ve sosyalizmden komünizme geçiş sürecinde devlet, devlet kitle ilişkileri, demokrasi ve sosyalizm sorunlarındaki farklı görüşler, renklerin ayrımında belirleyici özelliklere sahiptir. Özellikle günümüz koşullarında, proletaryanın devrimci partisinin yerine cephe anlayışını egemen kılmak isteyenler dikkatle izlenmelidir.

Onlar, sözde ne derlerse desinler, asıl niyetleri, devrimci mücadeleyi, demokratik görevlerin sınırları içine hapsedmektir; proletaryayı silahsız bırakmak istemektedirler.

Bizim için 917 Ekim Devrimi'nin içeriği ve karşılaştığı zorluklar; siyasi ve ekonomik özülle NEP dönemi; Lenin sonrası Rusya ve Stalin önderliğinde yürütülen sosyalizmin inşası; Sovyetlerde ulusal sorunun ele alınış biçimleri; Lenin sonrası Üçüncü Enternasyonal ve Stalin; İkinci Dünya Savaşı öncesi ve sonrası gelişmeler; Stalin'de parti ve parti işleyişi; Krusçev darbesinin tarihi kökleri; AEP ve Enver Hoca'ya bakarken Stalin'in yeri; Çin Devrimi ve Mao; Çin'de sosyalizmin inşa çalışmaları ve geriye dönüşün kökleri; uluslararası yeni durum ve Ortadoğu'daki muhtemel gelişmeler; Türkiye-Kürdistan devrimimin yakın ve uzak geleceği açısından, acilen incelenmesi gereken hayati derecede önemli konulardır. Eğer bu sorunlar gereken ciddiyetle ele alınmazsa, doğru sonuçları hayata geçirilmezse, yine oradan oraya savrulmamız, kendiliğindenliğin bataklığına saplanmamız kaçınılmaz olacaktır. Eğer berrak bir görüşe ulaşamazsak, Afganistan'ın işgalini "devrim", Afgan direnişçilerini de "demokrasi savunucuları" olarak görürüz. Stalin'i "usta" ilan ederken, O'nun yolunda yürüyen AEP ve Enver Hoca'yı revizyonist ilan ederiz. Eklektizmin buna benzer örneklerini çoğaltabiliriz. Eğer, 71 ve 80 bulanıklığını ve darbelerini yeni biçimleriyle yaşamak istemiyorsak, yeniden kendiliğindenliğin, teorik yetersizliğin ve proleter örgütsüzlüğün bataklığına düşmek istemiyorsak, gerek dünya komünist hareketinin tarihine, gerekse kendi yakın ve uzak geçmişimize ve özellikle de insan malzememize, radikal bir gözle bakmalı ve dersler çıkartmalıyız. Marksist bilgi birikiminin, diyalektik materyalist yöntemin, bu konuda belirleyici önemi biliniyor olmalıdır.

12 Eylül yengilgisinin rahatsızlık ve acıları, sosyal-siyasal hayatımızda çeşitli boyutlarda yaşanıyor. Örgütler ve gruplar içinde huzursuzluk ve yeni arayışlar alabildiğine yaygın. İdeolojik-siyasi bulanıklık, yeni görevlere ilişkin teorik perspektif yokluğu, önderlerin yetmezlikleri yeni yeni bölünmelere ortam hazırlıyor. Bu, tek başına şu ya da bu grubun sorunu, hastalığı değil, genellikle hepimizin ortak sorunudur. Bazı ayrılıkların siyasi temelleri varsa da, birçok ayrılığın nedeni açık değildir. Bize göre, çeşitli gruplardan kopmaların bazıları, gösterilen gerekçeler ve ideolojik kılıflar ne olursa olsun, özünde devrimden kaçmanın bir yoludur. Çeşitli kopmaların, sonuçları bakımından nasıl bir yozlaşma yaşadıkları, kokuştukları biliniyor. Bugün, çeşitli gruplardan kopmuş, kendilerini bağımsız devrimciler ya da çevreler olarak adlandıranların neler ürettiklerine bakmak gerekir. Bunların küçük bir azınlığı dışında, acıdır ki büyük çoğunluğunun devrimle ilişkisi kesilmiştir. Yeni örgütlenmeleri ya da kendi içlerinde yeniden örgütlenmeleri gündemine alanların, bu unsurlara karşı temkinli olmaları gerekmektedir. Çünkü bunlar iyi ayıklanmazsa, devrimci çalışmalara zarar vermeleri kaçınılmazdır.

Türkiye-Kürdistan devrimi için, yeni bir örgütlenme iddiası ile ortaya çıkanların, ulusal ve uluslararası planda tartışma konusu olan, inandırıcı gerekçeleri olmalıdır. Küçük bir azınlığın, niyetleri ne denli yüce ve doğru olursa olsun, yalnızca kendilerini yeni tipte bir örgütlenmenin ve mücadele biçiminin gerekliliğine inandırmış olmaları yetmez. Mücadele hedef ve programlarını somutlaştırdıkları bir platforma sahip olmalıdırlar. Bu platform, noktası konmuş bir davetiye değil, üzerinde tartışılacak ana eğilimleri, yeni bir örgütlenmeyi zorunlu kılan ana gerekçeleri içermelidir. Sorunumuz, devrim ve işçi sınıfı hareketinin bugüne dek yetiştirdiği en ileri unsurların yeniden iknası sorunudur. Böylesi bir ikna, oldukça derin siyasi-ideolojik mücadele sorunudur ve doğaldır ki uzun bir zamanı alacaktır.

Kimileri için yeni bir örgütlenme çabası, başarılması zor ve hatta sonu belli olmayan bir maceradır. Oradan burdan kopmuş "eski kariyeristlerle", kimisi ortada kalmış, kimisi "devrim kaçkını" insanlarla yeni bir örgüt hevesi içinde olanlar, bulanık suda balık avlamaya kalkışanlardır. Onlar, sayısı bir düzineyi geçen proletaryanın devrimci grup ve partilerine karşı olan oportünist, revizyonist, fırsat düşkünü kişilerdir. Bunlara göre yeni bir örgütlenme gerekli olmadığı gibi zararlıdır da. Çünkü proletaryanın ondan fazla partisi vardır, onbirinciye gerek yoktur.

Bize göre ise yeni bir örgütlenmenin gerekliliğine öznel olarak kimse karar veremeyeceği gibi, kimse de yasaklayamaz, engelleyemez. Yeni bir örgütlenme, nesnel hayatın dayattığı sosyal-siyasal bir zorunluluksa, devrim saflarında bulunan onbinlerin gerçek dileğiye,

böylesi bir gerekliliğin ifadesi olarak bilince çıkıyorsa, ancak o zaman bütün engelleri aşarak kurulur ve doğru bir hat izleyebilirse gelişir. Gelişim süreci içerisinde de, artık gerekliliği kalmamış, devrimin ihtiyaçlarına cevap vermeyen, devrimci gelişmenin kamburu haline gelmiş örgütlenmeleri de, tek tek çürütür. Burjuva ve küçük burjuva partilerin, revizyonist partilerin, sağ ve "sol" oportünizmin etkisi altında kalmış emekçi kitleleri siyasi olarak uyandırır ve çoğunluğunu kazanır. Birçok örgüt, ad ve tabela olarak, hatta önemli bir taraftar kitlesiyle kendilerini koruyabilirler. Devrime karşı, uzlaşıcı ya da uzlaşmaz tavır takınabilirler. Bir kısmı silah elde devrime karşı çarpışabilir. Tarihte bunun örnekleri çoktur. Bizce sorun, sayısı yüzü geçen eski örgütlenmeleri ve onlara can veren siyasi-teorik çizgiyi, ideolojik kavrayışı korumak, eski kimlikleriyle yaşamalarında ayak diremek değil. Bizi yakinen ilgilendiren ulusal-uluslararası sorunlara, yeni dönemin devrimci görev ve sorunlarına cevaplar verebilen ve devrime önderlik edebilecek nitelikte yeni tipte bir örgütlenmeyi yaratmaktır.

Emperyalizme, sosyal emperyalizme, faşizme, her türden revizyonizm ve oportünizme karşı zafer kazanmanın, emekçi kitleleri sosyal kurtuluşa götürmenin yolu buradan geçecektir. Yine aynı zamanda, böyle bir örgüt, ancak yukarıda saydığımız düşmanlara karşı mücadele içinde, kendini varedebilir.

Baştan da belirttiğimiz gibi, devrim için yeni tipte bir örgütlenmenin zorunluluğuna inananlar, açık gerekçelerini ayrıntılı biçimiyle sunmalıdırlar. Marksizm-Leninizmin evrensel ilkelerini, ustaların bugüne kadar binlerce kez yinelenmiş alıntılarını bir öğrenci titizliğiyle sıralamak, parlak teorik söylemler çekmek yeterli değildir. Emperyalizme, sosyal emperyalizme, faşizme, "üç dünya" cılığa, yuvarlak anlamıyla revizyonizme karşı olmak da böylesi bir örgütlenmenin temeli olamaz. Geçmişte, revizyonizme karşı çıkanların ve silaha sarılanların, nasıl da maceracılığa ve giderek yeniden modern revizyonizmin kucağına düştüklerini gördük. Maceracılığa karşı çıkanların bir kısmının, teorik temelsizliklerinden ve sınıf yapılarından ötürü, nasıl da faşizmin yedeğine düştüklerini gördük. Modern revizyonizme karşı çıkıp da, modern revizyonizmin bir biçimi olan "üç dünya" cılığı kimlerin bayrak ettiğini biliyoruz. Uluslararası merkezlerin gözüne girmek için kimlerin birbirini yediği ve hâlâ da yemekte olduğu herhalde biliniyor. Geçmiş çeşitli yönlerden ele alıp eleştiri geliştirenlerin çok farklı düşündükleri, gerek kaynak gerekse de sonuç bakımından bir gerçek değil midir? Geçmişin toptan inkarında ve karalanmasında birleşenlerle devrim yolunda ilerlemek mümkün müdür? Geçmiş ve geçmişteki sorumlulukların paylaşımı hepimizi ilgilendiren bir sorun değil midir? İşe buradan başlamak gerekiyor.

Sorunun özü, siyasi-ideolojik kavrayışta aranmalıdır; çünkü, örgütlenme anlayışlarına, kitle ilişkilerine, güncel problemlerin çözümüne can veren kaynak buradadır. Felsefi idealizmle, burjuva, küçük burjuva anlayışlarla aralarına kesin çizgi çekememiş olanlar materyalizmi nasıl savunabilirler ve proletaryanın sınıf çıkarlarını nereye kadar temsil edebilirler? Bu nedenle, örgüt adlarının başına ve sonuna eklenen "devrimci", "Marksist-Leninist", "Komünist" tanımlamaları bizi pek ilgilendirmiyor; bizi eylemlerin içeriği ilgilendiriyor. Eğer, sağlıklı bir adım atmak istiyorsak, TKP (Türkiye Komünist Partisi)'nin oluşumundan başlayarak, sosyal, siyasal, ekonomik, demokratik, felsefi, örgütsel ve ulusal sorun konularında, bugüne dek çeşitli grup ve örgütlerce izlenen siyasal-ideolojik-örgütsel çizgi ile bizim düşündüğümüz teorik-pratik mücadele biçim ve yolları arasındaki ayrımlar, görüşlerimiz ve temel önerilerimiz somutlaştırılarak ortaya konmalıdır. Sorun, doğru mücadele biçiminin pratikte gösterilmesidir. Sorun, doğru diye ortaya atılan "devrimci teori"nin, pratikte kanıtlanmasıdır. Yoksa niyetimiz ne kadar yüce olursa olsun, yaptığımız entellektüel gevezelik yapmaktan, felsefi söylemler vermekten öteye gidemez. Bunun için, bugüne kadar çeşitli biçimlerde varlıklarını sürdüren belli başlı ana örgütlenmeler uluslararası kökleriyle, siyasal-ideolojik özleri ve örgütsel işleyişleriyle, dayandıkları insan malzemeleri ve kadro anlayışlarıyla, kendi belgelerine dayanarak ele alınmalı ve irdelenmelidir. Modern revizyonizmin genel yapısı ve tarihi kökleri incelenmeden TKP ve benzerleri, ÇKP ve AEP incelenmeden de, tezlerini bu temellere dayandıran örgütler açıklanamaz. Öte yanda, Mustafa Suphi'den, Şefik Hüsnü, Hikmet Kıvılcımlı ve Mihri Belli'ye kadar, Aybar-Aren-Boran'dan, bunlara ve genel olarak sağ oportünizme tepki temelinde

ortaya çıkan Mahir Çayan ve Kaypakkaya'ya kadar bütün teorisyenler ve bunların teorilerine dayanarak can bulan örgütlenmeler incelenmeye alınmalıdır. Neden ayrı bir örgütlenmede ısrar ediyoruz sorusu, geçmişin irdelenmesi ile yakinen ilgilidir. Bizi onlardan ayıracak özellikler neler olacaktır? Geçmişin bize ulaşan, ulusal-uluslararası olumlu mirası, kavrayabilirsek, özümleyebilirsek, hiç kimsenin özel malı değildir. O, devrimin malıdır. Bu anlamda, tavrımız Lenin'in tavrı olmalıdır. Lenin, Kautsky'i mahkum ettiği zaman onun on yıllık Marksist geçmişine ve bu süreç içerisinde ürettiklerine sahip çıktı. Plehanov'a en sert eleştirileri yöneltirken, onun Rusya'da Marksizmin yayılmasındaki payını inkâr etmedi. Gorki'yi en ağır dille suçladığı zaman bile, O'nun proletaryaya yaptığı hizmetleri önemle korudu ve övdü. Toptan red ve inkâr Marksistlerin tavrı değildir. Yanlışlıkların siyasal-ideolojik özleri açıklığa kavuşturulmadan devrimci bir gelişme sağlamak mümkün değildir; yine geçmişin olumlu miraslarını reddedip, her şeyi kendimizle başlatma anlayışı da Marksist bir anlayış değildir. Dar pratik anlayışa bağlı kalınırsa, siyasal-ideolojik berraklık kazanılmazsa, doğru teorik önderlik sağlanamazsa, geçmişin hata ve yanlışlıkları benzer biçimleriyle bu kez tarafımızdan tekrarlanacaktır. Sorunumuz kişileri karalamak, örgütleri kötülemek ve bu arada kendimize bir yer açmak değildir. Tam tersine, her şeyi, nesnel gerçekliği içinde, doğru yerine koymaya çalışmak olacaktır. Sorunumuz, her türden emperyalizme, revizyonizme, faşizme ve gericiliğin her biçimine karşı, gücümüz oranında somut mücadele görevlerinden kopmadan, devrim saflarında, işçi sınıfı hareketinin bağrında varlıklarını sürdüren devrim düşmanı ve devrim zararlısı akımları açığa çıkartmak ve mahkum etmektir. Sağlıklı büyümenin koşulu budur. Bilimsel sosyalizm ile işçi sınıfı hareketini birleştirebilmenin tek yolu da budur.

Somut mücadele görevlerinden kopmamak derken, burjuvazi ile proletarya arasındaki, faşist diktatörlük ile geniş halk kitleleri arasındaki mücadeleden, Kürt ulusunun ulusal ve demokratik hakları için verdiği mücadeleden, gerek yurt içinde gerekse yurt dışında güncel hayatın dayattığı devrimci görevlerden söz ediyoruz. Yolumuz Lenin'in yoludur, diyorsak, Lenin'in kavrayışından, mücadele anlayışından yola çıkarak, günümüz koşullarında devrimin çeşitli sorunlarına ve hastalıklarına doğru çözümler bulmalıyız. Marksizm-Leninizmin doğru reçetesi hiçbir kitapta yoktur. Ayrıca, doğru diye öne sürülen hiçbir ithal malı reçete de sürekli değişim ve hareket içinde seyreden, kendine özgü bir yapısı olan sosyal-siyasal hayatımızın ihtiyaçlarına cevap veremez.

SBKP, ÇKP, AEP, ya da Latin Amerika'lı odakların izleyicilerinin vardıkları noktalar ortadadır. Taktik adına, bölge devletlerinin dümen suyunda yürüyenlerin gidişlerini ibretle izliyoruz. Bizler, kendi sorunlarımızı, kendi ayaklarımız üzerine basarak çözmek zorundayız. Çeşitli ülkelerin devrimci deneylerinden köklü dersler çıkartmakla, onları taklit etmek iki ayrı şeydir. Gerçek enternasyonalist dayanışma ile hegemonyacı hesaplara bel bağlamak iki ayrı şeydir. Daha şimdiden halkımızın köleliğine ve ülkemizin bağımlılığına müşteri arayanlar ve stratejilerini bu temel üzerinde kurmaya çalışanlar bilmelidir ki, evdeki hesap hiçbir zaman çarşıya uymayacaktır.

Hepimizin her fırsatta yerli yersiz kullandığı, "devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz" sözü, bugüne kadar, teorik yetmezliklerimizi, eksiklik ve hatalarımızı gizlemenin, kendiliğindenliğin peşinden sürüklendiğimizi gizlemenin bir örtüsü olarak kullanıldı. Aynı zamanda her grup, kendilerine temel aldıkları siyasal teorileri en devrimci teori, devrimin yolunu gösteren tek yol olarak sunmak için, yine bu sözün arkasına sağındılar. Maceracılığı formülleştiren teorilerden, modern revizyonizmden can bulan çeşitli sağ "sol" oportünist teorilere kadar hepsi, kitlelerin önüne bu sözle birlikte ve Lenin adıyla sunuldu. Oysa, yaşadığımız acı gerçekler göstermiştir ki; Türkiye-Kürdistan devrimci hareketi, hayatının hiçbir döneminde, gerçekten devrimci bir teorinin yol göstericiliğine ve devrimci bir önderliğe sahip olmamıştır. İşte bunun acı sonucudur ki, burjuva feodal gericilik karşısında, faşist gelişmeler karşısında sürekli yenilgilere uğradık. Karşılaştığımız ulusal ve uluslararası sorunlara cevap vermek için yurt dışı mihrakların ağızlarına baktık. Kitlelerin gelişen isteklerine cevap veremedik. Kimi zaman, hazır olmadığımız zamanlarda bile kavgayı göze aldık. Kimi zaman askeri darbe peşinde koşanların aleti durumuna düştük. Devrimci birikimlerin çarçur edilmesine yol açan eylemlere ağırlık verdik. Özellikle son on yıl içinde,

devrime inanan, yiğit, fedakar anti faşist mücadele adına, kendiliğindenliğin bulanıklığı içinde telef oldu. Kimisi öldürüldü, kimisi zindanlara tıkıldı, kimileri de hâlâ çıkmaz teorilerin kıskacında boğulmaktadır. Devrim için ölmeye hazır binlerce evlat yetiştiren bir halk, devrimci bir teorinin ışığına sahip olsaydı, bu teoriyi hayata geçirebilecek bir önderliğe sahip olsaydı, Evren üçüncü yılını doldurabilir miydi? Ya da Evren başımızın belası olur muydu? Türkiye-Kürdistan devriminin yolu, sadece ülkemizin özgül koşulları içinde aranmamalıdır; biliyoruz ki devrimci teori "bütün ülkelerin işçi hareketinin genel biçimi ile ele alınan deneyimdir." Türkiye-Kürdistan devriminin yolunu aydınlatacak teori de, dünya devrimci hareketlerinin deneyim ve dersleri ışığında, kendi devrimci geçmişimizin ve somut sosyal-ekonomik koşullarımızın incelenmesinden çıkacaktır. Ancak emperyalizmin, sosyal emperyalizmin iç dış ilişkileri, dünya genelindeki ilişki ve çelişkileri, dünyayı yeniden paylaşma hesapları, özellikle de Ortadoğu üzerindeki emelleri ve bölge devletlerinin niteliği hesaba katılmadan sağlıklı bir teorik perspektif oluşamaz. Marx'ın felsefi materyalizmi ve sınıf mücadelesi doktrini, çalışmalarımızın yol göstericisi olacaktır. Mayıs dergisinin ikinci sayısında 1983 Ekim'inde yayınlanmıştır.

KÜÇÜK BURJUVA TUTARSIZLIĞI VE PROLETER DEVRİMCİ KARARLILIK

Devrim ve demokrasi mücadelemiz adına iyi değerlendiremediğimiz bir yılı, bir oyalanma yılını daha geride bırakıyoruz. "devrimci", "devrimci-demokrat" olarak bilinen çevrelerde, ideolojik ve siyasi anlamıyla dağılma, oyalanma, devrimci düşüncelerden kopma, soğuma ve umutsuzluk belirgin çizgileriyle kendini gösteriyor. Grup önderlikleri, içinde bulunduğumuz durumun özel ve genel devrimci görevlerini, teorik ve pratik sorunlarını gereği gibi ele alamıyorlar, üstüne gidemiyorlar ve siyasi yeterlilik gösteremiyorlar. Birçok sorun yanıtız kalıyor. Oysa iyi biliyoruz ki, kendi önderlerini yetiştiremeyen devrimci bir hareketin başarı kazanması mümkün değildir. Önderlerin niteliği ve hareketin niteliği arasında kopmaz bağların olduğu unutulmamalıdır. "Tarihte hiçbir sınıf, bir hareketi örgütleyecek ve yönetecek yetenekte, sivrilmiş temsilciler ve politik liderler yetiştirmeksizin iktidara gelememiştir."

Türkiye-Kürdistan'da, tek tek siyasi hareketlerin yenilgisinden, o hareketlerin ideolojik-pratik önderlikleri sorumludur. Öyle yenilgiler vardır ki, tarihi olarak kaçınılmazdır. Proletaryanın mutlak zafer garantisi ile savaş alanına çıkması diye bir şey düşünmüyoruz. Ancak yaşadığımız süreçte, en ilkel savaş taktiklerinin bile hesap edilmediğini söylemeliyiz. Önderliklerin işledikleri hatalar, komünist ölçüler içinde ele alındığında, önderlerin hem tek tek kendi hareketlerine, hem de genel olarak proletaryaya, emekçi kitlelere ve tarihe karşı hesap vermeleri gerekir. Bu sorumluluktan kimse kaçamaz.

Yurttan gelen haberlerin odağında cezaevleri bulunuyor. Mücadele esas olarak, baskı koşullarının ve bilinçli unsurların en yoğun olduğu cezaevlerinde sürüyor. Dışarda ise mücadele adına layık eylemlerden söz etmek oldukça güç. Mücadele düzeyi neredeyse sıfıra düşmek üzere. Yurt dışında faşizmi teşhir ve tecrit çabaları oldukça cılız ve yetersiz. Cezaevlerindeki direnişleri bir kenara bırakırsak, gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında, faşizme karşı mücadeleye sağ oportünizm egemendir diyebiliriz. Gruplar arasında süren sığ, seviyesiz çekişmeler, rekabet gösterileri, ayak oyunları ağırlıkta. Bu denli acı ve ağır darbelerden sonra bile dar grup çıkarları devrimin çıkarlarına üstün tutuluyor. Çünkü bazıları için gerçekten devrim diye bir sorun yoktur. Ve bazıları için grup yapıları onların varlık nedenidir.

Öte yanda, yeniden toparlanma istekleri, yeni teorik arayışlar, cılız da olsa eski oportünist kabuğu parçalama çabaları gözden kaçmıyor. Bu, olumlu bir işarettir. Ancak kimlerin nereye gideceği, hangi çizgide duracağı, bu çabaların siyasal içerikleri bakımından nasıl bir öze dolacağı henüz belli değildir. Bazıları yeni teoriler adına, Lenin'in 1900'lerde mahkum ettiği türden oportünizme sarılıyor. Her yenilgi dönemi, ardından yeni saflaşmaları, yeni arayışları

getirir. Yakın siyasi geçmişimiz, 12 Mart yenilgisinin ardından gelen yeni arayışları, yeni saflaşmaları çarpıcı örnekleriyle bize sunmuştur. Biz, bu dönemde nice keskin silahşörlerin Kemalizmi ve tanrıyı yeniden keşfettiklerini gördük. Eylül faşist darbesinin ardından yaşanan birçok değişim 12 Mart dönemini çağrıştırıyor. Amerika yeniden keşfediliyor! Martov'ları, Kautsky'leri hortlatmaya çalışanlar var. Öte yanda, Marksizm-Leninizm silahını tekellerinde gören birçok grup, geçmişlerini şu ya da bu biçimde eleştirmelerine karşılık, her dönemde yalnızca kendilerinin Marksist-Leninist oldukları yolundaki iddialarını inatla sürdürüyorlar. Onlar, savundukları siyasi-ideolojik çizgiye eleştiri yöneltenleri "oportünizm", "revizyonizm", "devrim düşmanlığı" ile suçlarlarken yaşamın gerçekleri inatla başka şeyler söylüyor. Bir oportünist bataklıktan bir başkasına geçmeyi devrimcilikleri gereği görenler, içinde buldukları bataklığın kokusuna öylesine alışmışlar ki, temiz havayı zehirli sanıyorlar. Bizim görevimiz, işçi ve devrimci hareketlerde var olan hataları, olumsuzlukları gizlemek değil, tam tersine bunları eleştirmek ve canlı örneklerle açığa çıkarmaktır. Eski ve yanlış pusulayla doğru yol bulunamaz. Eski ve yanlış pusulaları ile "doğru yol"u bulduklarını ilan eden önderler, gruplar, kafalarını bir kez daha kayaya çarpmış olmalarına ve aynı pusulayı taşıdıkları sürece yeniden ve yeniden çarpacaklarına karşın, onları ellerinden bırakmamaktadırlar. Biz, revizyonizmin ve küçük burjuva eklettizminin onarımından geçmiş pusulaların bizi nereye götüreceğini şimdiden biliyoruz. Bu nedenle, bütün eski ve yanlış pusulaları, "sabıkalı pusulaları" parçalama görevini, vazgeçilmez ve ertelenemez devrimci bir görev olarak önümüze koyuyoruz.

Birçok ülkenin devrimcileri ve demokratları için sürgün günleri, dünya devrim ve demokrasi hareketlerinin teori ve taktiklerinin daha yakından tanınması, araştırılması, uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi yönünde büyük yararlar sağlamıştır. Biz, Türkiye-Kürdistan'lı devrimciler, devrimci-demokratlar, ne yazık ki bu konuda da başarısız. Üstelik, faşizm karşısında yenilgimizin gerçek nedenleri üzerinde nasıl ciddiyet ve cesaretle düşünmemişsek ve düşünmüyorsak, yurt dışındaki başarısızlıklarımızın ana nedenleri üzerinde düşünmemekte de ısrar ediyoruz. Doğaldır ki, düşünme eylemi, doğru bir yöntemle, doğru bir sınıf tavrı temelinde nesnel gerçekliği ve onun yansımalarını irdeleyemezse, her sorun, her olay, her grup ve kişi için —siyasi yapılarına göre— farklı anlamlar ve farklı sonuçlar doğuracaktır. Nitekim doğrumuştur da. Faşist diktatörlük bu denli açıkça ortada iken hâlâ "cunta", "askersel diktatörlük" vs. gibi sakızları geveleyenler yok mu? Özal'dan beklentileri olanlar yok mu?

Bir küçük burjuva devrimcisi, geçmiş üzerinde ne denli ciddiyetle, cesaretle durursa dursun, küçük burjuva ölçüleri ve pusulası ile baktığı sürece, doğru bir sonuca ulaşması mümkün değildir. 1970 devrimci gençliği bu hatayı işlemedi mi? Bir revizyonist, doğası gereği ancak devrime zarar verecek yeni bulgulara ulaşabilir. Bu nedenledir ki biz, revizyonistlerden, oportünistlerden ve küçük burjuva devrimcilerinden proletarya adına doğru bir tutum, doğru çözümler zaten beklemiyoruz. Biz, kendi adımıza, ancak onlarla devrimci mücadeleye verdikleri ve verecekleri zararlara karşı çarpışabiliriz. Yaşadığımız yenilgiler, kayıplar birer sonuçtur. Bu sonuçların kaynaklarını, revizyonizmde ve onunla her zaman kol kola, kucak kucağa olmuş küçük burjuva devrimciliğinde ve küçük burjuva oportünizminde aramalıyız. Dün olduğu gibi, bugün de, küçük burjuva devrimcileri, burjuvaziyle uzlaşmanın, revizyonistlerle ilişkilerini daha da geliştirmenin çeşitli yollarını arıyorlar ve buluyorlar. Hem de ilişkilerini proletarya adına götürüyorlar. Küçük burjuva devrimcileri, kendilerine "sosyalist", "komünist" adını verdikçe ve proletarya adına hareket ettikleri sürece gericidirler, devrim zararlısıdır. Filistin halkına kurşun sıkmayı "devrimcilik" ilan edenleri, Demirel'lere göz kırpanları, devrimci şiddeti "uygun biçimde" reddedici formülasyonlar arayanları, utangaç legalistleri aynı koroda birleşmiş görüyoruz. Revizyonist ve küçük burjuva koro, yakın bir gelecekte neler yapacağını planlıyor. Bu koronun bir kısmı sağda mevzilenirken, bir kısmı da "sol"da yer tutmaya çalışıyor. Onlar ister sağda, isterse "sol"da oynasınlar, aynı takımın oyuncularındırlar ve aynı patrona hizmet edeceklerdir. Revizyonizm ve küçük burjuva oportünizmi aynı ananın memesinden süt emen ikiz kardeş gibidirler. Emperyalizme, faşizme ve gericiliğin her türüne karşı ideolojik-siyasi-örgütsel mücadelemizin odak noktasına bu ana görevi, revizyonizme ve küçük burjuva oportünizmine

karşı mücadele görevini koymazsak ve bu görevi layığıyla yerine getirmesek, proleter devrimci adına layık tek bir iş bile başaramayız; ancak bugün yaptığımız gibi kendimizi oyalarız. Türkiye-Kürdistan devrimci hareketlerinin uzak ve yakın geçmişine, bugüne damgasını vuran revizyonizm ve küçük burjuva oportünizmi, anarşizmi, esas hatlarıyla mahkum edilmeden, etkisi kırılmadan proleter devrimci bir gelişme beklenemez. Bu ikili derin köklere sahiptir; gerçek bir komünist hareket, emperyalizme, faşizme ve burjuvazinin diğer akımlarına karşı mücadelesinde, ancak bu ikiliye karşı tutarlı bir mücadele yürütmeyi başarabilirse devrimci görevlerini yerine getirebilir ve emekçi kitleleri birleştirebilir. Lenin, Bolşevizmin işçi hareketi içinde hangi düşmanlara karşı savaşarak geliştiği ve çelikleştiği sorusuna şu cevabı verir:

"Her şeyden önce ve özellikle 1914'te, belirgin bir biçimde sosyal şovenizm biçimine bürünen ve kesin olarak proletaryaya karşı burjuvazinin saflarına geçen oportünizme karşı savaşarak. Oportünizm, doğal olarak, Bolşevizmin, işçi hareketi içinde baş düşmanıydı" der ve "...Bolşevizmin, anarşizme benzer yanları bulunan ve onlardan bir şeyler alan ve tutarlı bir proleter sınıf savaşımının koşullarını ve gereklerini ölçüp biçmeyen şu küçük burjuva devrimciliğine karşı uzun yıllar süren bir savaşımında" biçimlendiği ve güçlendiği olgusunu ekler.

Anarşizmin, küçük burjuva "sol"culuğunun, işçi sınıfı hareketinin oportünist günahları için bir ceza olduğu gerçeği, devrimci yazınımızda sık sık tekrarlandı. Sağ ve "sol" oportünizmin birbirini tamamlayan akımlar olduğu defalarca yazıldı. Ancak bu teorik doğrular, bildiri ve dergi sayfalarından hayata geçirilemediler. Kendi geçmişimize, "Yurtsever Devrimci Demokrat"lara ve "Demokrasi Bayrağı"na baktığımız zaman görürüz ki, biz bu görevleri daha önce de önümüze koymuşuz. Birçok konuda hayat tarafından doğrulanan tahliller de getirmişiz. Fakat, gerçek gösteriyor ki, dergi sayfaları ile hayatın binbir canlılıkla dolup taşan sokakları arasında bizim boyumuzu aşan duvarlar var. Çevremizi saran ve içimize işlemiş revizyonist, oportünist, devrim zararlısı kuşatmayı yarmayı başaramadığımız için etkili olamıyoruz. Önümüze, revizyonizme ve küçük burjuva oportünizmine karşı mücadele görevini, kavranması gereken ana halka olarak koyarken, ısrarla belirtmeleyiz ki, öncelikle biz, Mayıs, çevresi olarak kendi içimizdeki revizyonist, reformist, küçük burjuva oportünist etki ve eğilimlere karşı savaşmadan ve bu savaşı sürekli kılmadan, içimizdeki olumsuzlukları ayıklamadan, dışımıza karşı yürüteceğimiz savaşta başarılı olamayız. Bugünkü başarısızlığımızın özünde yatan hastalık tam da budur. Kendisiyle hesaplaşmayan başkasıyla hesaplaşamaz. Bu mücadele, Marksizm-Leninizmi yeniden ve yeniden inceleme, öğrenme, felsefi ve teorik olarak güçlenme, siyasi-ideolojik anlamda kendine yeterlilik sağlama ve bu temelde sürekli eleştiri, öz eleştiri çalışmalarıyla birlikte yürümelidir. Aynı zamanda, bütün grupları teorik ve pratik yönleriyle, güncel eylem ve tutumlarıyla yakından izlemeliyiz. Türkiye-Kürdistan'da neler oluyor, sömürücülerin kendi aralarındaki ilişki ve çelişkiler nelerdir, emekçi kitlelerin durumu nedir, bütün bunları çok iyi bilmek zorundayız. Oysa biz, ülke ve dünya sorunlarını ancak en kaba hatlarıyla bilebiliyoruz. Gelişmelerin nabzını elimizde tutmadan ilerlememiz mümkün değildir. Göçmenlikten kurtulmalı, sıcak sınıf savaşımının içine girmeliyiz. Teorik çalışmalarımızın yanında, asıl belirleyici olan pratikteki tutumumuz olacaktır. Biz kendimizi, hedef tahtasının tam da orta yerine koymalıyız; çuvaldızı kendimize, iğneyi dışımızdakilere batırmalıyız. Aksi halde, eleştiri kılıcını hep kendi dışına sallayan oportünist silahşörlere benzeriz. Onlara göre de "revizyonizm, oportünizm, küçük burjuva devrimciliği" proletaryanın sınıf çıkarlarına darbeler indirir. Ama kimdir bu revizyonist, oportünist, küçük burjuva devrimcileri, nerededirler? Onlar hep dışarıdadır ve kendileri bu pisliklerin her zaman uzağındadırlar. Gerek teorik yaklaşımlarıyla, gerekse pratik eylemleriyle revizyonizmin, küçük burjuva oportünizminin en açık örneklerini vermiş olanlar bile, revizyonizmi ve küçük burjuva oportünizmini suçlamayı elden bırakmıyorlar. Ama onlara göre her şeyin anlamı ve içeriği başkadır. Bu nedenledir ki, revizyonist yozlaşma, oportünizm vb. gibi terimleri kullanırken bunların ne anlama geldiğini ve kimler için söylediğimizi açıkça ortaya koyamazsak, sorunun daha açık anlaşılabilmesi için pratikten örnekler gösteremezsek, onları zararlı eylemlerinden

ötürü suçüstü bastıramazsak, ağustos böceği gibi "cır cır" etmekten öteye gidemeyiz. "Cır cır" etmek de oportünizmin bir biçimidir ve ona hizmet eder.

Son on yılın deneyimleri, yararlanma becerisi gösterebilecekler için öğretici derslerle doludur. Bir devrimin yaşabileceği yaklaşık bütün hastalıkları yaşadık; eğer bu hastalıklara karşı savaşmasını ve bağışıklık kazanmasını öğrenemezsek, aynı kökten can bulan, özü aynı fakat biçimi değişik yeni hastalıklar karşısında da çaresiz kalmamız kaçınılmazdır.

Geçmişimiz "neler yapılmalı"dan çok, "neler yapılmamalı" konularında bize öğretici olacaktır. "Neler yapılmamalı"dan yola çıkarak olumsuzdan olumlu dersler çıkarmalıyız.

Sınıflı toplumlarda, sınıflar arasında bir Çin Seddi'nin olmadığı bilinen bir gerçektir. Proletarya bir sınıf olarak, en çok küçük burjuvazi ile iç içedir; hele bizim gibi, proletaryası genç olan ülkelerde, özellikle de köylülükle, feodal yaşam biçimleriyle, feodal ahlak ve düşünme biçimleriyle bağların tam kopmadığı ülkelerde, en küçük toplumsal birim olarak, bir işçi ya da küçük burjuva ailesini ele alırsak, proleter-küçük burjuva iç içeliğinin, alışverişinin birçok ayırdedici özelliklerini açıkça görürüz. Gerek proleter kanatta, gerekse küçük burjuva kanatta, feodal etkiler de derin izleriyle yaşarlar. Radyosu, TV'si, basını, eğitim kurumları ve esas olarak da ekonomik temeliyle egemen sınıfın ideolojisi, siyaseti ve kültürü, zaten büyük bir çoğunluk için belirleyici bir role sahiptir. Siyaset ve ideolojiler çorbası, aile bireylerinin üretim çalışması içindeki yerlerine ve sosyal konumlarına göre, tutum ve davranışlarına yansır. Proleter ideoloji ve siyaset, çeşitli nedenlerden ötürü başlangıçta, küçük burjuva siyasetleri karşısında zayıf kalır; ama buna karşın, proletaryanın önderleri, onun kendi bağımsız sınıf hareketini oluşturamazlarsa, proletarya kendiliğinden bir sınıf olarak burjuva ve küçük burjuva hareketlerinin yedeğinde seyreder.

Bugün Türkiye-Kürdistan'da, işçi sınıfının durumu böyledir. Bu durum, proletaryanın tarihi konumu ve görevleriyle çelişmektedir. "Bizim başlıca ve temel görevimiz, işçi sınıfının politik örgütlenmesi ve politik gelişimini kolaylaştırmaktır. Bu görevi arka plana itenler, mücadelenin her türlü özel yöntemlerini ve diğer görevlerini buna bağlamayı reddedenler yanlış bir yol izlemekte ve harekete ciddi zararlar vermektedirler." Bu, proleter sınıf mücadelesinin en temel ilkesidir ve ne yazık ki, Türkiye-Kürdistan devrimcileri tarafından layıkıyla yerine getirilmemiştir. Proletarya adına, Marksizm-Leninizm adına yola çıkanlar, küçük burjuva temelde örgütlenmeye çalışmışlar ve küçük burjuva eklektizmini Marksizm-Leninizm yerine geçirmişlerdir. Proletaryanın örgütlenmesi arka plana itilmiştir. Ve bu kaygan ideolojik-siyasi ve toplumsal zemin üzerinde, kaçınılmaz olarak başarısızlığa uğramışlardır. Ve içinde yaşadığımız şu süreçte, aynı hastalıklar devam etmektedir. Bu tutum, proletaryaya yapılacak en büyük kötülük, burjuvaziye en büyük hizmettir.

Proletaryanın bağımsız siyasi hareketini oluşturmak isteyen ve bu görevi önüne koyan bizler, proletaryayı ve bizleri kuşatması altında tutan sosyal güçleri, onların siyasetlerini, ideolojilerini, örgütlenme biçimlerini ve aldıkları değişik kılıkları, taktik ve stratejilerini bütün yönleriyle iyi tanımalıyız. Özellikle de proletaryanın sınıf mücadelesine büyük zararlar veren, onu yolundan saptıran küçük burjuvazi, temel sınıf özellikleriyle açığa çıkartılmalıdır.

Bütün ülkelerin küçük burjuvalarının özde ortak olan yanları vardır, fakat bütün ülkeler için geçerli küçük burjuvaziye karşı mücadele reçetesi sunamayız. Her ülkenin ulusal özellikleri ele alınmalıdır. Örneğin, emperyalist ülkelerin küçük burjuvazisi ile bizim gibi ülkelerin küçük burjuvaları özleri bir olmakla beraber, yine de aynı terazide tartılamazlar. Küçük burjuvaziye karşı genel Marksist-Leninist ilkelerin yanı sıra her ülkenin ekonomik yapısı, toplumsal ilişkileri, siyasal rejim biçimi, o ülkenin küçük burjuvazisini incelerken ele almamız gereken temel ölçüler olmalıdır. Yine, her ülkede, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki gelişmenin ve bunun toplumsal ve siyasal plana yansımalarının düzeyi, küçük burjuvazi üzerinde belirleyici bir role sahiptir. Sınıf mücadelesinin kaçınılmaz sonucu olarak iç savaş gündeme geldiğinde, proletarya kimlere karşı, nasıl, hangi silahlar ve hangi taktiklerle savaşacağını çok iyi bilmek zorundadır, Sovyet devriminde Menşeviklerin, Sosyalist Devrimcilerin proletaryayı nasıl da arkadan hançerlediği unutulmamalıdır. Yine bugün, devrimci Sovyetler Birliği'ni, Emperyalist Rusya haline getiren ekonomik, toplumsal ve siyasal gelişme ve değişimlere bakarsak, Sovyet yeni küçük burjuvazisinin, yeni bürokrat tekeli burjuvaziyi nasıl doğurduğunu görürüz. Yaşadığımız somut gerçeklik irdelenirse,

gerek sağda olsun, gerese solda bulunsun, küçük burjuvazinin devrime karşı nasıl bir tutum içinde olduğunu görebiliriz. Solda görünen küçük burjuvazi, esas olarak revizyonist, reformist ve oportünist ideoloji ve siyasetlerin eğemenliği altındadır. Sağda yerini alan küçük burjuvazi ise, kılıçlarını demokrasiye ve devrime karşı kuşanmıştır. Onların bir kısmı, daha düne kadar Demirel'ci, Evren'ci iken, bugün Özal'cı olmuştur. Demirel'ciler, Erbakan'cılar, Türkeş'çiler yakın bir gelecek için hazırlanırken, küçük burjuvazi üzerine hesaplar yapmaktadırlar. Devrim dalgasının yüksek olduğu dönemlerde devrimci geçinen küçük burjuvaların çoğu, bugün kendilerine sağ yelpaze altında birer yer bulmuşlardır. Devrimci, demokrat yazınıımızda, genellikle, küçük burjuvazinin "eriyen", "çözölen" bir sınıf olduğu, hatta sınıf değil, bir "ara tabaka" olduğu söylenir. Tarihi gelişim her zaman uzun bir süreci kapsar. Sınıfların eriyişleri, çöküşleri uzun bir zaman içinde oluşur. Bir sınıfın stratejik eğilimi ile güncel konumu birbirine karıştırmamalıdır. Küçük burjuvazi, yalnızca eriyen, çözölen bir sınıf değil, aynı zamanda yeniden ve yeniden üreyen sınıftır. Gelişen kapitalizmin, toplumu iki ana sınıfa, burjuvalar ve proleterler olarak iki ana sınıfa böldüğu doğrudur. Ama kapitalizm koşullarında, arada kalan orta ve küçük burjuvaziyi yok etmek mümkün değildir. Onlar, kapitalizmden komünizme geçiş sürecinin ilk aşamalarında da, belli oranlarda varlıklarını korurlar. Proleter sosyalist devrim bile, özel mülkiyeti bir çırpıda yok edemez. Küçük burjuvazinin maddi temelini ortadan kaldıramaz. Kaldı ki, kapitalist toplumlarda, bizimki gibi ölkelerde, küçük burjuvaziyi tek başına eriyen yönüyle ele almak ve hatta onu günümüz koşullarında bile bir sınıf değil, "ara bir tabaka" olarak değerlendirmek ve bu temelde onun siyasal-ideolojik yapısını çözümlenmeye kalkışmak, teoriler geliştirmek yanlışlıklar doğuracaktır. Küçük burjuvaziyi önemsemeyen bu yaklaşım biçimi, bizi oportünizmin bataklığına götürür. Küçük burjuva oportünizmini küçümsemeye ve ona karşı mücadelede silahsız bırakmaya götürür. Nitekim götürmüştür de. Bu tavır küçük burjuvaziyi koruma tavrıdır.

Küçük burjuvazi, kendi içinde sürekli değişimlere uğrayan, mensuplarının bir kısmını diğer sınıflara kaptırırken, diğer yandan da yeniden diğer sınıflardan unsurlar kazanan, oynak, kararsız bir sınıftır. Toplumsal ve ekonomik çalkantıların durumuna göre siyasal çalkantıların içinde yer alır. Tek tek küçük burjuvaların yarını ile, bir sınıf olarak küçük burjuvazinin yarını birbirine karıştırmamalıdır. Tek tek küçük burjuvaların yarını belli değildir. Bu belirsizlik, onun tutum ve davranışlarına yansır. Küçük burjuvazi eriyen yanıyla zorunlu olarak proleter saflara akarken, palazlanan kesimi de orta burjuva saflara kayar. Proleter saflara giderken, kendi alışkanlıklarını, özelemlerini, tutkularını da beraberinde taşır. Proleter saflara gidişi, onun için bir "düşüş"tür. Proletaryanın içinde, "düşenlerin öfkesi"ni yaşar. Nesnel konumu ile proleter olmasına karşın, kendisini hiç de proleter saymaz; üstelik proletaryaya derinden bir öfke ve küçümsemeyle bakar. Ama bunu ustaca saklamasını bilir. Kimi zaman, en keskin devrimci olur, en önde yürür, en çok o bağırır, proletaryayı yönetmeye kalkışır. Kimi zaman yönetir de... Küçük burjuvazinin orta burjuva saflara taşınmış kesimi ise daha değişim süreci içindeyken, kendi alışkanlıklarından sıyrılmayan, yeni katılacağı katmanların mantığını kavramaya, onlar gibi olmaya çalışır. Sınıf atlamanın sevinci, onu proletaryaya ve geldiği sınıfa karşı tepeden bakmaya götürürken, burjuvaziye karşı daha da yaltaklanmaya iter. Küçük mülk ve orta mülk, her zaman büyük mülkiyetin koruyucusu olma rolünü yüklenmiştir. Küçük ve orta sermaye her zaman büyük sermayenin kapı köpekliğini yapmıştır. Bazı ölkelerde, devrime katılan küçük ve orta burjuvazi, büyük burjuvazinin yeniden doğmasının zeminini oluşturmuşlardır.

Burjuvazinin kendi içindeki çelişmeler, bunalımlar, en çok orta burjuva katmanları etkiler; iflaslar, rekabetin yarattığı yıkımlar, orta burjuva unsurların bir kısmını, küçük burjuvalaşma sürecine sokar. Yine proletaryanın kendi içinde meydana gelen başkalaşımalar, uzmanlaşmalar, şeflikler, işçi bürokrasisi, sendikal görevler nedeniyle işçi ariktokrasisinin oluşumu vb. onun içinde, kendilerini öznele anlamıyla koruyan eski küçük burjuvaların yanı sıra, yeni küçük burjuvaların doğmasına yol açar. Maddi üretim içindeki yerlerde meydana gelen yeni değişiklikler, onların sınıf tabiatlarında değişimleri de beraberinde getirir. Öte yanda, işçi ailelerinin çoğu, çocuklarının işçi olmasından değil, "okuyup adam olmalarından" yanadırlar. Memur, teknisyen, doktor, mühendis, subay vb. olmalarını düşlerler.

Bilimsel-teknolojik gelişim ve bunun sonucu üretim tekniğinde meydana gelen değişimler, bir yönüyle kafa ile kol emekçileri arasındaki uçurumu derinleştirirken, öte yandan da kafa ve kol emeği birlikteliğini zorunlu kılmaktadır. Gelişmeler, kafa emeğinin ve emekçilerinin üretim içinde daha etkin bir rol oynamaya aday olduğunu gösteriyor. Emeklilik tazminatı, sosyal krediler, yardımlar, küçük burjuva hayal ve özlemlerinin, küçük burjuvalaşmanın önemli maddi kaynaklarından birini yaratır. Burjuva toplum, çok yönlü propagandaları ile proletaryayı, kendi sınıf düşüncesinden, eylem ve amaçlarından koparmak için sosyalizmi işçi sınıfı hareketinden, işçi hareketini de sosyalizmden soyutlamak, yalıtılmak için her şeyi yapar. Bu konuda küçük burjuva devrimcileri değişik noktalarda önemli bir rol oynar. Bir kısmı, çağın değiştiğinden, proletaryanın öncü rolünü yitirdiğinden, bilimsel-teknolojik devrimler nedeni ile aydın ve teknokratların yeni rollerinden abartıyla söz ederken, bir kısmı da proleter mücadeleye "sol"dan yanaşırlar... Küçük burjuvazi, proletarya içinde erimemek için olağanüstü bir direnç gösterir.

Almanya örneği birçok açıdan öğretici olacaktır; Türkiye-Kürdistan'ın, özellikle eriyen kır ve şehir küçük burjuvazisinden milyonlarca işçi olmak için, dünyanın çeşitli kapitalist ülkelerine aktılar. Çoğu, uzun yıllar kapitalist ülkelerde, kapitalist ilişkiler içinde işçilik yapmalarına karşın, küçük burjuva, hatta feodal ağırlıklı kafa yapılarını ve özlemlerini titizlikle korudular. Kendi içlerine kapandılar. En zor koşulları, yoklukları göze alarak biriktirdikleri paralarla kendilerine küçük işler kurmayı, "kendi kendisinin efendisi" olmayı düşlediler. Bir kısmı acılı da olsa, eksik de olsa, hayallerini gerçekleştirdi de. Kimileri, kazandıkları paralar ile kapıcılık aldı, kimi taksi şoförlüğüne başladı, kimi birahane sahibi oldu, kimileri de çeşitli tipte küçük işletmeler kurdular. Küçük burjuva olarak gidenlerin ezici çoğunluğu, yine küçük burjuva olarak döndüler. Onlar, siyaset alanında da böyledirler; "kendi kendisinin efendisi" olma mantığını, küçük gruplar, tekkeler içinde sürdürmeye çalışırlar. Disipline, sıkı çalışmaya, sorumluluk taşımaya karşı alerjileri vardır. Proletaryanın sınıf mücadelesine sözde "proleter devrimciler", "komünistler" olarak katılırlar. Keskinlikte üstlerine yoktur. Devrimin yükseldiği dönemlerde, bunların çalımından geçilmez. Devrim dalgası düşmeye başladı mı, bunların çoğu, çareyi kaçmakta bulurlar... "Proleter devrimci", "komünist" maskelerini askıya asıp kendilerine uygun, yeni dönemin koşullarına uygun, yeni kılıklara bürünürler. Bir kısmı "tövbekârlık" örneklerinin en akil almaz çeşitlerini gösterirler. Ve yine yurt içinde olsun, yurt dışında olsun, küçük birikim sahipleri, birikimlerini faiz sevdasına bankalara, bankerlere, holdinglerin hisse senetlerine kaptırdılar. Birçoğunun ortaklaşa kurdukları işçi şirketlerinin çoğu battı ama hayal ve özlemleri batmadı. Küçük burjuvazinin tabiatında var olan kumarbazlık, maceracılık, hayatın her alanında kendisini gösterir. Emperyalizmin ideolog ve teorisyenleri, kiralık kalemleri, basın yayın organları bu olguyu körüklerler. Küçük birikim sahiplerinin birikimlerini gaspetmek için çeşitli yollar bulurlar. Bugün Özal'ın hesabında bu gasp olayının değerlendirilmesi yatmaktadır... Burjuvaziyle geliştirilen çıplak para ilişkileri, hisse senetleri yoluyla sözde "ortaklık"lar, siyasal, kültürel, ahlaki vb. her konuya yansır. Emperyalizmin akıl hocaları, ezilenlerle ezen, sömürülenlerle sömürenler arasındaki uzlaşmaz sınıf karşıtlığı ve sınıf mücadelesini sulandırmak için, ekonomik-siyasi-kültürel her alanda olağanüstü bir çaba harcamaktadırlar. Umut ve hayal tacirleri, milli piyango, loto, toto vs. gibi şans oyunlarını milyonların güncel amacı ve uğraşı haline sokarken, "bugün yoksul, yarın zengin" olma umudunun da çeşitli alanlarda temellerini derinleştiriyorlar. Artist, şarkıcı, futbolcu vb. olma ve kendini kurtarma umutlarını, kenar mahallelerden gelip ünlü sinema yıldızı olmuş, inşaat işçiliğinden, pamuk ırgatlığından gelip ünlü türkücü olmuş örneklerle besliyorlar. Siyasal arenada da, yoksul kesimlerden gelmiş ve bugün belli mevkilerde bulunan örnekler ustaca kullanılıyor. Lümpen dünyası, bu umutlar içinde başka bir alandır. Bir kuruşsuz işe başlayıp, bugün "baba"lar haline gelen yüzlerce isim, bu hayallerin batağında çırpınan binlerce maceracı için imrenilen hedeflerdir. Bütün bu hayal ve umutlar, burjuvazinin ideolojik ve siyasi mücadelede proletaryaya karşı güçlü silahları olarak karşımızda duruyor. Kısa vadeli çözümler paketi, kısa vadeli umutlar paketi, kestirmeden köşeyi dönme hayalleri, geniş çevrelerde taraftar buluyor.

Proletarya, ancak kendi sınıfının bilimsel dünya görüşüne, yani Marksizm-Leninizme sıkı sıkıya sarılarak çevresini saran gerici sınıflar kuşatmasını yarabilir, kendi içine sinmiş, sızmış, burjuva, küçük burjuva, revizyonist, sağ ve "sol" oportünist sapmalara karşı savaşılabılır; kendi sınıf ideolojisi ve siyasetine yabancı akımları açığa çıkarabilir ve kendisi ile diğer sınıflar arasına kesin sınırlar çizebilir. Küçük burjuva siyasetini, ideolojisini, teori ve çözüm yollarını Marksist-Leninist maskeleriyle gizlemeye çalışan küçük burjuva hareketlerin ve tek tek küçük burjuva önderlerin proletaryanın sınıf mücadelesine verdikleri zarar ortadadır. Türkiye-Kürdistan proletaryasının, günümüze kadar bağımsız sınıf hareketini oluşturamamasının, devrimci partisini kuramamış olmasının temel nedeni budur; proletaryanın kurtuluşu adına ortaya atılan küçük burjuva önderler, bütün iyi niyetlerine karşın, proletaryanın "önderleri" olarak, proletaryaya Marksizm-Leninizmi değil, küçük burjuva eklektizmini götürdüler. Proletarya hiçbir zaman kendi sınıf siyaseti, ideolojisi üzerinde kendi ayakları üzerinde yürüyemedi. Hep sağ bir çizgi izledi, kuyrukçu bir çizgi izledi. İşçi hareketinin "sol" bir çizgi izlediğinden söz edemeyiz. "Sol" hatalar, kendilerine ne ad takarlarsa taksınlar, esas olarak küçük burjuva temelde örgütlenmiş hareketlerin sınırları içinde kaldı. Nesnel koşulları hiçe sayma, düşmanı taktik alanda küçümseme, kitlelerin ruh halini hesaplamama, acelecilik, derme çatmalık, kendiliğindencilik, kariyerizm, dedikodu, yılgınlık, teslimiyet, uzlaşmacılık, maceracılık ve daha bir yığın olumsuzluğun kaynağı araştırılırsa, karşımıza küçük burjuva ve revizyonist kaynaklar çıkacaktır.

Marksizm-Leninizm, proletaryanın ve proleter devrimcilerin önüne esas olarak, küçük burjuvaziyi değil, proletaryayı, özellikle de sanayi proletaryasını örgütleme görevini koyar; aceleciliğe karşı, nesnel koşullara uygun öznel koşul hazırlama ve bunun getirdiği sabırlı, inatçı ve kararlı çalışma koşulunu koyar. Derme çatmalığa karşı sistemli bilgi edinmeyi, sistemli düşünmeyi, planlı, programlı olmayı koyar. Ütopyanın karşısına bilimselliği, felsefi idealizm yerine felsefi materyalizmi, metafiziğin yerine diyalektik yöntemi koyar... Tepeden inme, darbeci, komplocu eğilimlerin karşısına, aşağıdan yukarı, nesnel koşullara bağlı, kitlelerin kendi deneyimlerine bağlı kitle çalışmasını koyar. Kendiliğindenciliğin karşısına bilinçli müdahale ve bilinçli eylemleri koyar. Dedikodu yerine açıklık, yılgınlık ve teslimiyet yerine kararlı mücadele ve proleter kahramanlığı geçirir. Kariyerizm yerine alçakgönüllü, fedakâr ve kollektif çalışma tutumunu benimser. Her türden dar görüşlülüğe karşı, proletaryanın geniş ufkunu, derinliğini, uzun erimli kavgasını savunur. Marksizm-Leninizm, bir eylem kılavuzu olarak, karşı karşıya geleceğimiz bütün sorunlarda, izlememiz gereken yolu bize gösterecek öze sahiptir. Marksizm-Leninizm, hiçbir sorun için reçete sunmaz; yalnızca çözüm yöntemini sunar.

Proletaryanın devrimci sınıf öğretisi olan Marksizm-Leninizm, proletaryaya ve onun sınıf savaşçılara, "...bütün toplumu sömürden, baskıdan ve sınıf mücadelesinden bir bütün olarak kurtarmaksızın, onun sömüren ve ezen sınıfın (burjuvazinin) elinden kendini kurtaramayacağı"nı öğretir. Proletaryanın devrimci sınıf mücadelesi, siyasi iktidarın burjuvazinin elinden alınmasını hedefler. O, burjuvazinin devletinin yerine, zor yoluyla proletarya diktatörlüğü devletini koyacaktır; toplumu yeni baştan, ekonomik, toplumsal, kültürel, ahlaki vb. her alanda, sosyalist ilkeler temelinde eğitecek, örgütleyecek ve toplumsal devrimi ilerletecek nesnel ve öznel koşulları yaratacaktır. O, çağımızda tarihi-toplumsal değişikliğin devrimci önderi olarak, bütün diğer sınıf ve tabakalarla birlikte, kapitalizmden komünizme geçiş süreci içerisinde, kendi sınıfının maddi varlık koşullarını da, proletarya diktatörlüğü devletini de adım adım ortadan kaldıracak (eritecek, söndürecek) ve devletsiz, baskısız, sınıfsız toplumu, herkesin yeteneğine göre çalıştığı, ihtiyacına göre tükettiği, çalışmanın bir yük ve sömürü aracı değil, "hayatın en başta gelen ihtiyacı" haline geldiği komünist toplumu kuracaktır. O, tek tek ülke devrimleriyle başlayan ve giderek bütün dünyayı saracak olan toplumsal devrimlerin gelişmesi ve zaferi sonucunda, kapitalist-emperyalist dünyayı, revizyonist-kapitalist dünyayı çökertecek ve onun yerine, dünya kömünsit sistemini koyacaktır. Bu noktaya ulaşmanın birinci koşulu, her ülke proletaryasının en başta gelen enternasyonalist görevi, kendi ülkelerinde toplumsal devrimleri gerçekleştirmeleri olacaktır. Sahte sosyalist, komünist şatolar yıkılmadan,

Marksizm-Leninizm düşmanı akımlar yenilgiye uğratılmadan gerçek gelişme mümkün değildir.

Marksizm-Leninizm, hem bir sınıf olarak proletaryanın, onun devrimci partisinin, hem de tek tek proleter devrimcilerin, komünistlerin önüne konan hedef olarak bu görevi, "sınıfsız toplum" görevini koyar. Komünistlerin, proletaryanın çıkarlarından ayrı bir çıkarları ve onun kurtuluşundan başka hedefleri yoktur. Komünistleri küçük burjuva devrimcilerinden ayıran en temel kıstas işte budur. Böyle bir hedef, hangi sınıf kökeninden gelirse gelsin, kendisini özel olarak proleter ideoloji ve siyasetin saflarında gören, kendisine "ben komünistim" diyen her komünistin önüne, kısa ve uzun vadeli teorik-pratik görevler koyar; değişen durumlara göre değişen sorumluluklar getirir. Bir ideolojinin reddi ve onun yerine bir ideolojinin kabulü, bütün hayatımızı, bütün toplumsal-kültürel-ahlaki-insani vb. ilişkilerimizi yeniden inşayı, yeni ideolojimize göre yeniden biçimlenmemizi emreder. Bu ideolojinin kabulü, daha önce sahip olduğumuz ve ona göre hareket ettiğimiz ideolojinin gerçekten inkârı olmalıdır. Daha önce sahip olduğumuz değer ölçüleri, inançlar, yerini yeni tutum ve davranışlara bırakmalıdır. Eğer, yeni bir ideolojiye sahip olduğumuzu söylüyor, fakat eski alışkanlıklarımızla, eski eğilim ve düşüncelerimizle yaşıyorsak, burada önemli bir çelişme var demektir. Maddi güce dönüştürülemeyen hiçbir ideoloji ve siyaset kabul edilmiş sayılmaz. Yani yeni ideolojimiz, soyut plandan, adım adım somuta, pratik çalışmalarımıza geçirilmeli ve yeni hayatımızın yönlendiricisi kılınmalıdır. Eski ideolojimiz ile yeni kabullendiğimiz ideolojinin kalıntıları, doğal olarak belli bir süre iç içe, birbirleriyle mücadele halinde olacaktır. Sömürücü sınıflar var oldukça onların ideolojileri ve siyasetleri de var olacaktır. Ve hatta, onların ekonomik temelleriyle yıkılmaları, ideolojik ve siyasi anlamda da yok olmalarını getirmez. Onların yıllar yılı ettikleri alışkanlıklar, eğilimler, uzun bir dönem insan bilincinde yaşar ve yansır. Kendimize "komünist" dememiz, burjuva, küçük burjuva eğilim ve alışkanlıklardan tam anlamıyla koptuğumuz anlamına gelmez. Hele kapitalist toplum içinde, tam anlamıyla sosyalist bir ahlaka, sosyalist bir bilince ve yaşama biçimine sahip olmamız mümkün değildir. Her kim ki, sorunu böyle almıyor, o lafazandan başka bir şey değildir. Biz, her an, burjuva, küçük burjuva ve revizyonist oportünist kuşatma altında olduğumuzun bilincinde olmalı ve buna karşı uyanık bulunmalıyız. Komünist uyanıklığı elden bıraktığımız andan itibaren, adım adım bataklığa doğru kaymamız kaçınılmaz olacaktır. Aralarında uzlaşmaz çelişmeler taşıyan sınıfların ideolojileri, siyasetleri, ahlakları arasındaki çelişmeler de uzlaşmazdır; proletarya ile burjuvazi, proletarya ile küçük burjuvazi arasındaki çelişmeler, son çözümlemede, çözüm biçimleri farklı da olsa uzlaşmaz sınıf çelişmeleridir. Proletaryanın dışındaki bütün sınıf ve tabakalar, tarihi konumları ve eğilimleri ele alındığında, gerici ve tutucudurlar.

Kimi tarihi dönemlerde, ulusal burjuvazinin, küçük burjuvazinin, özellikle de köylülüğün ve hatta feodal kalıntıların devrimci bir rol oynadıkları, oynayabilecekleri gerçeğini inkâr etmiyoruz. Humeyni gericiğinin bir zamanlar Şah'a karşı mücadelede oynadığı rol, ilerici, devrimci bir niteliğe sahipti; birçok Afrika, Latin Amerika ülkesinde bugün ulusal burjuvazi, kır ve şehir küçük burjuvazisi devrimci görevler yüklenmiştir. Türkiye-Kürdistan küçük burjuvazisi, özellikle son on yılda devrimci, ilerici bir güç olarak kendisini ortaya koymuştur. Ancak, gerek geçmişte, gerekse bugün dünyamızda yaşanan birçok örneğe bakarak, ulusal burjuvaziyi, kır ve şehir küçük burjuvazisini, bütün tarihi zamanlar için ilerici ve devrimci saymak, proletaryanın devrimci rolünü kavramamak, Marksist-Leninist ölçüleri bir kıyaya atmak demektir. Emperyalizmle, işbirlikleriyle keskin çelişmeler içinde olan burjuvazi, küçük burjuvazi, onlarla mücadelesinde köklü çözümlerden, yani emperyalizmin, kapitalizmin kökten yok olmasından, özel mülkiyetin kaldırılmasından yana değildirler. Onlar, son çözümlemede, tarihin tekerleğini durdurmak, özel mülkiyeti korumak için çaba sarfederler. Proletarya ve proleter devrimcileri, onların sosyalizme, komünizme karşı olduklarını bilir; ama onlara, özellikle de küçük burjuvaziyle birlikte yürümeye özel bir önem verir. Onların göreceli devrimci yanlarını değerlendirmeye çalışır; onları etkileme ve sosyalizm doğrultusunda eğitme, ikna etme, görevlerini ihmal etmez. Proletaryanın küçük burjuvaziyle demokratik devrime taraftar bir sınıf olarak elinden tutması, onun tarihi eğilim karşısındaki gerici karakterini değiştirmez. Biz, kimi zaman geçici yol arkadaşlarıyla

güvenilmezlerle bile birlikte yürümesini öğrenemezsek, görevlerimizi başarıya ulaştıramayız. Ancak biz, hem Marksist-Leninist ideolojiyi benimsediğimizi söylüyor, hem de Marksizm-Leninizme yabancı anlayış ve düşüncelerle, tutum ve davranışlarla aramıza kesin sınırlar çizmiyorsak, onlarla uzlaşıyorsak ve bu sınıfların etkilerini şu ya da bu biçimde içimizde barış içinde taşıyorsak, ister bilincinde olalım, ister olmayalım, bu Marksizm-Leninizm ideolojisi ve siyasetini sulandırmak, onu bozmak demektir. Yabancı ideolojileri sadece dışarda değil, esas olarak kendi içimizde aramalı, onlara karşı sürekli uyanık olmalıyız. Sulandırılmış, eklektizmin revizyonundan geçmiş "Marksizm-Leninizm", proletaryanın bilimsel ideolojisi olamaz. Bu, küçük burjuva eklektizmidir ki, proletaryayı gelişme yolunda alıkoyar, onu sinsî sapmaların labirentlerinde çıkmaza sokar. Onu, acı deneylerini yaşadığımız gibi, küçük burjuva sağ ve "sol" oportünizminin yıkıntıları sonucu umutsuzluğa, burjuva kuyrukçuluğuna, revizyonist yozlaşmaya ve faşizm karşısında çaresizliğe götürür. Yabancı siyaset ve ideolojilerin bataklığında kıvranan bir proletaryaya da "çağımızın en devrimci sınıfı" adını vermek yanlış olur. Proletarya ancak, kendi sınıfının bilimsel dünya görüşüne göre, yani Marksizm-Leninizme göre hareket eder ve Marksizm-Leninizmi çağımızın koşulları elverdiği oranda geliştirebilir, zenginleştirebilirse en devrimci sınıf adına layık olur. Burjuvazinin, küçük burjuvazinin yedeğinde hareket eden, onların düşünceleriyle hareket eden, onların düşünceleriyle donatılmış bir proletarya, tarihi görevini yerine getiremez. Bu temel ilkeyi gerçekten kavrarsak hangi dev zorluklarla karşı karşıya olduğumuzu, çevremizi kuşatan, hatta içimize kadar sızmış olan yabancı ideolojilerin yarattığı olumsuzlukları, yalpalamaları, çürümeleri, çaresizlikleri daha berrak görebilir ve çözüm yollarını bulabiliriz. Proletaryanın sınıf mücadelesine devrimci bir nitelik vermek zorundayız. Bunun için de, öncelikle kendimizi tutarlı proleter devrimciler, komünistler haline getirecek teorik-pratik çalışmaları sürdürmek zorundayız. Birçoğumuzun yaptığı gibi, kendi dışımıza ateş yağdırıp, en keskin devrimci havası atarken, kendi içimizdeki oportünizmle, revizyonizme kardeş kardeş yaşayarak komünist olunmaz. Marksizm-Leninizmi, gerçekten burjuva, küçük burjuva, feodal ideolojilerin, revizyonist, oportünist ideolojilerin inkârı temelinde, birbirine düşman sınıf ideoloji ve siyasetlerinin karşılıklı savaşı sonucunda kazanmış olsak bile, bu sağlıklı bir başlangıçtan başka bir anlam taşımaz. Sınıf mücadelesi sürekli ve kesintisizdir. Bir an bile durmaz. Durduğumuz an, denizin ortasında yüzmeyi bırakmış bir kazazedeye benzeriz. Kendimize "Marksist-Leninist", "Komünist" adını vermekle iş bitmiyor, yeni başlıyor. Kimin kazanacağını mücadele belirleyecektir. İyi bilmeliyiz ki, bir ideolojinin kabulü, zıtlar mücadelesinde bir evrenin sonucu, yeni bir evrenin başlangıcıdır. İçinden geldiğimiz sınıf ve tabakaların alışkanlık ve eğilimleri, yeni kazandığımız ideolojik silahların uykuya daldığı, uyanıklığını yitirdiği anlarda hemen ortaya çıkar, can bulmaya çalışır. Devrimci mücadelenin zayıfladığı, yenilgiye uğradığı dönemlerde, tek tek kişilerde de çözümlerin, yıkılmaların kendini nasıl gösterdiği ortadadır. Yineleyelim ki, sonuç itibarıyla kimin kazanacağı savaş alanlarında belli olacaktır. Marksizm-Leninizmden sapmalar ve ulaşılan noktalar, çeşitli örnekleriyle önümüzde duruyor. İşte Rusya, işte Çin, işte Doğu Avrupa halk demokrasilerinin bugünkü durumu... İşte sürgünde ve ülkede yılığınla kapılmış, kendi içlerinde çökmüş binlerce eski "proleter devrimci"... Kendilerinin çökmesiyle yetinmeyip, başkalarını da çöktürmek için sinsice çalışmalar sürdüren, kendilerine suç ortakları arayan bir sürü dönem... Ancak bu dönemlere, proletaryanın devrimci davasından dönen kişiler olarak bakmamak gereklidir. Çünkü onlar, hiçbir zaman proletaryanın davasına içtenlikle inanmadılar ve bu uğurda savaşmadılar... İşte biz yeni bir dönemi devrim ve demokrasi mücadelesi adına değerlendirirken, yeni tipte bir örgütlenmenin yollarını ararken, bu tiplere karşı uyanık olmalı ve onları çevremize sokmamaya çalışmalıyız. Ve hatta, kendi içimizde, kararsız, eli titreyen ne kadar insan varsa, hepsini ayıklamalıyız. Proletarya, kendisini kurtarmak için toplumun diğer ezilen sınıf ve tabakalarını da kurtarmak zorundadır, dedik. Bir komünist de, kendi kurtuluşunun, proletaryanın ve diğer ezilen sınıf ve tabakaların kurtuluşu ile mümkün olacağını bilir. Küçük burjuvazinin, ve bir küçük burjuva devrimcisinin ise böyle bir sorunu yoktur; o, öncelikle kendisini kurtarmaya, "kendi efendisi" olmaya bakar. Küçük burjuva bencilliğinin, anarşizminin tersine proletarya, öncü

bir sınıf olarak yalnız kendi çıkarlarını korumak, savunmak ve yalnızca kendi sınıfını örgütlemekle yetinmez. Asıl görevi, kuşkusuz, kendi bağımsız sınıf hareketini oluşturmaktır; ama aynı zamanda, toplumun diğer ezilen sınıf ve tabakalarının da çıkarlarını korumak, savunmak ve onların örgütlenmelerine yolgösterici olmak, sınıf mücadelesinin ateşi içinde onları etkilemek ve devrimci demokratik bir gelecek için seferber etmek, proletaryanın tarihi görevleri arasındadır. Proleter ideolojisini benimsemiş her devrimci, bu ilkelerden kendi tutum ve davranışları için kısa ve uzun vadeli görev ve sorumlulukları için dersler çıkartmalıdır. Bir bütün olarak toplumun ekonomik-siyasal-toplumsal-kültürel ilişkiler zincirini, ezenlerle ezilenler arasındaki ilişkileri, ezilenlerin ve ezenlerin kendi aralarındaki ilişkileri, ulusal ve uluslararası kökleri ve bağları içinde ele almadan, proletaryanın ve komünistlerin güncel görevlerini yerine getirmelerinin imkanı yoktur. Kendi içine kapanmış bir proletarya ya da kendi kabuğuna çekilmiş "proleter devrimciler, komünistler", ancak "sosyal köstebekler" adına layıktırlar. Yani görünüşte sosyalist, sözde sosyalist, özünde ise köstebek. Köstebeklerin ise devrim yaptığı ve toplumsal gelişmelere katkıda buldukları hiç görülmemiştir. Eğer sosyal köstebekler olmak istemiyorsak, toplumun işleyiş yasalarını kavramalı ve toplum hareketini bütün boyutlarıyla yakinen izlemeliyiz. Biz dünyayı yeniden ve yeniden değiştirmek istiyoruz. Söylemesi ve yazması çok kolaydır; proletaryanın ve komünistlerin teorilerini bir cümleye sığdırabiliriz: Burjuva Özel Mülkiyetine Son Vermek!.. Bizi, diğer sınıfların devrimci ve ilericilerinden ayıran temel özellik işte budur. Bu cümlemin içeriğini ve yükleyeceği olağanüstü görevleri, zorlukları gerçekten kavrarsak, o zaman proleter çalışmanın, kararlılığın, fedakârlığın, sabrın içeriğini de gerekliliğini de anlamakta zorluk çekmeyiz.

İçinde bulunduğumuz dönem, her zamankinden daha çok Marksizm-Leninizme sarılmamızı ve onu gizli açık düşmanlarına karşı savunmamızı emrediyor. Gerek kendi içimizde, gerek kendi dışımızda revizyonizme, oportünizme karşı, Marksizm-Leninizmin sahte dostlarına karşı mücadelenin temel ilkesi ve silahı bu olacaktır.

1983 Aralık'ında yazılmış, 1984 Ocak'ında Mayıs dergisinin 3. sayısında yayınlanmıştır.

MAYIS'IN BİR YILI VE YENİ YAYIN POLİTİKASI

Mayıs, birinci yılını başarısız bir yayın çizgisi izleyerek doldurdu. Önüne koyduğu siyasal, ideolojik, sanatsal, kültürel görevlerin hiçbirini layıkıyla yerine getiremedi; bildirgesinde belirittiği gibi, bir "gereklilik" haline ise gelemedi. Kendisinden çözüm bekleyen birçok sorun, yalnızca başlıklar, değinmeler biçiminde geçirildi. İdeolojik-siyasi içeriğinin yetersizliği yanında, derginin teknik sorunlarında da aksamalar görüldü; dizgi-baskı yanlışlıkları nedeniyle yazıların bazı bölümlerinin ne dediği anlaşılmadı; birçok nokta da, yine aynı nedenler yüzünden yanlış anlamalara yol açtı. Her iki ayda bir çıkacağını belirtmesine karşın, düzenli aralıklarla çıkmayı başaramadı. Derginin dağıtımını ise, birçok yönüyle başka bir olumsuzluk örneği olarak Mayıs'ın yaşımında yerini alıyor. Bu süreç içerisinde, "devrimci fedakârlık", "militan devrimcilik" vs. sözlerini dillerinden düşürmeyen, kısacası lafta devrimciliği kimseye bırakmayan ama iş pratiğe gelince, sıkı çalışma ve disipline gelince, denetime gelince, hata ve yanlışlıkların pratikte aşılmasına gelince, çözümünü şu ya da bu nedenin arkasına gizlenerek kaçmakta bulan, kılıflı kılıfsız birçok "keskin devrimci" tanıdık. Doğaldır ki, hiçbir hastalık ve olumsuzluk, kendisine yataklık edebilecek bir bünyeye sahip olmadan varlığını sürdüremez. Hastalık ve olumsuzlukları yok etmenin yolu, bünyeyi, kendi içindeki pislikleri dışa atabilecek düzeye ve olgunluğa ulaştırmaktan geçecektir. Mayıs, birinci yılını, zaaf ve hastalıklarının bilincinde olarak, bir yanıyla ideolojik-siyasi yetmezliklerini, hatalarını aşmaya çalışarak, bir yanıyla da çevre içinde yer alan gönülsüz "yol arkadaşları"ndan, gizli beklentileri olan çıkarıcılardan, dolandırıcılardan, sahte devrimcilerden kendisini arındırmaya çalışarak doldurdu. Yaşanılan bir yıl, dergi ve çevresi için önemli derslerle doludur.

Mayıs, içine düştüğü ve içinde yaşadığı olumsuzlukların nedenlerini, kaynaklarını cesaretle incelemeyi ve hatalarından arınma yollarını bulmayı vazgeçilmez devrimci bir görev olarak önüne koyuyor ve gereklerini yerine getirmeye çalışıyor. Birçok noktada hata, eksiklik ve yetmezliklerimiz nedenlerini, köklerini ve bunlardan nasıl kurtulacağımızı biliyoruz. Aynı zamanda, birçok hata ve yetmezliğimizin ise teorik anlamda bilincinde olmakla birlikte, pratikte nasıl bir yol izleyerek aşılacağını henüz kestiremiyoruz. Hastalıklarımızın bir kısmı, yalnızca bize özgü değil, Türkiye-Kürdistan devriminin ve devrimcilerinin ortak hastalıklarının bize yansımalarıdır. İçinde yaşadığımız dönemin bütün olumsuzlukları, doğaldır ki bizi de etkileyecektir.

Mayıs, bir yayın organı ve çevre olarak, hata, zaaf ve yetmezlikleri üzerine kararlı bir şekilde gitmeye, kendisini devrimci mücadelenin ateşi içinde yenilemeye, arındırmaya ve geliştirmeye yeminlidir.

Mayıs, bundan böyle, yayın siyasetinde bugüne kadar izlediği çizgiden farklı bir çizgi izleyecek. Hazırlıklarını tamamladığımız andan itibaren Mayıs'ı dergi biçiminde değil, gazete biçiminde yayınlayacağız. Yazı konuları, sıcak sınıf savaşının gereklerini içerecek. Yurt ve dünya olaylarından yola çıkarak, güncel gelişmeler karşısındaki görüşlerini ve tavrını dile getirecek. Mümkün olduğunca kısa ve öz yazılarla, makalelerle, bir yanı sıra faşist gerici cepheye karşı savaşırken, bir yanı sıra da, yurtsever, devrimci, demokrat basın yayın organlarındaki gelişmelere, polemiklere katılacak. Yine gücü oranında, burjuva, küçük burjuva aydın ve sanatçının siyasi sakatlıklarına değinmeye çalışacak; revizyonist, reformist çizgileri mahkum edecek.

Mayıs, gazete olarak yayını sürdürürken, öte yanda, Türkiye-Kürdistan devriminin birçok temel teorik-felsefi sorununa ışık tutacak bir yayın çalışmasını da beraberinde götürecektir. Bu çalışma, broşür ve kitap basım yayımı biçiminde sürecek. Özgür birçok araştırma ve incelemenin yanı sıra dünya komünist ve işçi hareketinin dününe, bugününe ışık tutacak çeviri eserlere de yer verilecek. Başarabilirsek, yeni yayın çalışmalarımız, Türkiye-Kürdistan devrimci hareketi içinde yeni ve canlı bir tartışmanın başlamasına yol açacaktır. Açıkça söyleyelim ki, sınırlı yazı kadromuz ve sınırlı gücümüzle, ilk adımlarımız yavaş olacaktır. Birçok soruna cevap yetiştirmekte zorluk çekeceğiz. Ama enerjimizi ve sınırlı gücümüzü doğru kanalize etmeye çalışarak, en acil, en gerekli noktalarda yoğunlaşacağız.

1871 Paris Komünü'nün ve buna bağlı olarak da Sovyet revizyonizminin köklerini, Stalin'in devlet ve sosyalizm anlayışını irdeleyen bir denemeyi, "Komün Dersleri ve Bürokratik Yozlaşma" başlığı ile broşür dizimizin ilki olarak yayınlıyoruz. Geçmiş doğru değerlendirmeden, ondan doğru dersler çıkartmadan ileriye atılan her adım, geçmişin sakatlıklarını da beraberinde taşıyacaktır; bugün olduğu gibi. İçinden geldiğimiz rahimle hesaplaşmadan, kendimizi yeniden ve yeniden arındırmadan yeni bir toplumun öncüleri olamayız.

1984 Temmuz'unda yazılmış, Mayıs'ın 4. sayısında yayınlanmıştır.

FAŞİZM ÜZERİNE BİR KEZ DAHA

I

Faşizm, emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, emperyalist burjuvazinin, metropollerde olsun, yarı sömürge ülkelerde olsun, sınıf egemenliğinin en gerici, en kanlı sistemi ve diktatörlüğüdür. Metropollerde emperyalist burjuvazi, diktatörlüğünün doğrudan yöneticisi iken, yarı sömürge ve bağımlı ülkelerde, çeşitli işbirlikçileri aracılığıyla sınıf çıkarlarını ve egemenliğini korur; yayılma siyasetini uygular. Yarı sömürge ve bağımlı ülkelerdeki emperyalist sömürü ilişkilerinin gelişim düzeyi, ihraç edilen sermayenin yoğunluğu, yatırımların niteliği, ekonomik, sosyal, siyasal hayatta, hem emperyalistler ile işbirlikçileri arasındaki, hem de bir bütün olarak ezilen kitlelerle sömürücü sınıflar arasındaki

ilişkileri karşılıklı etkiler ve yeni değişiklikleri ve yeni düzenlemeleri gündeme getirir. Karşılıklı sınıf ve çıkar ilişkileri yeniden ve yeniden düzenlenir. Bu düzenlemeler, barışçı yollarla, seçimler ve hükümet değişiklikleri yoluyla olabileceği gibi, kimi zaman askeri müdahaleler, darbeler, silahlı çatışmalar biçiminde de kendini gösterir. Ekonomik açıdan güçlenen katmanlar siyaset alanında da, devlet yönetiminde de ağırlığı ele geçirirler. Siyaset, ekonominin isteklerine göre değiştirilir. Bütün bu durumlarda, işçi sınıfı güçsüzse, doğru siyasi önderliğe sahip değilse, gelişmeler karşısında müdahalesiz kalır ve burjuvazinin kendi içindeki hesaplaşmasının kaçınılmaz olarak seyircisi, hatta yedeği durumuna düşer. Faşizmin devlet biçimi, devlet mekanizması içinde bürokrasiye oranla ordunun ve buna bağlı olarak da daha sistemli zorun ve baskıların ön plana çıkması, devletin gerici anlamda yeniden inşası demektir. Faşist diktatörlük, emperyalizm ve işbirlikçilerinin karşılaştığı ekonomik, siyasal zorlukları aşması için başvurmak zorunda kaldığı bir araçtır; emperyalist burjuvazinin son silahıdır. Biçimi ne olursa olsun, hangi tip ülkede olursa olsun, emperyalist burjuvaziden ve emperyalist ekonomiden kopuk bir faşist diktatörlük beklenemez. Örneğin faşist Türk devleti, tek başına Türk egemen sınıflarının devleti değildir; başta ABD ve Batı Alman emperyalizmi olmak üzere, binbir bağla emperyalizme bağımlıdır. Bu nedenle devlet, sadece işbirlikçi burjuvazinin ve toprak ağalarının, Kürt işbirlikçi hainleriyle ittifakına dayanan devleti değil, ekonomik bağımlılığın niteliği ve bu bağımlılığın diğer alanlara yansımaları oranında emperyalizmin de devletidir. Özellikle 12 Eylül faşist darbesinden sonra, bu gerçek daha açık ve anlaşılır biçimiyle ortaya çıkmıştır. Yani Türk devleti, söylendiği gibi ulusal egemenliği olan bir devlet değildir; siyasi bağımsızlığı biçimseldir. Ekonomik bakımdan olduğu kadar siyasi ve askeri bakımdan da bağımsız ve egemen değil, esas olarak ABD emperyalizminin ekonomisine, dünyayı yeniden paylaşma siyaseti ve askeri stratejisine bağımlıdır. Uyguladığı ekonomik, askeri, siyasal hattın reçetesi emperyalizmin imzasını taşır. Emperyalist hegemonya ve bağımlı ilişkilerin gelişmesi, onun bir zamanlar var olan ulusal karakterini, kurulduğu andan başlayarak, adım adım sulandırmış ve silmiştir. Ve devletin yönetimi, esas olarak 12 Eylül'den sonra, ağırlıklı biçimde komprador-asker-bürokratlar* aracılığıyla, ABD'nin denetimine geçmiştir.

Siyasal alanda, işbirlikçi burjuvazinin eski temsilcisi ve ABD çıkarlarının eski sadık bekçisi Demirel kliği artık görevini tamamlamıştır. Yeni dönemde, ABD çıkarlarını ve onunla doğrudan ilişki içinde olan bir avuç işbirlikçi burjuvazinin çıkarlarını daha doğrudan savunacak ve kollayacak yeni işbirlikçi yöneticilere ihtiyaç vardır. Evren-Özal ilişkisinde ifadesini bulan komprador-asker-bürokrat ortaklığı, işbirlikçi burjuvazinin çıkarlarını korumakla birlikte, daha çok ABD çıkarlarını korumayı önelerine görev olarak koymuşlardır. Ve bugün yaptıkları tam da budur.

Sömürücü sınıfların, özellikle de işbirlikçi burjuvazinin iç gelişmeleri hangi boyutlarda olursa olsun, onlar, işçi sınıfına, emekçi kitlelere ve siyasal alandaki temsilcilerine, yandaşlarına karşı uygulanacak zor, baskılar ve önlemler konusunda fikir birliği içindedirler. Devrim ve demokrasi düşmanlığında birbirleriyle yarış edebilirler. Onların aralarında süren çelişme çıkar çelişmesidir ve emekçi kitlelerin sömürsünden elde edilen zenginliklerin nasıl paylaşılacağı, devlet olanaklarının, kredilerin daha çok kim yararına kullanılacağı konularında ortaya çıkmaktadır. Bunların hangi kesimi iktidar olanaklarını ele geçirirse geçirsin, devletin faşist özü değişmeyecektir. Örneğin 12 Eylül'e kadar çıkar birliği yapmış sömürücü sınıflar arasında ortaya çıkan yol ayrımı, kendi aralarında daha önce yaşanmış yarışlarda olduğu gibi kaynağını ekonomik büyümeden ve bunun yeni ihtiyaçlarından almaktadır. Ekonomik olarak büyüyen ve eski ilişkiler içinde artık tıkanma noktasına gelen işbirlikçilerin bir kesimi, eski yol arkadaşlarından kurtulmak istemiştir. Eski yol arkadaşları, gelişen kesim için artık ayak bağıdır; silkelemek gereklidir. ABD emperyalizmi de aynı istekleri taşıdığı ve dayattığı için, 12 Eylül gündeme alınmıştır. Bu nedendir ki, 12 Eylül faşizmi, bütün sömürücü sınıfların çıkarlarını aynı oranda korumak amacıyla değil emperyalizmin, başta da ABD emperyalizminin çıkarlarını ve bu bağlamda gelişen işbirlikçilerin çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla başta işçi sınıfı olmak üzere, emekçi kitlelere, Kürt halkına ve aynı zamanda da burjuvazinin bir kesimine karşı, devlet mekanizmasına zor yoluyla el

koymuştur. Uluslararası ve özellikle bölgesel plandaki nedenlerin de bunda güçlü bir rolü olmuştur.

Bazıları için faşist diktatörlükler, hem emperyalizme hem de sosyal emperyalizme bağımlıdır. Ve hem emperyalistlerin, hem de sosyal emperyalistlerin çıkarlarını, ulusal ve uluslararası planda savunurlar. Bu tez, emperyalistler arası çelişmeleri ve dünyayı paylaşmak için girilen hazırlıkları hiçe sayan, tek tek ülkelerdeki faşist diktatörlüklerin özgül görevlerini kavramayan bir anlayışın ürünüdür ve kesinlikle yanlıştır. Bu anlayışın sahipleri için burjuva demokrasisi ile faşizm arasında da faşist partilerle faşist olmayan burjuva partileri arasında da hiçbir fark yoktur; çünkü her ikisi de burjuva egemenliğinin ve burjuva toplumunun savunmasını üstlenen araçların birer biçimidirler ve partiler değerlendirmesi de aynıdır. Faşizme ve faşist diktatörlüklere karşı somut mücadele görevlerini rafa kaldıran, lafazanlığı pratik mücadelenin yerine koyanlar için bu yaklaşım normal karşılanabilir. Ama faşizme karşı mücadeleyi siyasal iktidar mücadelesinin bir biçimi ve aracı olarak görenler, faşizmle gericiğin diğer biçimleri arasındaki çelişmelerden devrim ve demokrasi mücadelesi adına yararlanmak isteyenler, somut durumların somut değerlendirmesini yapmak, düşmanı bütün yönleriyle tanımak zorundadırlar. Faşist diktatörlüklerin özü, emperyalistlerin kendi aralarındaki, emperyalistlerle ezilen dünya halkları arasındaki; ulusal ve uluslararası planda burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişmelerle, ezilen uluslarla ezen uluslar arasındaki çelişmelerle; bölgesel planda süren çatışma, çıkar kavgaları ve çalkantılarla birlikte ele alınmadan doğru biçimde anlaşılabilirler. Örneğin, kaba bir biçimde, Türkiye-Kürdistan'daki askeri faşist diktatörlük, hem emperyalizme hem de sosyal emperyalizme bağlıdır ve her ikisinin de çıkarlarının bekçisidir dersek; Afganistan'daki askeri faşist diktatörlük de faşizmin doğası gereği, hem emperyalizme hem de sosyal emperyalizme bağlıdır, dersek; Polonya, Şili faşizmleri de öyledir, hem emperyalizme hem de sosyal emperyalizme bağlıdır, dersek gerçeği ifade etmiş olur muyuz? Faşizmle burjuva demokrasisi arasındaki farkları ortadan kaldırırsak, kimlere hizmet etmiş oluruz? Emperyalistler arası sermaye akımı, ABD ve diğer emperyalist ülkelerin, Sovyetler'e, diğer revizyonist ülkelere yatırımları, böyle bir tesbit yapabilmek için yeterli midir? Yine, Sovyetler'in ve diğer revizyonist ülkelerin Türk devletine ve egemen sınıflarına yaptıkları yardımlar, yürüttükleri ticari ilişkiler, kimi zaman en açık biçimiyle görülen siyasal destekleri, boyutları ne olursa olsun, askeri faşist diktatörlüğün Amerikan'cı karakterini değiştirir mi?

Faşist diktatörlüklerin özgül durumlarını, iç dış dayanaklarının sınıfsal karakterlerini doğru hesap edemeyen anlayış sahipleri, kendilerine ne derlerse desinler, niyetleri ne olursa olsun, faşizme karşı mücadelede ana ve tali görevleri birbirine karıştırmaya, faşizme karşı mücadeleyi sulandırmaya hizmet ederler.

Emperyalistler arasında her zaman karşılıklı çıkar ilişkileri ve çelişmeleri vardır. Dünyanın yeniden paylaşımı adına, birbirleriyle tek tek ülke pazarları için olsun, yoğun mücadeleler sürmektedir. Bölgesel savaşların ardında, komşu ülkeler arasındaki savaşlarda, tek tek ülkelerde görülen bazı iç savaşlarda, perde arkasına baktığımız zaman, emperyalist güçleri görebiliriz. Hükümetlerin rüşvet, darbe, vs. yolları ile ele geçirilmeleri, ülkelerin işgali emperyalistlerin, ekonominin daralan damarlarının genişletilmesi için olduğu kadar, aynı zamanda yeni bir paylaşım savaşında stratejik üstünlük sağlamak için de yaptıkları girişimlerdir.

Faşist ve sosyal faşist diktatörlükleri birbirine karıştıran bu tür anlayış, emperyalistler arası çelişmelerin ve yaklaşan savaş tehlikesinin içeriğini, Leninist emperyalizm teorisini anlamamak demektir. Birakalım emperyalist devletler arasındaki rekabeti, uluslararası tekellerin kendi aralarında da çeşitli ülke pazarlarına egemen olma, onları kendi saflarına çekme yarışı sürmektedir. Petrol tekelleri, uçak tekelleri, vb. şu ya da bu ülkenin pazarlarını ele geçirmek için, kendi emperyalist devletlerinin gücünü kullanırlar; genelde çıkar emperyalizminin çıkarıdır ama özelde, birçok yerde tek tek uluslararası tekeller çıkar karşımıza. Örneğin Şili'de Allende'ye karşı ilk darbe girişimini tezgahlayan ITT tekeli, benzerlerinin sadece biridir. Yuvarlak, genel tanım ve tesbitlerle, faşizme karşı doğru mücadele yürütülemez. Her ülke devrimcileri ve demokratları, kendi ülkelerindeki faşizmin özgül yapısını bilmek zorundadırlar.

Faşist diktatörlüğün temel sınıfsal görevi, kendi içinde yüz parçaya bile bölünmüş olsa, örgütsel-siyasal olgunluktan uzak da olsa, devrimci, demokrat, revizyonist, oportünist ayrımı yapmadan, emekçi kitleler adına yola çıkan siyasi hareketleri değişen oranlarda ezmek; işçi sınıfının uzun yıllarda kazandığı sendikal hak ve özgürlükleri gaspetmek; ekonomik-siyasal örgütlerini dağıtmak; Kürt hareketinin bütün görünümünü kanla bastırmak; yurtsever, devrimci demokrat basını susturmak ve ezmek; milliyetçi şoven ideolojiyi yaymak ve devlet aygıtının bütün olanaklarını seferber ederek egemen kılmak ve kendisine kitle tabanı oluşturmaktır. Esas olarak, işçileri, üretici köylüleri, aydınları, emekçi halkı baskı altına alan faşizm, kültürel-eğitsel-sportif vb. çeşitli kurumları aracılığı ile gençliği kendi saflarına kazanmaya ve onları yozlaştırmaya çalışıyor; bugüne kadar izlediği siyaset, önüne koyduğu hedefleri gerçekleştirilmede geçici de olsa başarılı olmuştur. Amacı, gerek ulusal, gerekse bölgesel ve uluslararası planda, emperyalist yayılma için üstüne düşenleri yerine getirmektir. Emperyalizmin, içine düştüğü bunalımdan kurtulmak için; geri ülkelerin daha da sömürülmesi için; bunalımın asıl yükünü sömürge, yarı sömürge ve bağımlı ülkelerin halklarının sırtına yıkmak için, faşist diktatörlüklere ihtiyacı vardır. Doğası gereği emperyalizm, demokrasi ile çelişir; insan hak ve özgürlükleriyle çelişir; o tercihini her zaman siyasi gericilikten yana koyar ve siyasi gericiliğin koşullarını yaratır ve sistemleştirir. Bu aynı zamanda, sosyal devrimin nesnel koşullarının yaratılması anlamına gelir. Emperyalist siyasetin özü, dünya egemenliğidir. Bütün faşist diktatörlükler gibi Türk faşizmi de, emperyalist hegemonyanın bir aracı olarak görev başındadır.

Tanığız ki, dünya pazarlarının, etki alanlarının, hammadde kaynaklarının ve stratejik bölgelerin yeniden paylaşımı için, emperyalistler arası hegemonya mücadelesi, özellikle ABD ve SSCB arasındaki mücadele, günden güne yoğunlaşıyor ve aralarındaki gelişmeler derinleşiyor. Yeni bir hesaplaşmada ömrünün yetip yetmeyeceği bir yana, faşist Türk devleti doğal olarak bağımlı bulunduğu ABD saflarında, NATO saldırganlarının saflarında, Sovyetler'e karşı, Varşova Paketi üyelerine karşı savaşa katılacaktır. Bu nedenle, savaşın karşı kutbunda yer alabilecek güçlerin yanı sıra savaşa ve faşizme karşı olan bütün güçlere, emperyalist bir savaş devrimci bir iç savaşa dönüştürmeye hazırlanan bütün güçlere karşı savaş ilan edecektir. İdeolojik silahları anti komünizmdir, şoven milliyetçiliktir. Onlar, iki emperyalist arasındaki savaşı, "hür dünya" ile "komünist dünya" arasındaki bir savaş olarak tanımlayacaklar ve kitleleri koşullandıracaklardır. Bu durumda, gerçekten hedefi komünist dünya olan devrimci proletaryanın görevleri oldukça zordur; o iki canavardan birinin yanında yer almayacak, her ikisine karşı da savaşmak zorunda kalacaktır. Ancak güçlü bir devrimci önderliğe sahipse, kitle içine kök salmışsa, bugün varolan devrimcilere duyulan güvensizliği güvene çevirmişse, önüne koyduğu taktik ve stratejik görevleri yerine getirebilir; aksi halde düşüncelerimiz bir iyi niyet belirtisinin ötesinde bir anlam taşımaz.

Onlar, yani ABD ve Sovyetler, aralarındaki yoğun mücadelelere karşın, bölgede devrimci bir gelişme söz konusu olursa, aralarında anlaşıp gelişen devrimci hareketleri, Filistin örneğinde olduğu gibi, boğmaktan çekinmezler. Her iki yan için de, bir proleter devrim ya da proleter devrimine açık ulusal demokratik devrimler kabul edilemezdir. Proletaryanın nihai kurtuluşu için, Kürt ulusunun devrimci kurtuluşu için, emperyalizme ve sosyal emperyalizme karşı savaş önlerine koyanlar, her iki yan için de ezilmesi gereken hedeflerdir...

Emperyalizmle, özellikle ABD emperyalizimiyle bu emperyalizmin ezdiği dünya halkları arasındaki gelişmede, faşist Türk devletinin safı, ezilen halkların safı değil, yine emperyalizmin ve işbirlikçilerinin safıdır. Afganistan olayında olduğu gibi, Sovyet işgaline karşı çıkarken, bunun nedeni, işgallere ve sömürgeciliğe karşı olduğundan değildir, dünya hegemonyası mücadelesinde, stratejik noktalardan birinin hasım tarafın eline geçmiş olmasından dolayıdır. Afganistan'da Sovyetlere karşı direnen güçlerden özünde gerici olanlar maddi-manevi yardımlarda bulunurken, gerici Afgan göçmenlerine kapılarını açarken, toprak ve iş temin ederken; Kıbrıs'ın işgaline karşı çıkanları, Kürdistan'daki sömürge zulmünü kınayanları, ona karşı mücadele edenleri çeşitli sıfatlarla suçlar, hain ilan eder. Kendi halkının sorunlarına cevap veremezken, anti komünizm adına, Salvador'da, Nikaragua'da, Guatamela'da, Güney Afrika'da ve daha birçok ülkede, gericiliğe arka çıkar; Polonya işçi sınıfından yana görünür. Kendi işçi sınıfının en küçük demokratik hak ve özgürlüklerini,

ekonomik istemlerini silah zoruyla ayaklar altına alan, milyonlarca işsiz sefalet terkeden bir diktatörlüğün, Polonya işçi sınıfından yana görünmesi, faşist demagojinin bir sahtekârlık örneğidir yalnızca.

Faşist Türk devleti, burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişmede de başta çeşitli milliyetlerden Türkiye-Kürdistan proletaryası olmak üzere, dünya proletaryasına karşı dünya emperyalizminin ve gerici burjuvazinin saflarında yerini almıştır. Onun, hiçbir ülkenin işçi sınıfına yakınlığı yoktur. O, emperyalist bir savaşta, Kore olayında olduğu gibi, Kıbrıs işgalinde olduğu gibi, kendi işçi ve köylülerini boğazlatmak üzere savaş alanlarına sürecektir. Kürt ulusu üzerindeki yoğun baskı ve terörü, milli sınırlar içinde kalmamakta, gerekli görülen hallerde, Irak ve Suriye (Kamışlı) katliamlarında olduğu gibi sınırlar aşmakta, kan dökülmektedir. İran-İrak savaşında, halkların çıkarları değil, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin çıkarları hesaplanmakta ve savaşın yarattığı yıkıntılardan, üretimin düşmesinden yararlanılmaya çalışılmaktadır. Komşu ulusların içinde buldukları felaketleri, savaş acılarını alçakça paraya çevirmenin hesapları yapılmaktadır. Ve asıl planlarını, Irak-İran savaşının sonunda ortaya çıkacak siyasi tabloya göre ayarlamaktadırlar. Faşist Türk Devleti, bölgedeki Azeri, Türkmen, Türk azınlıkları, kendi çıkarları doğrultusunda kullanmanın sinsi hesapları içindedir. Pakistan ve gerici Arap yönetimleriyle ilişkiler geliştirilmekte, gerici güçlerle her alanda dayanışma ve işbirliği yapılmaktadır. Hangi açıdan bakarsak bakalım, ulusal, bölgesel ve uluslararası planda, karşımızda, mutlaka yıkılması gereken halk ve insanlık düşmanı bir karşı devrim kalesi, emperyalizmin bir ileri karakolu vardır. Özellikle de bölgede, proletaryaya, emekçi halklara ve başta Kürt ulusu olmak üzere, ezilen halklara karşı, devrimci, demokratik gelişmelere karşı insan hak ve özgürlüklerine karşı, insan hak ve özgürlüklerine karşı, emperyalizmin uşağı bir kale! Savaş, saldırı, soygun ve cinayet aygıtı bir devlet! Bu devlet mekanizması, kendisini vareden bütün maddi temel koşullarıyla birlikte, üst yapısının bütün kurumlarıyla birlikte parçalanmalı, yerle bir edilmeli ve yerine, Türkiye-Kürdistan proletaryası önderliğinde, emekçi halkının ve yurtseverlerinin yararına, bölgedeki ezilen ulus ve halkların çıkarlarından yana, bağımsız, demokratik ve sosyalizm yolunda ilerleyen bir devlet kurulmalıdır. Proleter devrimciler için, bu devletin biçimi ne olursa olsun, siyasi özü, proletarya diktatörlüğü olmalıdır.

Ancak kesinlikle ve önemle vurgulamalıyız ki, acil görevleri ve hatta küçük gibi görünen güncel devrimci, demokrat görevleri yerine getirmeden, yukarıda belirtilen temel hedeflerimiz doğrultusunda ilerlememiz mümkün değildir. Bugün Türkiye-Kürdistan gerçeği, faşist diktatörlük ile başta proletarya olmak üzere, çeşitli milliyetlerden emekçi halk arasındaki çelişmeyi, acilen çözülmesi gereken bir çelişme olarak, baş çelişme olarak önümüze koyuyor. Biz bu acil göreve, kavranması gereken ana halka olarak sahip çıkmak ve gereklerini yerine getirmek zorundayız. Faşizmin yıkılması ve siyasal özgürlüklerin kazanılması... en yakın mücadele hedefimiz budur ve devrimci proletarya bu savaşa önderlik etmelidir.

II

Faşizme karşı mücadele, proletaryanın burjuvaziye karşı sınıf mücadelesinin, emperyalizm ve proleter devrimleri çağına özgü bir biçimdir; faşizme karşı tutarlı bir tavır takınmanın temel koşulu, emperyalizme karşı olunurken proletarya devrimlerinden yana olmayı, en azından proleter devrimleri karşısında tarafsız kalabilmeyi gerekli kılar. Bu nedenle faşizme karşı mücadeleyi, burjuva demokrasisi ile burjuva gericiliğinin en üst biçimi arasındaki bir karşıtlık, bir mücadele sorunu olarak ele almak ve çözümünü bu perspektif içinde, yani kapitalizmin genel sınırları içinde aramak, burjuvaca düşünmenin bir ifadesidir. Köklü burjuva demokrasilerinin inkarı temelinde kurulan faşist diktatörlüklerin yıkılmalarından sonra, emperyalist burjuvazinin bir geri adımı olarak, çeşitli ülkelerde burjuva demokrasilerinin yeniden kurulduğuna tanığız. Son olarak Yunanistan, İspanya ve Portekiz gibi faşist diktatörlüğün acı deneyimlerini uzun yıllar yaşamış ülkelerin gelişmelerine baktığımızda, köklü demokratik gelenekleri, yüksek boyutlara ulaşmış devrimci gelişmeleri içerdiklerini görürüz. Özellikle Yunanistan ve İspanya, devrimci iç savaşlar yaşamış ülkelerdir. Yunanistan'da faşizme karşı bir burjuva muhalefet, İspanya'da faşizme karşı çarpışan kralcılar vardı... İşçi sınıfı örgütlüydü, deneyimli önderlere sahiptiler, kitle bağları da

oldukça derin ve genişti. Buna karşın, bu ülkelerde faşist diktatörlüklerin alaşağı edilmeleri, daha ileri bir demokrasi, daha ileri bir toplum düzeni kazandırmamış, hatta kaybedilenler bile tam anlamıyla geriye alınamamıştır. Kaldı ki, Türkiye-Kürdistan'da faşist diktatörlük, burjuva demokrasisini reddetmemiştir, onun inkârı üzerine kurulmamıştır. Çünkü burjuva demokrasisi, hiçbir zaman Türkiye-Kürdistan toprağında hayat bulmamıştır. Burjuva gericiğine karşı demokrasiyi zafere ulaştıracak sosyal ve siyasal güçler hiçbir zaman başarılı sonuçlara ulaşmamışlardır.

12 Eylül faşizmi de, aynı biçimde emperyalizmin ve işbirlikçilerinin çıkarları adına, planladıkları ekonomik hedeflere ulaşmak adına, doğrudan doğruya, gelişen devrimci halk muhalefetine karşısına almış, işçi sınıfının, emekçi kitlelerin, küçük burjuvazinin ve aydınların, uzun yıllarda kazandıkları hak ve özgürlükleri silah zoruyla gaspetmiştir. Kendilerine "sosyal-demokrat" diyenlerin, 12 Eylül ve sonrasında nasıl bir hat izledikleri biliniyor. Ve biz, proletarya önderliği dışında herhangi bir siyasal gücün, Türkiye-Kürdistan'da faşizmi dize getireceğine, burjuva anlamda bile olsa, siyasi özgürlükler ortamını yaratacağına inanmıyoruz. Ancak, eğer proletarya, faşizme karşı gerçekten tutarlı bir mücadele yürütmeyi başarabilir, kitleleri bu uğurda seferber etmeyi başarabilir ve faşizmi sarsarsa, gelişmeler emperyalizm ve işbirlikçileri için tehlikeli boyutlara ulaşırsa, faşizm, kendi iç çelişmelerinin de etkisiyle yıkıma doğru gidebilir; bu durumda, muhtemel bir devrimin önünü tıkamak için, burjuvazinin bir kesimi sahte demokrasi bayrağını, burjuvaziye kurtarmak için sallayabilir... Proletaryayı, kendisiyle birlikte hareket eden diğer sınıf ve tabakalardan soyutlamaya, yalnız bırakmaya çalışabilir. Böyle bir olasılık oldukça güçlüdür. Ama söylemeliyiz ki, bu tipte bir çözüm, Türkiye-Kürdistan emekçileri için, Kürt ulusu için büyük kazançlar sağlamayacaktır. Bizim için, faşizme karşı mücadelenin başarıları ve zaferi sorunu, faşizme karşı takınılacak siyasi tavır ve mücadele biçimleri sorunuyla, önderliğin sınıfsal niteliği ile sıkı sıkıya bağlıdır. Faşizme karşı mücadelede, marksistleri diğerlerinden ayıran temel ölçüt şudur: Proletarya diktatörlüğü uğruna mücadele; faşizme karşı mücadeleyi proletarya diktatörlüğü için mücadele ile birleştirme. Çünkü faşizmin tarih sahnesine çıkışını kaçınılmaz kılan temel neden, proleter devrimleri tehlikesi ve proletarya diktatörlüğü olgusudur. Faşist diktatörlükler, burjuva diktatörlüklerinin şu ya da bu biçimine alternatif olarak değil, proletaryanın sınıf egemenliğine, proletaryanın sınıf diktatörlüğüne karşı emperyalist burjuvazinin sınıf egemenliğinin bir yeni biçimi olarak çıkmıştır. Soruna bu perspektif ile bakmayan biri kendisine ne kadar "Marksist" vs. sıfatını yakıştırırsa yakıştırсын, özünde o, burjuvadan başka birisi değildir. Bu nedenle, faşizme karşı mücadele, bir yönüyle emperyalizme, işbirlikçi kapitalizme, feodal kalıntılara ve komprador asker-bürokrat burjuvaziye karşı, hayatın her alanını kapsayan ve çeşitli silahlarla süren bir mücadele iken, bir yönüyle de revizyonizme, reformizme ve her türden burjuva anlayışlara karşı kararlı bir mücadele olmalıdır. Böylesi bir mücadeleye ancak, Marksizm-Leninizmin temel ilkeleri üzerinde kurulmuş, deneyimli önderlere sahip devrimci bir parti, proletaryanın partisi önderlik edebilir. İşte önümüzde bekleyen acil siyasi görev tam da budur: Proletaryanın devrimci partisinin oluşturulması görevi...

Faşizme karşı mücadele, gündemde olan baş çelişmenin çözümü ile sınırlandırılmaz. Herhangi bir biçimde, faşist diktatörlüğün geri çekilmesi, kısmi burjuva hak ve özgürlüklerin kazanılması, faşizm tehlikesinin yok olması anlamına gelmez. Daha önce belirttiğimiz gibi, faşist diktatörlük, toplumsal karakterli bir devrimle değil de, siyasi bir devrimle yıkılabilir. Eğer siyasi devrime proletarya önderlik etmemişse ya da böyle bir devrimde etkinlik kazanmamışsa, sorun burjuva sınırlar içinde geçici bir çözüm bulmuş demektir. Yani daha önce de değindiğimiz gibi, devletin burjuva özü değişmemiştir, yalnızca siyasi biçimi değişmiştir. Faşist diktatörlük yıkılmış, yerine burjuva diktatörlüğünün bir başka biçimi kurulmuştur. Bu diktatörlük, faşizme ve daha önceki siyasi yönetimlere göre daha da ileri bir nitelikte olabilir. Ama emperyalizme bağımlılık yok edilmemiştir; yarı sömürge statüsü korunmaktadır. Feodal kalıntıların varlığı sürmekte, Kürt ulusu üzerindeki sömürge zinciri ağırlığını korumaktadır. Çözüm, kapitalizmin genel sınırları içinde, burjuva reformcu anlayış çerçevesinde bulunmuştur. Böylesi bir çözüm, emperyalizm ve işbirlikçileri için bir yanıyla muhtemel bir devrimi engellemek için gereklidir, bir yanıyla da, yeniden saldırmak için

gereklidir. Biz, böylesi bir çözümle yetinemeyiz; böylesi çözümlere rıza gösteremeyiz. Çünkü biz, sorunu, sadece bir "Türk" sorunu olarak, bir "Türkiye" sorunu olarak değil, Türkiye-Kürdistan sorunu olarak, Türk, Kürt-Ermeni, ve daha birçok azınlıklardan emekçilerin ve ezilen halkların sorunu olarak, bölgesel ve uluslararası bir devrim sorunu olarak anlıyoruz.

Faşizme karşı mücadele ateşi, devrim ateşi olarak süreklilik kazanmalıdır. Biz, faşist diktatörlüğe karşı mücadeleyi, birleşik ulusal, demokratik ve yarı sosyalist karakterli bir devrim olan, Toplumsal-Demokratik Halk Devrimi için mücadelenin bir parçası olarak görüyoruz. Faşist diktatörlük, ancak, proletaryanın devrimci partisinin önderliğinde, çeşitli milliyetlerden proletaryanın en geniş katılımıyla, işçi köylü ittifakı temelinde oluşturulacak birleşik halk cephesinin uzun süreli mücadelesi ile yıkılabilir. Son çözümlemede belirleyici olan silahlar olacaktır. Eğer doğru bir hat izlenebilirse, mücadelenin gelişim süreci içerisinde, faşist diktatörlükten zarar gören, aradıklarını bulamayan burjuva katmanların bir kesimi de anti faşist saflara katılabilirler. Devrim, işçi sınıf önderliğinde halkın bir kesiminin, silahları aracılığıyla gericiliği dize getirmesi ve hem gericiliğin, hen de gericiliğe bağlı kalmakta direnen nüfusun diğer kesimleri üzerinde otoritesini kurması olayıdır. Bu nedenle, faşizmin yıkılmasından sonra hangi sınıfın egemenliği ve zorun niteliği sorunları bizim için belirleyici öneme sahip sorunlardır. İşte bu noktada, demokrasiden ne anladığımız sorunu ortaya çıkacaktır; biz, bütün hayatları boyunca, proletaryayı, emekçi kitleleri, namuslu aydın ve sanatçıları kanla ezmiş, Kürt ulusunun ulusal ve demokratik haklarını kanla bastırmış, azınlık halklara her türlü insanlık dışı işkence, kıyım ve baskı uygulamış olan burjuva gericiliğine, onların uşaklarına demokrasi tanımayı, halka, devrime ve insanlığa ihanet sayarız. Biz ancak işçilere, emekçi halka, halkın aydın ve sanatçılarına, devrime karşı çıkmamış ulusal burjuvaziye demokrasi hakkı tanırız. Kürt ulusunun ulusal ve demokratik haklarını tanırız. Bu anlamda tutarlı bir demokrasi için, daha önce de belirttiğimiz gibi, ancak Marksizm-Leninizmin bilimiyle donanmış, devrimci bir önderliğe sahip, eğitilmiş proletarya mücadele edebilir. Gerek ulusal, gerekse uluslararası planda faşizme, savaşa ve gericiliğe karşı mücadelede asıl eksikliğini duyduğumuz budur: Devrimci proletaryanın sınıf savaşına önderlik edebilecek nitelikte partiler... Bu tip partilerin yokluğu, kaçınılmaz olarak uluslararası proletaryanın niteliğini de olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle biz, faşizme karşı mücadele sorununu, aynı zamanda, devrimci bir partinin Türkiye-Kürdistan Birleşik Komünist Partisi'nin yaratılması sorunu, devrimci teori ve siyasetin yaratılması ve emekçi kitlelere maledilmesi sorunu, değişik mücadele biçimlerinin bulunması ve uygulanması sorunu, devrimci taktik ve stratejilerin yaratılması sorunu ile birlikte ele almak zorundayız. Önümüze koyduğumuz görevler, sadece bizim özel sorun ve görevlerimiz değil, devrim sorununu ciddi olarak önüne koymuş bütün grup ve çevrelerin de ortak sorunudur. Faşizme karşı mücadelenin başarısı ve zaferi sorunu, doğrudan doğruya bu sorunlara getirilecek doğru cevaplara ve pratiğe bağlıdır.

III

Faşizm, tek başına "ulusal" bir tehlike ve düşman değil, emperyalizmle ve dünya gericiliği ile bağıntılarından ötürü, uluslararası bir niteliğe de sahiptir. Bir ülkedeki faşizm yalnızca o ülkenin devrim ve demokrasi güçlerine, o ülkenin işçi ve emekçilerine değil, bütün dünya işçi ve emekçilerine, dünya çapında devrim ve demokrasi güçlerine karşıdır. O sadece ulusal planda işçi ve emekçilerin nefreti ile değil, dünya işçilerinin, ezilen halkların ve demokrat kamuoyunun nefretiyle de kuşatılmalıdır. Ulusal ve uluslararası ekonomik, sosyal, siyasal durumları birlikte ele almalı ve çalışmalarımızı buna göre düzenlemeliyiz. Sorunu yalnızca bir iç sorun olarak ele alırsak yanılıya düşeriz. Bazı burjuva partilerinin ve küçük burjuva aydınlarının düşündüğü gibi, faşizme karşı mücadele "kendi" sorunumuz, "aile içi bir sorun" değildir. Faşist diktatörlüğü, hem içte, hem de dışta tecrit etmenin, köşeye sıkıştırmanın yollarını bulmalıyız. Türkiye-Kürdistan'daki nesnel ve öznel durumla, uluslararası nesnel ve öznel durumun uygunluğu halinde faşist diktatörlüğü yıkabiliriz; belirleyici olan mücadele kendi toprağımızda sürece olan mücadele olmakla birlikte, tayin edici olan sonuçta, uluslararası durumun payıdır ki, söz konusu pay büyük role sahip olacaktır. Faşizmi,

uluslararası planda teşhir ve tecrit etmemize yarayacak araç ve organları yaratmalıyız; geniş bir siyasi ilişkiler ağı örgütlemeliyiz.

Faşizme karşı mücadele programı, devrim için önümüze koyduğumuz mücadele hedef ve programından bağımsız olamaz; onunla bağlantı içinde, onun bir evresi olarak ele alınmalıdır. Emperyalizmi, işbirlikçi kapitalizmi, feodal kalıntıları, sosyal-siyasal-ekonomik bütünlüğü içinde karşısına almayan demokratik bir mücadele faşizme karşı tutarlı bir başarı kazanamaz; ancak ulusal, demokratik ve sosyalist görevlerin birlikte omuzlanması ve hayata geçirilmesi ile uzun erimli bir direnmeyle zafer kazanabiliriz.

En geniş kitleleri nasıl bir program çevresinde topralayabiliriz? Bu soru doğru cevap bulmalıdır. Faşizme karşı olan güçlerin hepsi, tek bir program temelinde bir araya gelebilir mi? Örneğin halk saflarında bulunan sınıf ve tabakaları, onların siyasi temsilcilerini, işçi sınıfının hedefi olan sosyalizm programı çerçevesinde toparlayabilir miyiz? Açıktır ki, bu sorunun cevabı "hayır" olacaktır. Bu nedenledir ki, işçi sınıfı, faşizme karşı geniş kitleleri çevresinde toparlayacak daha geniş kapsamlı, esnek bir programa sahip olmalıdır. Bu program, demokratik bir cumhuriyet programıdır; en geniş siyasi hak ve özgürlükleri içeren, demokratik bir program. İşçi sınıfının, en geniş emekçi kitlelerin siyasi birliğini sağlamak için, böylesi bir ara aşamaya ihtiyacı vardır.

Açık sınıf mücadelesinin her alanda en yoğun biçimde süreceği, siyasi-ideolojik birçok sorunun açıkça tartışılabileceği bir özgürlük ortamından geçmeden sosyalizme gitmek hayal olacaktır. Demokratik Cumhuriyet Programı, Kürt ulusunun ulusal ve demokratik haklarını savunacaktır. Ulusal sorunun çözümü için, ulusların kaderlerini tayin hakkı, ulusların ve dillerin tam hak eşitliği, bütün ülkelerin proletaryasının ortak çıkarı ve birleşmesi ilkeleri temelinde, Kürt ulusu ve diğer halklar üzerinde var olan her türden ulusal baskı ve eşitsizliklerin kaldırılması ve siyasal kaderlerini kendilerinin tayin hakkı için mücadele esastır. Bütün bunlar, devrimin geleceği ve faşist diktatörlüğün yerine düşündüğümüz Demokratik Cumhuriyet'in yazgısı, işçi sınıfının ideolojik-siyasi eğitimine, örgütlenme düzeyine, önderlerinin ve militan kadrolarının siyasi niteliğine bağlıdır. Faşist ideolojiye proletaryanın devrimci sınıf ideolojisiyle karşı konulmalı ve proletarya devrimci sınıf siyasetiyle eğitilmelidir. İşçi sınıfı, burjuvazinin yardımcısı olmaktan kurtarılmalıdır...

Şu günkü durumuyla, Türkiye-Kürdistan proletaryasının ve ona önderlik iddiasındaki hiçbir örgütün nitel-nicel gücü, faşist diktatörlüğü altedecek güçte değildir. Ve yine bu güne kadar izlenen siyasi hatalar, köklü bir değişikliğe uğratılmaz ve yanlışlıklar açığa çıkarılıp mahkum edilmezse, geleceğimiz yine parlak olmayacaktır. Geçmişe bakarken, yenilginin nedenlerini, şu ya da bu grubun, şu ya da bu önderin sırtına yıkarak, birtakım olaylara bağlayarak değil, yaşanan sosyal-ekonomik gerçekliğin derinliklerinde, bize bırakılan siyasi-ideolojik-felsefi mirasın derinliklerinde aramalıyız. Yenilgi sonrasında her şeyi sıcağı sıcağına değerlendiren ve sonuçlar bulan anlayışı yerine, daha serinkanlı, her şeyi bütün boyutlarıyla araştırabilen bilimsel anlayışı egemen kılmalıyız. Dostlar alışverişte görsün örneği iş yapıyor görünmektense, geleceğe daha iyi hazırlanabilmek için, gerekirse uzun bir süre suskunluğu ve eylemsizliği bile göze almalıyız.

Devrim, hem dışımızdaki düşmana, hem de içimizdeki olumsuzluklara karşı, uzun erimli, sabırlı ve köklü bir çaba istiyor bizden; işçi sınıfının, çeşitli gruplar tarafından paylaşılmış işçi önderlerinin, devrimci-demokrat aydın ve bilim adamlarının, devrimci mücadelenin bugüne kadar yetiştirdiği en ileri unsurların, merkezi bir çatı altında birleştirilmesinin ve düşmanı dize getirmenin başka yolu yoktur. Asıl amacımız komünistlerin, buradan hareketle de işçi sınıfının birliğidir. Kavrayacağımız ana halka budur. Kuşkusuz, böylesi bir birliğin yaratılması kolay olmayacaktır; böylesi bir birliğin yaratılmasının ilk adımı, gruplar arasında ve grupların kendi içlerinde çok yoğun, siyasi-ideolojik tartışma ve hesaplaşmaları gündeme getirecektir. Tartışma ve hesapaşmanın önünde varolan anti demokratik engellerin, derme çatma bilgi yığınlarının, basmakalıp formüller ve şemalarla akıl yürütme hastalıklarının yenilgiye uğratılması gerekir. Devrimcilerin tartışmayacağı hiçbir konu yoktur; kutsal, dokunulmaz, tabu düzeyine yükseltilmiş hiçbir şey tanımıyoruz. Bu nedenle, en başta, hem grupların kendi içlerinde, hem de kendi aralarındaki tartışmaları verimli kılacak demokratik bir ortamın varlığına ihtiyaç vardır. Öte yanda, küfür ederek, dedikodu ve kara çalarak hiçbir

yere varılamaz; hele hele kendilerini akıllı, başkalarını cahil yerine koyan, kendi dışındakilere küçümseyerek bakmayı alışkanlık haline getirmiş "bilgiçler" ile bir sonuca varmak mümkün değildir. Demokrasi adına, kimsenin kimseyi alaya almasına, kimsenin bir başka grubu temelsiz iddialarla suçlamasına, küfür etmesine izin verilemez. Bilimsel siyasi ahlakın dışına düşen her tutum ve davranış mahkum edilmelidir.

Siyasi-ideolojik temelleri, örgütsel yapısı, çağın siyasi-ideolojik ihtiyaçlarına cevap vermeyen hiçbir örgütün geleceği olamaz. Zora başvurarak, iç tartışmaları kana bulayarak, örgütsel önlemler alarak hiç kimse kendi siyasal varlığını uzun süre koruyamaz. İçinde biz de olmak üzere, bugünkü konumlarıyla, varolan hiçbir siyasi örgütün ve siyasi çevrenin geleceği yoktur. Devrimci bir altüst oluşa ihtiyacımız vardır ve bu altüst oluşu gündeme getirecek sarsıntıların, fırtınaların habercileri ufukta görünmektedir. 12 Eylül faşizmi, dıştan gelen bir darbeydi; ama hiçbir grubu, hiçbir siyasi görüşü yok etmeye gücü yetmedi; yetemezdi de. Çünkü hiçbir siyaset, dıştan gelen darbelerle yıkılmaz. Bir siyasi hareketi siyasi arenadan silecek gelişmeler, o siyasi hareketin bünyesinden doğabilir ancak.

Sonuç olarak özetlersek:

1. Biçimi ne olursa olsun, hangi tip ülkelerde olursa olsun, emperyalist burjuvaziden ve emperyalist ekonomiden kopuk bir faşist diktatörlük düşünülemez. Bugünkü durumuyla Evren-Özal yönetiminde görünen faşist diktatörlük, Amerikancı bir karaktere sahiptir. Bu nedenle diğer emperyalistleri ve aralarındaki çelişmeyi hiçbir zaman unutmadan, özellikle de sosyal emperyalist Rusya'yı akıldan çıkarmadan, asıl mücadele hedefimiz ABD emperyalizmi olmalıdır.

2. Faşist diktatörlüğün temel sınıfsal görevi, içte emekçi kitleler adına yola çıkan siyasi hareketleri, değişen oranlarda ezmek; işçi sınıfının kazanılmış ekonomik, demokratik hak ve özgürlüklerini gaspederek onu köleleştirmek; Kürt ulusunu daha da yoğun baskılar altında tutmak ve ulusal, demokratik, kültürel haklarına zincir vurmak; yurtsever, devrimci demokrat basını susturmak, söz ve düşünce özgürlüğünü katletmektir; dışta ise görevi, bölgesel ve uluslararası planda başta ABD olmak üzere, emperyalistlerin çıkarlarını kollamak ve savunmaktır. Gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında, faşist diktatörlüğün teşhir ve tecriti için çok yoğun kampanyalar yürütmeli, insanlık dışı uygulamaları, belgeleri ile dünya kamuoyuna açıklanmalıdır.

3. Çeşitli milliyetlerden oluşan Türkiye-Kürdistan halkı ile askeri faşist diktatörlük arasındaki çelişme baş çelişme olarak önümüzde duruyor. Bu çelişme, Türkiye-Kürdistan proletaryası ile burjuvazi arasındaki, emperyalizm ile en geniş halk kitleleri arasındaki, yine feodal kalıntılarla ve başta köylülük olmak üzere, en geniş halk kitleleri arasındaki çelişmeleri bağrında taşımaktadır.

Kapitalist toplumun temel çelişmesi, üretim araçlarının özel mülkiyeti ile üretimin toplumsal niteliği arasındaki çelişmedir. Bu çelişme, sınıfsal plana burjuvazi-proletarya çelişmesi olarak yansır. Bu çelişme ancak toplumsal bir devrimle, üretim araçlarının mülkiyeti biçimini, üretimin toplumsal niteliğine uygun hale getirerek, yani mülkiyeti toplumsallaştırarak ve giderek, bütün toplumu, bütün kurumlarıyla birlikte, sosyalist ilkeler temelinde yeni baştan örgütleyerek çözülebilir. Sınıf bilinçli proletarya, bu noktaya, çeşitli ara evrelerden geçilerek varılacağını bilir.

Proletarya, yalnızca burjuvazi ile kendisi arasındaki çelişmenin çözümünü gündemine alarak kendisini kurtaramaz. O, emperyalizmle en geniş halk kitleleri arasındaki çelişmeyi, ulusal devrim yöntemiyle; feodal kalıntılarla köylülük ve en geniş halk kitleleri arasındaki, ezen ulus ile ezilen ulus arasındaki çelişmeyi, demokratik devrim yöntemiyle çözerek, kendisini kurtuluşa hazırlayabilir. Proletarya, bütün bu nedenlerden ötürü, faşizmden zarar gören, onunla çelişen bütün sınıf ve tabakaların ortak özlem ve istemlerini dile getiren bir program temelinde, halk güçlerinin birliğini sağlamalı ve anti faşist mücadeleye önderlik etmelidir. Egemen sınıfların kendi içindeki çelişmeler günden güne büyüyor. Evren-Özal ikilisi arasında gözlenen çelişmeler bunun bir yansımasıdır. Devrimci proletarya, bu çelişkilerden yararlanmasını bilmelidir. Anti faşist mücadele programı, ulusal, demokratik ve sosyalist görevleri içermeli ve faşist diktatörlük yerine demokratik cumhuriyet hedefini koymalıdır.

Demokratik evresi gerçekleşebilirse, bu, proletaryanın daha ileri adımlar atması için bir soluklanma, yeniden güç toplama, nihai kavgaya hazırlanma evresi olacaktır.

4. Bugün parlamento içinde ve dışında varlıklarını sürdüren SODEP, HP, DYP, RP vb. gibi burjuva muhalefet partileri, sınıfsal özleri gereği, tutarlı bir demokrasi için mücadele edecek niteliklerden yoksundurlar. ANAP ve MDP faşist partilerdir. Güvenebileceğimiz tek devrimci sınıf olan Türkiye-Kürdistan proletaryası ise bugünkü haliyle örgütsüz, öndersiz ve darmadağın bir durumdadır. Önümüzde duran acil görev, çeşitli milliyetlerden proletaryanın ortak devrimci sınıf partisini, Türkiye-Kürdistan Birleşik Komünist Partisi'ni yaratmak ve proletaryayı savaşa hazırlamaktır. Bu görev, sadece bizim değil, devrim sorununu ciddi olarak önüne koymuş bütün komünistlerin de görevidir. Bu nedendir ki, faşizme karşı mücadele sorunu, aynı zamanda devrimci partinin yaratılması, değişik eylem ve mücadele biçimlerinin yaratılması sorunları ile birlikte ele alınmalıdır.

Yuvarlak, genel tanım ve tesbitlerle, alışılmış formüllerle faşizme karşı başarılı bir mücadele sürdürülemez; somut durumlardan, yaşanan gerçeklerden yola çıkarak, ekonomik, sosyal, siyasal, ideolojik, kültürel, sanatsal, her cephede, anti faşist diktatörlüğün ve faşist kliklerin uygulamalarına, çalışmalarına, proletaryanın devrimci sınıf ideolojisi ve siyasetiyle karşı çıkmalıyız; güncel olay ve gelişmeleri, basını, faşist gerici yazarları günü gününe izlemeli ve gücümüz oranında, en geniş emekçi kitleleri, gençliği ve aydınları bunlara karşı uymalıyız. Sıcak sınıf savaşının içinde olmalı ve bu savaşın bizden istediği organ ve araçları yaratmalıyız. Burjuva basın yayın organları, radyosu, TV'si, eğitim kurumları, her gün milyonlarca emekçiyi zehirliyor; kendi perspektifleri konusunda koşullandırıyor. Faşist gerici basın yayın ve iletişim araçları karşısında en azından yurtsever-demokrat bir seçenek çıkartmalıyız.

Görüleceği gibi, anti faşist mücadele aynı zamanda maddi finansman olayıdır da. Basın yayın, iletişim araçları ve organlarını örgütlenme çabaları, çeşitli nitelikteki kampanya ve gösteriler ve burada açıklanmayacak daha birçok şey, milyarlarla sayılabilecek parasal gerekliliği dayatacaktır bize. Sorunumuz, belirleyici yanıyla teorik ve siyasi hattın inşası olmakla birlikte, pratik çalışmalar finansman sorununun acilen çözümünü isteyecektir bizden.

Yazımızı bitirirken yine belirtmeliyiz ki, devrim, hiçbir grubun, kimsenin, sınıfın isteğine göre biçimlenmez; o, nesnel koşullar tarafından gündeme getirilir ve biçimlenir. Bize düşen, nesnel durumun doğru tesbitini ve buna uygun öznel koşulları yaratmaya çalışmaktır. Ancak böylelikle nesnel durum üzerinde etkili ve yönlendirici olmayı başarabiliriz. Aksi halde, biz istediğimiz kadar iyi niyet ve yüce amaçlar adına, kağıt üzerinde, masa başlarında, faşist diktatörlüğün karşısına "sosyalist devrim", "demokratik halk devrimi", "demokratik cumhuriyet" vb. seçeneklerini çıkartalım, istediğimiz kadar "halk savaşı", "genel ayaklanma" ve daha birçok stratejiler, taktikler, mücadele biçimleri koyalım, eğer somut örgütlenme düzeyimiz, kadrolarımızın niteliği, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin eğitim düzeyi ve içinde buldukları ruh hali isteklerimize uygunluk göstermiyorsa, bütün çabalarımız boşa gidecektir. Nesnel gücümüzü, asıl hedeflerimiz doğrultusunda yetkinleştirmenin ve geliştirmenin yollarını bulmalıyız. Bugün faşist diktatörlüğe karşı mücadele, bizden tutarlı bir anti faşist program istiyor. Bu programın uygulanmasına önderlik edebilecek nitelikte, değişen durumlara göre taktik ve stratejik değişiklikleri uygulayabilecek siyasi bir merkez istiyor. Bu programa inanmış ve bu uğurda savaşmayı göze alacak emekçi kitlelerin eğitimini, siyasi hazırlığını istiyor. Ve bütün bunların üzerine, faşizme karşı mücadelenin maddi finansman olayının çözümünü istiyor

Yılmaz Güney'in çalışma masasında yarım kalan çeşitli el yazmaları dışında tamamlayabildiği bu son makale, 1984 Temmuz'unda kaleme alınmış ve ölümünden birkaç gün önce basılan Mayıs'ın 4. sayısında yayınlanmıştır.

BİLDİRİLER, MESAJLAR, MEKTUPLAR

YILMADAN MÜCADELE EDEN DEVRİMCİLERE

Yoksul, geri ve bağımlı ülkemizde, halkımızın emperyalist boyunduruktan ancak devrimle kurtulacağına inanan, bu uğurda yılmadan mücadele veren yiğit arkadaşlarım... Merhaba! Tarihin kendilerine devrime önderlik görevini yüklediği işçi sınıfının kahraman çocukları... Merhaba!

Merhaba, emperyalizme karşı yiğitçe savaşan dünya halkları!... Merhaba!

Arkadaşlarım, kardeşlerim!..

Bizler, modern köleci toplumun çeşitli alanlarında çalışan ve alın terimizle, kolumuzun, beynimizin üretkenliği ile ona can katan, bu sistemin varlık nedeni ücretli modern köleleriz. Bizleri ücretli köle yapan, üretim araçlarının özel mülkiyetini elinde tutan, bütün çalışanları kendi çıkarlarına hizmet etmeye zorlayan, emperyalizmin uşağı büyük sermaye ve onun gerici ortaklarıdır. Onlar, geniş halk sınıf ve tabakaları üzerinde sömürü ve tahakkümlerini sürdürülebilmek için, siyasi, ekonomik, askeri, ideolojik ve sosyal kurumlara sahiptirler. Üretim araçlarının özel mülkiyeti, toplumun ortak mülkiyeti haline dönüştürülmeden, işbirlikçi sermaye sınıfı, gerici ortakları ile birlikte yenilmeden, emperyalizm ve dünya gericiliğinin ideolojisi ve siyaseti yenilmeden gerçek özgürlük mümkün değildir. İşte bunun için gerçek özgürlük, bağımsızlık ve demokrasi için bizler, modern toplumun ücretli köleleri, boynumuzdaki, kollarımızdaki, halkaları artık çürümüş esaret zincirlerini, ücretli köleliğin maddi ve manevi temelini parçalamak için sosyalizmin bilimini öğrenmeliyiz... Ona güvenmeliyiz... Ülkemizin devrimci pratiği ile birleştireceğimiz sosyalizmin evrensel gerçeği kurtuluşun aydınlık yolunu bize gösterecektir.

Kardeşlerim!..

Bugüne kadar, sosyalist mücadelenin en önemli hatalarından biri, işçi sınıfı hareketiyle birliğini kuramamasıdır. Bu, sosyalizmin özünü kavrayamayan burjuva ve küçük burjuva aydın çevrelerden gelen sınıfsal bir hastalıktır.

Sosyalizmin, işçi sınıfı ve onun devrimci partisinin önderliğinde köylülere, dar gelirli yoksul emekçi kitlelere, onların gerçek maddi ihtiyaçlarına cevap veren, toplumu değiştirecek bir öğreti olarak görülecek yerde, burjuvazinin egemen güçlere hoş görünmek, sosyalizmin tehlikesiz, zararsız bir öğreti olduğunu kabul ettirmek, inandırmak için, hayati ilkelerden taviz verilmiş, sosyalizm bilimi kuşa çevrilmiş, tanınmaz hale getirilerek katledilmiştir... Buna rağmen burjuvazi, kendi şefaatine sığınan sosyalistleri ezmekten kaçınmamıştır.

Sınıf mücadelesinin yenilmeye mahkum kanadı olan burjuvazi iyi biliyor ki, sosyalizm kendisi için çok tehlikelidir. Burjuvazinin faşist gerici kesimi, reformcu kanadına bile tahammül edemez. En küçük demokratik kıpırtılardan bile ürker. Fakat ne yazık ki halkın gelişen mücadelesini ve sosyalizmin devrimci ışığını söndürme olanağı artık yoktur. Baskı ve şiddeti, zindanları ve darağaçları, ömrünü uzatmayacak, aksine kısaltacaktır. Çünkü sosyalist mücadele, gücünü işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin tarihi haklılığından alır. Amacı halk iktidarını, halk demokrasisini kurmaktır. Sosyalist mücadele, emperyalizme, burjuvaziye ve gerici ortaklarına taviz vererek, uzlaşarak, sosyal barış masallarıyla şirin görünmek ihtiyacı duymaz.

Yapılacak tek şey proletaryanın devrimci partisinin önderliğinde, yoksul emekçi sınıf ve tabakaların gerçek ihtiyaçlarını temel alarak, emperyalizme, burjuvaziye ve gerici ortakları olan feodal kalıntılara, onların siyaset ve ideolojilerine karşı yılmadan mücadele etmektir. Partiden, proletaryanın iktidar mücadelesine önderlik edecek partiyi anlıyoruz. Aynı zamanda böyle bir partinin, oportünistlere, revizyonistlere, dogmatiklere, sol sekterlere karşı amansız, uzlaşmaz bir savaş vermeden, parti saflarını bu unsurlardan temizlemeden devrime önderlik görevini başarıyla yerine getireceğine de inanmıyoruz.

Kardeşlerim!..

Emperyalizmin yiğit dünya halklarından ağır darbeler yediği şu günlerde, emperyalizmin

uşakları, faşist baskı, tertip ve tuzakları yoğunlaştırıp halkın gelişen m¼cadelesini önlemek, saptırmak istiyorlar. Onlara verilecek doğru cevap, en kısa zamanda devrimci hareketin birliğini oluşturmaktır. Önümüzdeki tarihi görev budur ve tarihi zorunluluk da bunu emrediyor.

Evet!.. Acil görevimiz "Devrimci hareketin birliğidir"...

Bütün yüreğimle inanıyorum ki, anti emperyalist m¼cadele birliğini oluşturursak, emperyalizm çökecektir...

Faşizme karşı en geniş birliği kurar, devrimci halk hareketlerini örgütler ve geliştirirsek, faşizm yenilecektir...

Devrimci hareketin birliği gerçekteştirilebilirse, işçi sınıfının ve onun devrimci partisinin önderliğinde, halkın demokratik iktidarı zafere ulaşacaktır.

Bir mektup niteliğindeki bu metin, Türkiye-Kürdistan'da, özellikle cezaevlerinde yılmadan m¼cadele eden devrimcilere hitaben 1982 başında kaleme alınmıştır.

YAŞASIN KIBRIS, TÜRKİYE VE YUNANİSTAN HALKLARININ KARDEŞLİğİ

Dostlarım,

Sizlerin şahsında,

Bütün Yunan halkını yürekten selamlıyorum!..

Benim sinemam, ezilen halkımın barış ve m¼cadele çığlığıdır. Ve bugün bu çığlık, devrim ve demokrasi m¼cadelesinin bir soluğu olarak, bütün dünyada yankılanıyor.

Bana göre sanat bir silahtır. Bu silahı iyi kullanmalıyız. Kimi zaman bir şiir, bir şarkı, kitlelerin dilinde, zalimlerin kalelerini temellerinden sarsan, onu yıkıma hazırlayan bir güç olur. Sizler bu silahı çok iyi kullandınız ve halkınız bu silahları savaş aracı olarak kendi yaşamlarının bir parçası haline getirdiler. Melina Mercury, Faranduri, Teodorakis, Ritsos, Vasilikos, Gavras ve birçok sanatçı, faşizme karşı m¼cadelenin sembolleri olarak, aklımıza ve yüreğimize yazıldılar. şimdi de benim halkım, bir zamanlar Yunan halkının geçtiği acılar ve direnişler köprüsünden geçiyor.

Halkım ve düşünen bütün insanlar için Türkiye bir cezaevidir. Kabus şatosudur. Türkiye'nin en değerli yazarları yargıç önünde. Ömrünün uzun yıllarını cezaevlerinde geçirmiş olan Aziz Nesin, yine tehlikede. Üyesi bulunduğum Yazarlar Sendikası yargılanıyor. Ve aynı zamanda binlerce insan ölüm ve ağır ceza tehditleri altında. Ulusal ve demokratik hakları için direnen Kürt halkı eziliyor. Ama yenilmeyeceğiz, teslim olmayacağız, kazanacağız. Çünkü halkı tüketmek mümkün değildir.

Benim halkım, sadece silahlarla değil, şiirlerle ve şarkılarla da döğüşür. Nâzım Hikmet'in şiirleri, en kalın, en acımasız taş duvarları delmeyi başardı, yüreklere ve bilinçlere ulaştı. Osmanlı despotizmine karşı m¼cadele eden Pir Sultan, hâlâ türkülerimizde ve m¼cadelemizde yaşıyor. Büyük Kürt şairi Cigerhun bu kavganın bir parçasıdır. Eğer ben, bu m¼cadele geleneğine yeni bir halka eklersem, ne mutlu.

Dostlarım,

Buradaki toplantı, Türkiye, Kıbrıs ve Yunan halklarının demokrasi, barış ve kardeşlik isteğinin bir ifadesidir.

Eğer bugün, iktidar faşist cuntanın elinde değil de, halkın elinde olsaydı, demokratik bir halk iktidarına sahip olsaydık iki ülke arasında tehlike rüzgarları değil, barış ve kardeşlik rüzgarları eserdi; Kıbrıs işgal altında olmazdı. Ancak inanıyorum ki, faşist cuntayı halkımız yıkacaktır. Ege barış ve kardeşlik gölü olacaktır. Çünkü hayatı seven, dans eden ve şarkı söyleyen halkınız halkımın dostudur. Ve bana gösterilen sıcak ilgi ve destek de, aslında, halkınızın halkıma gösterdiği dostluğun ifadesidir.

Arkadaşlar,

Nicosia Film Kulübü tarafından düzenlenen "Kıbrıs-Türkiye-Yunanistan Halkları Kardelik Haftası"nı, en içten devrimci duyularla selamlıyorum.

Böylesi bir haftanın benim için anlamı, genel olarak bütün dünyada, özel olarak da Kıbrıs, Türkiye ve Yunanistan'da, halkların birliğine düşmanlıktan yarar uman kışkırtıcı anlayışa ve bu anlayışı sistemli bir biçimde kitlelere yayarak, onların birbirlerine karşı kuşku ve güvensizliğini ve düşmanlığını sağlamaya çalışan her türden emperyalistlere ve onların işbirlikçilerine karşı meydan okumadır. Bu nedenledir ki, kendi ülkemde askeri faşist diktatörlük ve işbirlikçi burjuvazi ve her türden gericilerle derinleştirilmeye çalışılan Rum halkına düşmanlık duygularını, sosyal şovenizmi, halkların birbirlerine güvensizlik duymalarına yarayacak her türden girişimi nefretle lanetliyorum. Çünkü inanıyorum ki, dünya proletaryasının ve ezilen halkların sosyal kurtuluşu için, milliyet farkı gözetmeksizin, tüm işçilerin ve ezilen halkların birliğine ihtiyacımız vardır.

Yine bu nedenledir ki, Yunanistan ve Kıbrıs'ta, Türkiye halklarına karşı düşmanlık duygularını yaymak isteyen ve bundan yarar uman, karakteri ve uluslararası dayanakları Türkiye'dekine benzeyen siyasal ve sosyal güçler vardır. Onları da, aynı biçimde, aynı duygularla lanetliyorum. Halkların birliği, kardeşliği ve dayanışmasını engelleyen her engel mutlaka yıkılmalıdır... yıkılacaktır da!

Açık ve acı bir gerçektir ki, Kıbrıs'ın bir bölümü, 1974 Temmuz'undan bu yana Türk Ordusu'nun işgali altındadır.

İşgalin kaldırılması ve her iki milliyetten halkların barış içinde bir arada yaşaması için adil ve kalıcı bir çözümün bulunabilmesi, ulusal eşitsizliklere son verilebilmesi, emperyalist güçlerin denetiminde, burjuvalar arası bir anlaşmayla sağlanamaz. Kalıcı ve adil bir çözüm, ancak proletarya önderliğinde, halkların ortak mücadelesi ile sağlanabilir... Halklar arasındaki barış, halklar arasında düşmanlık yaratan sosyal kaynaklar kurutulmadan sağlanamaz.

Kıbrıs ve Yunan halklarını, halkıma duyduğum sıcak ve sarsılmaz sevginin ateşi ile kucaklıyorum.

Yaşasın Kıbrıs, Türkiye ve Yunanistan halklarının kardeşliği!..

Kahrolsun işgal!..

Halkların gerçek dostluğu ve barış için, bütün dünyanın işçileri ve ezilen halkları, birleşiniz!.. 19 Ocak 1982'de Yunanistan'da yapılan bir toplantıdaki konuşma.

BİR ZALİME SIRT VEREREK BAŞKA BİR ZALİME KARŞI SAVAŞILMAZ

Değerli Arkadaşlar,

Onurlu yaşamının bir tek yolu vardır; onurlu yaşamak için mücadele etmek ve gereken zorlukları göze almak. Savaşı ve kayıpları göze almadan yeni bir dünya kurulamaz.

Uğraşınızı, dünya halklarının sürdürdüğü bu onurlu mücadelenin bir parçası ve demokratik dayanışmanın bir örneği olarak yürekten selamlıyor ve destekliyorum.

Faşizm, çeşitli milliyetlerden halkımın günlük ekmeğinden canına kadar her şeyi tehditi altında tutuyor. İnsan hakları ayaklar altındadır. İşçi ücretleri dondurulmuştur. Demokratik hak ve özgürlüklerin kısıntısı bile yaşamıyor. Basını, radyo ve TV'si, mahkemeleri, cezaevleri ve silahlarıyla faşizm, kan, ölüm ve demogoji kusuyor. Kürt halkını asimile etme çabaları yoğunlaşıyor. Türkçe'yi Kürdistan'da "yabancı dil" gibi öğreteceklermiş; sanki Türkçe Kürtler için yabancı bir dil değil. Zor ve aldatma yöntemleri el ele yürüyor. Kandıramadıklarını, yıldıramadıklarını ise kana boğuyorlar. Çünkü faşizm, özünde güçsüzlüğün, çaresizliğin ifadesidir. Bugün onlar, silahsız halktan, halkın bir araya gelişinden bile paniğe kapılıyorlar. Bugün onlar, cezaevlerine doldurdukları, elleri ve ayakları bağlı insanlar karşısında bile korkak ve acizdirler. Acizliklerini silah sesleriyle, idam sehpalarıyla, işkence odalarıyla, son Diyarbakır örneğinde olduğu gibi toplu kıyımlarla gidermeye ve gizlemeye çalışıyorlar. Ama çabaları boşunadır; namluların, süngülerin önünde, idam sehpalarında, işkence odalarında susturuldu sanılan, faşizmi lanetleyen nefret ve isyan dolu çığlıklar, ülkemde ve dünyanın dört bir yanında yankılanarak kulaktan kulağa ulaşıyor. İşte bugün burada yankılanan da

budur; susturulmak istenen, fakat susturulamayan insan onurunun sesi. İşte bugün, burada, hepimiz aynı türküyü birlikte söylüyoruz.

“Sayılmayız parmak ile tükenmeyiz kırmak ile...”

Çünkü biz halkız... ve yüreğimiz, sadece kendimiz için değil, acı çeken, baskı ve işgal altında yaşayan bütün halklar için çarpıyor. Bir halkın düşmanı, bütün halkların düşmanıdır. Bir halkı baskı altında tutan, bütün halkları baskı altında tutuyor demektir.

İşte kendimizden bir örnek:

Türkiye’de, Kürt, Türk ve çeşitli milliyetlerden halkları baskı altında tutan namlular ile Kıbrıs’ı işgal altında tutan namlular ve namluların efendileri aynıdır.

Yine, Filistin halkını, Lübnan halkını kan, ateş ve gözyaşına boğan namlular ile, Türkiye’deki Faşist cunta aynı memeden süt emmektedir.

Ve Latin Amerika... El Salvador, Guatemala, Bolivya ve diğerleri...

Öte yandan Polonya, Afganistan...

Baskı, zulüm ve işgal nereden gelirse gelsin, karşısında durulmalı ve lanetlenmelidir. Bir işgalciyi överek bir başka işgalciye karşı durulamaz. Bir zalime sırt vererek bir başka zalime karşı savaşamaz. Zalim, maskesi ne olursa olsun, her zaman zalimdir... zalimlere karşı savaşırken, onların yarıdakçalarına ve mücadeleyi sulandırmak isteyenlere karşı da savaşılmalıdır.

Kahrolsun her türden emperyalizm!..

Kahrolsun askeri faşist diktatörlük!..

İngiltere “Türkiye Demokratik Haklarını Savunma Komitesi”ne mesaj (12 Haziran 1982)

ACILARDAN, YENİLGİLERDEN DERS ÇIKARTMADAN KURTULUŞUN YOLU AÇILAMAZ

Değerli arkadaşlarım, kardeşlerim!..

Bugün 12 Eylül Askeri Faşist Darbesi’nin ikinci yıldönümüdür; Türkiye ve Kürdistan’ın emekçi halkı için, daha acılı, daha zor ve karanlık bir dönemin, ne kadar süreceği belli olmayan bir dönemin başlangıcıdır. Ve bizler, birçok acılı olayın ve yenilgi günlerinin yoldönümlerinde olduğu gibi yine toplanıyoruz. Yine yumruklarımız sıkılacak ve içimizdeki acıları haykıracağız.

Ancak gerçekten kurtuluş istiyorsak, başarılarımızı, zaferlerimizi simgeleyecek günlerin yıldönümlerini kutlamak istiyorsak, acılardan, yenilgilerden, başarısızlıklardan sabır ve cesaretle dersler çıkartmamız gerekir. Cesaretle kabul etmemiz gereken, bizim özeleştirme ve hatalarımız karşısındaki tutumumuzun pek olumlu olmadığıdır. Yenilgilerden, acı kayıplardan ders çıkartamadık. Özü aynı olan hatalar işledik. 12 Mart’ta ve sonrasında büyük acılar yaşadık. Oysa 12 Eylül’ü daha farklı karşılamalıydık. Ülkemiz, gerçekten doğru bir siyasete sahip, sağlıklı ilkelere ve örgütlenmeye sahip, kitle ilişkilerine sahip bir parti yaratamadı.

Yaratabilseydik bugün devrimimizi başarmış olabilirdik; en azından bugünkünden farklı koşullara sahip olabilirdik. Ekim Devrimi’ni gerçekleştiren Lenin’in partisi genç bir partiydi. ÇKP onbeşinci yılında kurtarılmış bölgelere sahipti. Ho Şi Min’in partisi, Fransız ve Amerikan emperyalizmini dize getirdi. Ama bugün dünyamıza bakarsak acılı bir manzara görürüz...

Sadece bizde değil, esas olarak bütün dünyada, birkaç istisnayı dıştalarsak, devrim yapma gücüne sahip, geniş kitle desteğine sahip devrimci partiler henüz yoktur. Demek ki, devrimci parti sorunu sadece bizim sorunumuz değil, bütün dünya proletaryasının gerçek ve güncel sorunudur. Öyleyse, bu soruna daha da derinden eğilmek gerekir.

Devrim bir ülkenin iç çelişmelerinin ürünüdür; bu nedenle devrimin asıl güçleri içtedir.

Yalnızca dıştan mücadele ile devrimin gerçekleşmeyeceği bilinen gerçektir; ancak yine de dışarıda verilen mücadeleye bakarak görevimizi yaptığımız duygusuna kapılmamalıyız.

Türkiye ve Kürdistan’lı devrimcilerin, demokratların ve yurtseverlerin yürüttükleri dış mücadele iç mücadele ile birleşebilirse başarılı olabiliriz. Sorun budur. Bağırarak, yumruk sallamak, “Yıkacağız, geldik, geliyoruz” demekle askeri faşist diktatörlüğü yıkamayız.

İspanya’da Franko, Portekiz’de Salazar, onlarca yıl iktidarda kaldılar. Portekiz ve İspanya

siyasi devrimlerinden sonra da durumlar ortadadır. Şili’de on yıldır Pinochet işbaşındadır ve daha kaç yıl kalacağı da belli değildir. Uzun süredir faşist diktatörlük altında yaşayan ülkelerin devrimci deneyimlerinden dersler çıkartmalıyız. Yoksa bizler de onlarca yıl havanda su döveriz. Dünya demokrat kamuoyu sorunumuzu kayıtsızlıkla karşılamamalıdır. Bunun için de somut başarılarla ihtiyacımız vardır. Sorun, faşist diktatörlüğü yıkacak özün içinde olmak, o özü savaşa hazırlamaktır. O öz ki, hayatın can damarını elinde tutan, Türkiye-Kürdistan’ın çeşitli milliyetlerden sanayi proletaryası ve genel olarak proletarya, yoksul köylülük ve emekçi halktır. Devrim yapmak için ihtiyacımız olan bu güç, ne yazık ki bugün parça parçadır, dağınıktır ve büyük bir çoğunluğu umutsuzdur. Kürt ulusal hareketi kendi başının çaresini aramaktadır. Çünkü devrim ve demokrasi güçleri, kitlelere arkasından gitmeyi gerektirecek kadar güven verememiştir. Sundukları örnekler ve program güven verici olmamıştır. Bu güveni neden veremedik? Bu soruya doğru ve cesur cevaplar bulmalıyız. Bugün ülkemiz faşizmin çizmeleri altındadır. Büyük bir çoğunlukla, aydınlar, sanatçılar bu gerçeği henüz tam anlamıyla kavramış görünmüyorlar. İşçi önderleri, devrimci yurtsever demokrat örgüt mensupları, cezaevlerindedir. Ecevit gibi temkinli tutum takınanlar dahi içerdedirler. İşkencelere, insan avlarına, faşist baskılara karşı şu ya da bu biçimde karşı çıkan, rahatsızlık belirten insanlar baskı altındadır. Cezaevleri, halkımızın yiğit evlatlarının onurlu çığlıklarıyla inliyor. Bizler dışardan bağırıyoruz... Polis, jandarma takibinde olan bir avuç genç insan, Türkiye-Kürdistan’da hayat savaşı veriyor. İşçilerin, köylülerin saflarında küçük çapta da olsa kıpırtılar var... Ya halkımızın büyük bir çoğunluğu? Onlar, büyük baskılara karşın neden susuyorlar? İşte faşist bir anayasa dayatılıyor onlara ve burjuva basından izlediğimiz tartışmalar umut verici değil. Halk bir bakıma kaderine terk edilmiş. Bazı aydınlar ve gruplar anayasanın şu ya da bu maddesini tartışıyorlar. Bu tutum faşist anayasanın yararına bir tutumdur. Çünkü sorun anayasanın şu ya da bu maddeleri sorunu değil, bütünü ve özü sorundur. Askeri faşist diktatörlük, sivil faşist diktatörlüğün “yasal” kurumlarını ve organlarını hazırlıyor. Ve ne yazık ki, halkımız bu anayasaya hayır diyemeyecektir. Eğer halkımız, kendisini yumrukları altında ezecek bir anayasaya evet diyecekse, diyorsa, bu bizim hatalarımız sonucudur. Çünkü bizler, emekçi halkımıza siyasi bilinç götürmeyi başarabilseydik, herhalde bugünkü durumumuz farklı olurdu. Bu soruya da doğru cevap bulmalıyız!

Ancak durum gerçekten umutsuz mudur? hayır, değildir. çare tükenmiş değildir. İşte, askeri faşist diktatörlük üçüncü yılına girerken önümüze koyacağımız sorunların en önemlisi budur. Bugün sizlerle beraber olmak isterdim. Ancak özel konumum buna uygun değil. Yüreğim sizlerle birlikte çarpıyor. Devrime, halkıma ve proletaryanın geleceğine inanıyorum. Kahrolsun Askeri Faşist Diktatörlük!..

SİLAHLARLA KURULAN ANAYASA ANCAK SİLAHLARLA YIKILACAKTIR

Değerli arkadaşlarım,
Değerli konuklar...

Hepinize, ülkemizin içinde bulunduğu acının tadıyla merhaba diyorum.

Tattığımız yenilginin burukluğu, içine düştüğümüz hataların kırıklığı ve çarpışmalarda, idam sehpalarında, işkencelerde, açlık grevlerinde kaybettiğimiz arkadaşlarımızın yanıklığıyla merhaba diyorum.

Acımız büyüktür. Bu nedenle sizlere seslenirken, sarsıcı da olsa, öncelikle gerçeklere değinmek istiyorum. Çünkü sadece “yıkacağız, ezeceğiz, geldik, geliyoruz” laflarıyla, yenilgimizi zafere dönüştüremeyiz. Yenilgileri zafere dönüştürmenin temel koşulu, kendi gerçeğimiz ve hatalarımız karşısında cesur bir tavır takınmaktır. İnanıyorum ki, Türkiye’de, çeşitli milliyetlerden emekçi halkın faşizm karşısında yenilgisi, faşizmin güçlü olmasından ileri gelmedi; tam tersine, bizim, siyasi, örgütsel, ideolojik güçsüzlüğümüzün ve kavrayışımızın sonucu gerçekleşti. Eğer biz, devrim ve demokrasi güçleri gerçekten güçlü

olsaydık, işçileri, köylüleri ve milyonları, emekçi halkı seferber eder, faşizmin kalelerini bir bir yıkar ve onları iktidara getirmezdik.

Ülkemizde devrim ve demokrasi mücadelesi neden zafere ulaşmadı? Bu sorunun cevabını açık, cesur ve kararlı bir biçimde bulamazsak, geçmişe ağıt yakan zavallılardan öteye gidemeyiz. Zafer istiyorsak, gerek halkımızın önüne, gerekse dünya kamuoyunun önüne, hatalarımızın bilincinde olan savaşçılar olarak çıkmalıyız.

Türkiye bir cezaevi haline getirilmiştir. Bir kısmı cezaevlerinde mahkumdur; bir kısmı, evlerinde, işyerlerinde gözaltındadır; bir kısmı da kendi kafalarında cezaevi duvarları örerek, kendilerini haspetmişlerdir. Türkiye’de hâlâ işkencelerde adam öldürülüyor, hâlâ eski defterler karıştırılıp insanlar ayıklanıyor, cezaevlerine tıkılıyor... Bütün bu gelişmelere bakıp, hâlâ faşizmin karakterini anlamamakta direnen insanlar varsa, bu, ayrı bir hapishanenin duvarları demektir. Bu, siyasi körlüğün duvarlarıdır. Bu siyasi körlük, sadece bugün için değil, siyasi hatalarımızın her döneminde kendisini gösterdi. Bugün cezaevlerinde bulan bir çok önder, aynı siyasi körlükleri nedeniyle bugünün hazırlanmasında pay sahibidirler. Biz, onlara bakarken iki açıdan bakmalıyız. Birincisi, faşizmin zindanlarında yalnız bırakmamalı, onlara destek olmalıyız. İkincisi ise onların siyasi hatalarını, faşizmin zaferindeki paylarını iyi bilmeliyiz. Eğer bunu yapmazsak, gelecek yenilgilere şimdiden hazır olmalıyız demektir.

Arkadaşlar,

Eski düzen, demokrasi, parlamenter düzen, öte yanda, genel olarak Türkiye’deki cezaevleri ele alınırken, bilerek ya da bilmeyerek yapılan bir hata vardır. Bazıları cezaevlerini ele alırken, cezaevindekileri ikiye ayırıyor ve terörist, anarşist, aşırı ve benzeri deyimler kullanıp, bu arkadaşlara sahip çıkmama, ve hatta, onlara yapılan zulmü hoş karşılama gibi bir hataya düşüyorlar. Doğru tavır, faşizmin zulmü altındaki herkese sahip çıkmaktır. Bugün DİSK’in önderleri, Barış Derneği’nin kurucuları, yazarlar, sanatçılar, faşizmin baskısı altındadırlar. Bunlar bütünün parçalarıdır, onlara ne kadar sahip çıkılıyorsa, mücadelenin gereğidir. Ve onlara yapılan insanlık dışı zulüm de sergilenmeli ve lanetlenmelidir. Terör, anarşi çılgınlıklarının mimarı ile aynı parelele düşmek istemiyorsak Türkiye’yi bir iç savaşa getirmek isteyenlere en küçük bir taviz bile verilmemelidir! Bugün Evren’den yardım uman, onlardan şfaat dilenenler, özellikle devrimci ve gerçekten demokrasi için savaşmış insanları görmezlikten gelmektedirler. Ki onlar, bugün anayasanın bazı maddelerini tartışıyorlar. Anayasanın maddelerini tartışmak, anayasada kısmi eskiliklerin varlığı, kısmi hataların ve baskıların varlığı anlamına gelir. Faşistlerin yaptığı anayasa tartışılmaz, o ancak kitlelere ve dünya kamuoyuna anlatılır. O anayasa, ancak halkın mücadelesiyle yırtılır. Silahlarla kurtulan anayasa ancak silahlarla yıkılacaktır.

Dünya kamuoyunu yanıltmada, kendilerine devrimci demokrat diyen birçok insanın da, hatalarına değinmek gerekir. Türkeş’in, Demirel’in bir devamı olan Evren, dünya kamuoyuna “hem sağa hem de sola karşı” olarak tanıtıldı. Bu, ustaca planlanmış bir senaryoydu ve dünya kamuoyu bu tuzağa düştü.

Bu tuzakta kimlerin payı vardır?

Faşist cuntanın temel destekçisi, ABD ve Alman emperyalizmidir. Ancak bazı ülkeler vardır ki, sözde faşizme karşı mücadeleden söz ederken, aynı zamanda generaller çetesini, en büyük halk nişanlarıyla ödüllendiriyorlar. Biz, bütün dünya kamuoyu önünde, faşist cuntayı lanetlerken, onlar faşist cuntanın şeflerine kucak açıyorlar. Bu iki yüzlülük değil midir?

Arkadaşlarım,

Faşizmi ancak kendi öz güçlerimize dayanarak yenebiliriz. Umut dışarda değil, içerdedir. Türkiye’nin çeşitli milliyetten işçileri, köylüleri ve emekçi halkı, dışardan verilen mücadeleyle kurtulamaz. Ülkemizdeki devrim ve demokrasi güçlerini örgütleyemezsek, sonumuz dokuzuncu yılını bitiren Şili gibi, Franko’nun İspanya’sı, Salazar’ın Portekiz’i gibi olacaktır... Ülkemizde, devrime ve demokrasiye inanmış milyonlar doğru bir önderlik bekliyor.

Yüreğimizin ateşini içeriye taşıyalım...

Cezaevlerini boşaltmanın, duvarları yıkmanın temel koşulu budur.

DİSK tarafından 1982 Ekim sonunda Paris’te düzenlenen gecede yapılan konuşma.

YENİ YILA GİRERKEN YENİ TİPTE PARTİ

Halkıma;

Türkiye-Kürdistan'ın çeşitli milliyetlerinden işçilerine, köylülerine;

Emekçilere, aydınlara ve öğrencilere;

Genç subaylara, askerlere;

Yakınlarıma, arkadaşlarıma ve yoldaşlarıma!..

1983'e girerken, ülkemden ayrılışımın onbeşinci ayı dolacak. Her yıl sonu, herkes için olması gerektiği gibi benim için de ciddi bir hesaplaşmadır. Hem kendi kendime hesaplaşma, hem de halkıma hesap verme. Çünkü kendimi, tarihe ve halkıma karşı sorumlu sayıyorum.

Bugüne kadar, faşist gerici kesimlerin ağızdan ağıza sinsice yaygınlaştırdıkları dedikodu ve karalamaların yanı sıra, Tercüman'dan Hürriyet'e bir yığın gerici gazete; Tahsin Öztin'den Ergün Göze'ye her türden gerici ve halk düşmanı kiralık yazar, elbirliği ile beni karalamaya, halkımın faşizmin pençesinden kurtulması uğruna yaptığım devrimci çalışmalarımın içeriğini çarpıtmaya özel bir önem gösterdiler. İdeolojik ve siyasi olarak bana cevap verecek yetenekleri olmadığı için, küfür edebiyatını seçtiler. Amaçları beni halkımın gözünde küçük düşürmek, bana duyulan güveni zedelemektir. Öte yandan beni kışkırtarak, yapmamı, yaptırmamı bekledikleri şeyler de vardı ki, bu konuda da cevapsız kalmaları, onları daha da azgınlaştırdı.

Gericiler çevreler, beni genel olarak Türkiye aleyhinde bir insan olarak göstermek istiyorlar. Ben, Türkiye aleyhinde değil, Türkiye'yi bir cezaevi haline getirenlere, halkı baskı ve zulüm altında tutanlara, halkı açlığa ve yokluğa mahkum edenlere karşı çarpışıyorum. Ben, Türkiye'yi, Amerikan emperyalizminin jandarma karakolu yapanlara karşı; işçilerin, köyülerin ve geniş emekçi kitlelerin ekonomik, demokratik, haklarını gaspeden zalimlere karşı çarpışıyorum. Herkes biliyor ki, ben, yurt dışında söylediklerimin aynısını Türkiye'de iken de söyledim. Hem de en zor koşullar altında iken. Yargılanmak üzere çıkarıldığım mahkeme kürsülerinde, emperyalizme, faşizme soygun ve sömürüye, Kürt ulusu üzerindeki ulusal baskıya karşı olduğumu bağıra bağıra haykırdım. Askeri ve sivil mahkemelerin ardına verdikleri ve bundan sonra da verecekleri cezalar bunun kanıtı değil mi?

Beni, "vatan haini", "kiralık" gibi sıfatlarla halkımın gözünde zedelemeye çalışanlara layık oldukları dersi halkımın vereceğine inanıyorum. Halkım beni de, onları da iyi tanıyor. Bu konuda alnım açık, başım diktir. Bugüne kadar hakkımda sürdürülen gerici propagandalar karşısında kendimi savunma ihtiyacını bile duymuyorum. Gazetelerinden kiralık yazarlarına kadar, yakınlarıma ve arkadaşlarıma işkence eden polislerden muhbirlere kadar, faşist zulmün yürütücüsü veya suç ortağı herkes, günü ve zamanı geldiğinde yaptıklarının hesabını ödeyecektir. Rüzgar eken fırtına biçer. Unutulmasın. Benim sorunum, kişisel bir sorun, kişisel bir kavga değil, sınıf kavgasıdır. Bu nedenle, bana ve yakınlarıma yönelen saldırı ve baskıları halkıma ve onun yiğit evlatlarına yapılmış baskıların bir parçası olarak görüyorum ve mücadeleyi bu açıdan değerlendiriyorum. Bu nedenle de karşıma siyasi iktidarı elinde bulunduran sınıf güçlerini ve onların en baştaki yöneticilerini ve sorumlularını alıyorum. Benim muhatabım onlardır. Benim hesaplaşmam onlarla olacaktır.

Devrim ve demokrasi mücadelesinin temel sorunu, siyasi iktidar sorunudur. Emperyalizme, faşizme ve gericiliğe karşı verdiğimiz mücadelenin zaferi, siyasi iktidarın ele geçirilmesine bağlıdır. Halkımızın toplumsal ve siyasal kurtuluşunun anahtarı budur.

İçinde bulunduğumuz objektif koşullarda tarihin bize yüklediği görev, faşist diktatörlüğün yıkılması ve yerine proletarya önderliğinde demokratik bir düzenin kurulmasıdır ve biz bu göreve sahip çıkıyoruz. Bu göreve sahip çıkmamak ve gereklerini yerine getirmemek, halka ihanet anlamına gelir.

İşte faşistlerin, gericilerin, her türden halk düşmanlarının bize karşı azgınca saldırılarının, esas nedeni de, bizim bu göreve tüm gücümüzle sarılmış olmamızdır.

7 Kasım Anayasa Referandumunu, bir gerçeği bütün çıplaklığı ile ortaya çıkartmıştır. Artık bir Demirel, bir Ecevit ve buna bağlı olarak bir AP ve CHP tarihi ve siyasi olarak varlık nedenlerini yitirmişlerdir. Yine, bugüne kadar devrim ve demokrasi cephesinde savaşan

gruplar ve örgütler de, son on yılı ve özellikle de son iki yılı nasıl değerlendirdiklerini, halkla ilişkilerinin niteliğini en açık biçimiyle görmüş olmalıdır. Kendilerini "önder" görenlerin, şapkalarını önlerine koyup düşünmelerinin zamanıdır. Kendi gerçekleriyle hesaplaşmak ve doğruları kabul etmek, devrim ve demokrasi adına yapacakları en olumlu davranış olacaktır. Oyalanmak, olguları başka türlü göstermeye çalışmak, ancak devrime zarar verir.

Yaşadığımız gerçekler ve objektif koşullar açıkça göstermektedir ki, devrim ve demokrasi mücadelesi yeni bir dönüm noktasındadır. Türkiye-Kürdistan devrimi, özgül koşulları nedeniyle, yeni tipte bir devrim aşamasını, yeni tipte bir parti örgütlenmesini, yeni tipte bir cepheyi, yeni tipte bir devrimci çalışmayı ve militan özelliklerini gündemimize getirmiştir. Kendilerini "parti" olarak sunanların durumu ortadadır.

Yakın tarihi geçmişin önümüze koyduğu örnekler İspanya, Portekiz ve Yunanistan örnekleridir. Yani, açık sınıf mücadelesinin verilemediği, başta işçi sınıfı olmak üzere, emekçi halk kitleleri ile köklü bağların kurulamadığı, uzun bir faşist dönemin ardından gelen zorunlu burjuva demokrasisi. Saydığım ülkelerde siyasi devrime devrimci proletarya önderlik edemedi. Çünkü devrimci bir proletaryaya ve geniş kitleleri kucaklayan devrimci bir partiye sahip değillerdi. Diyoruz ki, böylesi bir siyasi devrime, adı burjuva demokrasisi olduğu için, burjuvazinin şu ya da bu kanadı değil, bizzat devrimci proletarya ve onun devrimci partisi önderlik etmelidir. Belirtmeliyiz ki, bugün için Türkiye-Kürdistan'da, etkin bir burjuva muhalefet yoktur. Ancak devrimci mücadelenin gelişmesi ve faşizmin kendi iç gelişmelerinin yoğunlaşması ile çöküşe doğru gitmesi halinde, devrimci mücadelenin zorunlu demokratlar haline getireceği kanatlar ortaya çıkacaktır. Bu nedenledir ki, hem devrimi ilerletmek ve hem de önümüzdeki aşamayı doğru değerlendirmek göreviyle yükümlü olan proletaryanın, böylesi bir devrime önderlik etmesi vazgeçilmez tarihi bir görevdir. Demokrasi ve sosyalizm mücadelesi, bugünkü dünya koşullarında, her zamankinden daha çok iç içe geçmiştir. Başta proletarya olmak üzere, emekçi kitlelerin açık sınıf mücadelesi verebilmesi, kitlelerin siyasi anlamda daha da eğitilebilmesi, işçi sınıfının birliğinin sağlanabilmesi için böylesi bir devrimin ve onun getireceği siyasi özgürlüklerin büyük bir önemi vardır. Kitlelerin, anti faşist siyasi bir devrim için eğitilmiş olmaları ve böyle bir devrimi başarmış olmaları, asıl hedefe doğru emin adımlarla ilerlemeleri için yeterli değildir.

Eğer proletarya önderliğinde değil de burjuvazinin şu ya da bu kanadının önderliğinde bir siyasi devrim söz konusu olursa, proletarya ve emekçi halk kitleleri, çok geçmeden burjuvazinin gerici namlularıyla karşılaşacaklardır. Burjuva demokratik devrimin sınırları içinde boğulmayacak ve devrimi objektif gerçekliğe uygun olarak bir üst aşamasına yükseltecek olan tek sınıf proletaryadır. Bağımsız, demokratik Türkiye-Kürdistan'ı yaratabilecek, başta ABD ve Sovyet sosyal emperyalizmi olmak üzere, dünyanın bütün emperyalist ve gerici güçlerine karşı uzlaşmaz ve kararlı bir savaş sürdürecektir olan tek sınıf proletaryadır. Ulusların kaderlerini tayin hakkı ilkesine saygı gösterecek ve onu hayata geçirecek tek sınıf yine proletaryadır.

Ancak böylesi bir devrime önderlik edebilecek bir parti ve örgütlenme henüz yoktur. Sorunumuz, başta proletarya olmak üzere, emekçi kitleleri eğitecek, örgütleyecek, son yıllarda devrimcilere duyulan güvensizliği, umutsuzluğu, umut ve güvene dönüştürebilecek böylesi bir partiyi yaratma sorunudur.

Böyle bir parti, devrimin gizli ve açık düşmanlarına karşı kararlı bir mücadele içinde doğacak ve büyüyecektir.

Böyle bir parti, kendisini devrimci ilan eden, fakat devrime zarar veren bir yığın akıma karşı, ideolojik savaş içinde oluşacaktır.

Böyle bir parti, Türkiye-Kürdistan devrimci hareketlerine bugüne kadar egemen olan ideolojik hastalıkları yenerek, yanlış kavrayışları yıkararak, doğru bir ideolojik ve siyasi çizgi izleyerek güçlenecektir. Böyle bir parti, pratik çalışmalarıyla ve söylemleriyle, halkın devrimcilere duyduğu güvensizliği ve kuşkuları yenerek öncü niteliğini pekiştirecektir.

Böyle bir parti, düzen partisi değil, savaş partisi olmalıdır. Siyasi eğitiminin odak noktasına, silahlı devrim fikrini yerleştirmelidir. Çünkü önümüzdeki devrim, burjuva demokratik karakterde siyasi bir devrim de olsa, zorun ebeliğine muhtaçtır. Bu zor, proletarya ve onun devrimci partisinin önderliğinde, her alanda örgütlenmiş halkın, askeri, ekonomik ve

örgütsel zoru olmalıdır. İkna ve zor yöntemleri uyum içinde kullanılmalıdır. Siyasi iktidarın ele geçirilmesi için grev, genel grev gibi ekonomik alandaki zor biçimleri, silahlı ayaklanma ile birleştirilmeli ve uzun sürecek bir iç savaşa hazırlıklı olunmalıdır. Savaşı göze almadan zafer mümkün değildir. Zaferi tayin edecek savaşın başarısı ise hayatın her alanında sürdüreceğimiz uzun vadeli ve çok yönlü hazırlık çalışmalarına bağlıdır. Mücadele biçimlerinin her türü, objektif ve subjektif koşullara uyumlu olarak ustaca kullanılmalı ve tek başına hiçbir mücadele biçiminin içinde boğulmamalıdır. Son çözümlemede siyasi, ekonomik, demokratik, ideolojik, kültürel, sanatsal bütün mücadele biçimleri, silahlı mücadele biçimine tabi olmalı ve onun güçlenmesine hizmet etmelidir.

Faşist diktatörlük uzun bir süre ayakta kalamayacaktır. Halkı daha uzun bir süre baskısı altında tutmaya gücü yetmeyecektir. Uygun zamanlarda ona indireceğimiz darbeler, faşist diktatörlüğün yıkılışını hızlandıracaktır.

İşte önümüze koyduğumuz yakın hedef budur: Faşizmi yıkmak ve yerine proletarya önderliğinde demokratik bir düzen kurmak.

Yeni yılda, gücümüz yettiği oranda, geçmiş deneylerden çıkardığımız derslerin de yardımıyla, kitleleri demokrasi bayrağı altında toplamaya ve faşizme karşı mücadelede yeni mevziler kazanmaya çalışacağız.

Yeni yıla girerken, gerek yurt içinde gerekse yurt dışındaki bütün işçilere, emekçilere ve arkadaşlarıma sesleniyorum: Demokrasi bayrağı altında toplanalım ve mücadele edelim. Zafer bizim olacaktır!

Kahrolsun askeri faşist diktatörlük!

Yaşasın sosyalizm ve demokrasi mücadelesi!

31 Aralık 1984'de yeni yıl dolayısıyla Yılmaz Güney imzasıyla yayınlanan bildiri.

KÜRT SORUNU BİR BAĞIMSIZLIK VE ÖZGÜRLÜK SORUNUDUR

Sevgili arkadaşlarım,

Yol arkadaşlarım,

ve değerli konuklar...

Kürt Şenliği'ne Hoşgeldiniz...

Yeni kurulan Paris Kürt Enstitüsü'nün düzenlediği bu gün, Kürt Kültür Şenliği, Kürt halkının mücadele tarihinde ve geleceği açısından çok büyük önemi olan bir gündür. İyi bilinmelidir ki, bu gün, şu ya da bu grubun günü ve şenliği değildir. Bu gün, şu ya da bu siyasetin de günü ve şenliği değildir. Bu gün, bir bütün olarak, siyasi görüş farklılıkları ne olursa olsun, ezilen Kürt ulusunun, bağımsızlık ve özgürlük özlemini dile getiren önemli bir gündür. Aynı biçimde, Paris Kürt Enstitüsü de, bir bütün olarak ezilen Kürt ulusunun enstitüsüdür. Ve onun birliğini amaçlamaktadır.

Arkadaşlar,

Bugüne bir çırpıda gelinmediğini herkes biliyor. Bugüne, çok uzun yıllardan beri sürdürülen, siyasal, sosyal, kültürel, sanatsal, bilimsel çabalar ve çalışmalar sonucu varılmıştır. Bu noktaya varışta, yüreğinde bağımsızlık ve özgürlük kıvılcımı taşıyan her Kürdün emeği, alinteri ve kanı katılmıştır. Bu noktaya varışta, dünyanın çeşitli ülkelerinden devrimci demokrat aydınların, ilerici aydınların katkısı vardır. Onlara en içten duygularımızı ve saygılarımızı sunuyoruz. Sağolsunlar...

Tarih devrimcidir; devrimci gelişmeye yararlı her katkıyı devrimin hazinesine katar. Tarihin devrimci hazinesine katılan katkı, hiç kimsenin malı değildir artık. O devrimin malıdır. Sahip çıkacağımız tek şey budur.

Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi, Paris Kürt Enstitüsü bir kültür kurumudur. Bu nedenle ona bir siyasi partiye yaklaşır gibi yaklaşamayacağını söylemek gereksizdir. İzin verirsiniz burada, devrimci

sanat ve kültürün, devrimci siyasetle ilişkileri üzerinde kısaca durmak istiyorum. Bu konularda yapacağım açıklamalar, enstitünün görevlerinin önemine de ışık tutacaktır. Arkadaşlar,

Acıdır ama gerçektir ki, bugüne kadar devrimci kültür ve sanatın, devrimci mücadele açısından hayati derecedeki önemi ve yeri henüz karvanmış değildir. Birçok siyasi hareketin, sanat ve kültürle uğraşan arkadaşlara kucak açması ya da sanatsal çalışmalara olanak tanınması, bu kanıyı değiştirmez. Grup adına sanat ile devrim adına sanat ayrı iki şeydir çünkü. Sanat ve kültür çalışmaları, "devrimci kısırlığın" yolunu açmada, birlik ruhunu geliştirmede, devrimin önündeki gizli ve açık engellerin berraklaşmasında büyük öneme sahiptir. Ve bu mutlaka kavranmalıdır. Düşmanı sadece ateşli silahlarla yenemeyiz. Onların silahları, örgütlü gücü, uluslararası ilişkileri bizden çok fazladır. Kültürel ve sanatsal çalışmalar, doğru bir siyaset ve ideoloji temelinde yürütülürse, egemen gericiğin bugüne kadar yarattığı sosyal-siyasal-kültürel yıkıntılar arasında kendimize ilerleyecek yol bulabiliriz. Emperyalizmi, işbirlikçilerini, sömürgeciliği ve her türden gericiyi yenmenin yolu, onlarla hayatın her alanında savaşmayı emrediyor. Emperyalist kültürün içeriği kavratılmadan, burjuva kültürünün içeriği kavratılmadan, feodal kültürün içeriği kavratılmadan ve karşısına ilerici, devrimci demokratik kültürün somut örnekleri konmadan, halkı nasıl kazanabiliriz? Hiçbir kültür, ona küfür ederek, onu karalayarak yıkılmaz. Her kültür, ona dayanak olan sınıfların sosyal ve siyasal egemenliğine, onların maddi dayanaklarına son verilerek ve ancak uzun vadede yıkılabilir. Bir sınıfın siyasal egemenliğinin yıkılması, onun kültürel ve sosyal alışkanlıklarının da anında yıkılması demek değildir. Bu nedendir ki, siyasi iktidara yürürken, geleceği inşa edecek anlayışı derin temelleriyle kavga içinde oluşturmak zorundayız. Devrimciler, demokratlar ve yurtseverler olarak, çok geniş bir kültür hazinesine sahip olmalıyız. Dünya kültürünün ilerici, demokrat, devrimci yönlerine sahip çıkmamız ve bunu yeni kültür dünyamıza kılavuz etmemiz gerekir. Sorunumuz yalnız başına ulusal kültür sorunu değildir. İçinde yaşadığımız çağda, ulusal kültür sloganı, doğru bir slogan değildir. Kürt halkı da, önüne, görev olarak ulusal kültür sorununu koyamaz. Kürt halkı, kendi kültürünün ilerici ve demokratik karakterine sahip çıkarken, Kürt feodallerinin ve gericilerinin gerici feodal kültürüne de karşı çıkmak zorundadır. Ancak, enstitünün görevi bununla sınırlı olamaz. O, Kürt tarihini, kültürünü, sanatını, bütün yönleriyle tarihi gelişimi içinde, zıtlarıyla birlikte incelemek ve belgelemek görevleriyle yükümlüdür. Yüzlerce yıllık baskılarla çarpışan, toprağı, kültürü, sosyal yaşamı parçalanmış bir halka yapılacak en büyük hizmetlerden biri budur. Bağımsız, Demokratik, Birleşik Kürdistan hedefinin buna ihtiyacı vardır.

Arkadaşlar,

Kürt sorunu, bildiğiniz gibi, bir kültürel baskı sorunu değildir. Kürt sorunu, bir Kürt-Türk, Kürt-Arap, Kürt-Acem sorunu da değildir. Kürt sorunu, bir bütün olarak, bağımsızlık ve özgürlük sorunudur. Kürdistan, sosyal-siyasal-coğrafi konumu açısından, taşıdığı devrimci potansiyel açısından, Ortadoğu'nun bel kemiğidir. Bu anlamda da sorun, dar ulusal biçimiyle değil, Türkiye-İran-Suriye-Irak halklarının ortak kurtuluşu açısından ele alınıp değerlendirilmelidir. Soruna böyle yaklaşım kültürel ve sanatsal çalışmaların, özel olarak Ortadoğu halkları açısından ne büyük bir öneme sahip olduğunu ortaya koyar. Bu nedenle yeni bir Kürt kültürü ve sanatı, bir yanıyla bağımsızlık, özgürlük kavgasının kültürü ve sanatı olurken, bir yanıyla da halkların dostluk ve kardeşliğinin kültürü olmalıdır.

Hiçbir şey, bağımsızlık ve özgürlük kadar değerli değildir.

Yaşasın, Türkiye-Kürdistan-İran-Irak-Suriye halklarının kardeşliği.

Yaşasın, Birleşik Bağımsız Demokratik Kürdistan.

Yaşasın Paris Kürt Enstitüsü!

Paris Kürt Enstitüsü tarafından 27 Şubat 1983'de düzenlenen "Kürt Kültür Şenliği"nde yapılan konuşma.

TÜRKİYE'DE YAŞANAN FACİAYA KULAK VERİLMELİDİR

Demokrat dünya kamuoyuna,
İlerici, devrimci, demokrat parti, kuruluş ve yayın organları na,
İlerici ve namuslu devlet adamlarına, aydınlara, yazar ve sanatçılara!..
İnsanlığın yüz karası gerici ve faşist rejimler, Afganistan'dan Salvador'a kadar, dünyanın birçok ülkesinde insan haklarını ve insanları kana buluyor. Ülkem Türkiye, bu acıları en yoğun ve kanlı biçimiyle yaşayan ülkelerden biridir. Akıl almaz işkenceler, zulüm, idamlar, günlük hayatımızın bir parçası haline geldi. Devlet ve polis korkusu saralı bir rüzgar gibi esiyor. Faşist cunta sadece bir zulüm ve cinayet makinesi olarak değil, aynı zamanda demogoji ve yalan fabrikası olarak da işliyor. Ve acıdır ki, gerek halkımızı gerekse de dünya kamuoyunu aldatmakta başarılı oluyor. Dünya kamuoyu iyi bilmelidir ki, bugün Türkiye'de egemen olan kanlı devlet terörü sadece Türkiye'lilerin sorunu değil, bütün insanlığın sorunudur. 1980 Eylül faşist darbesinden bu yana kırkiki kişi idam edildi. Yüzlerce insan işkencelerde, yüzlercesi cezaevlerinde, yüzlercesi sokaklarda, evlerinde öldürüldüler. Faşizmin namluları ve mahkemeleri ölüm yağıdır. Yüzbinin üzerinde insan, kadını, erkeği, yaşlısı ve genciyle sendikacısı, avukatı, yazarı ve bilim adamlarıyla Türkiye cezaevlerinde çile dolduruyor. Yirmibeş genç cezaevlerinde açlık grevi sonunda öldü. Faşist cunta bu ölümler için "doğal ölümler" deyimini kullanıyor. Cezaevi ve savunma koşulları öylesine kötü ki, anlatılsa da inanılmaz gelir. Baskı ve zulüm sadece cezaevlerinde değil, dışarda da sürüyor. En küçük demokratik ve insani kıpırtı kanla bastırılıyor. Kürt halkı üzerindeki ulusal baskının yanı sıra toplu imha planları adım adım gerçekleştiriliyor. Diyarbakır ve Kamışlı katliamları bunun sadece küçük iki örneğidir. Dünya kamuoyu çağlığımıza kulak vermelidir. Önümüzdeki günlerde faşist cunta, toplu idamları gündemine alacaktır. Türkiye'de insanlık suçu işlendiği, bunun iyice araştırılması önerisi oylanırken, Amerika ve Çin gibi ülkeler, açıkça faşist cuntanın yanında yer aldılar. Rusya, Doğu Almanya, Bulgaristan gibi sosyalist olduğunu söyleyen ülkeler de, çekimser oy kullandılar. Halkımız, faşist genarallerin yakasına madalya takanları affetmeyecektir. Her kim ki faşist cuntayı destekliyor, her kim ki faşist cuntanın eylemlerine çekimser ve kayıtsız kalıyor, bizim için onlar da faşizmin suç ortaklarıdır. Herkes bilmeli ki, halkın kanını dökenler, günün birinde döktükleri kanda boğulacaklar ve buna seyirci kalanlar da layık oldukları cevapları halkımızdan alacaktır. Tekrar ediyorum, Türkiye'de yaşanan faciaya kulak veriniz!..
Kan ve gözyaşı ile sulanan topraklar, yarın kin ve nefreti, isyan duygularını nasıl ürünlendirecektir? Bu kadar acıdan, bu kadar zulümden sonra barış umulabilir mi? Lütfen bize yardım ediniz! Türkiye'deki faşist cuntayı ve eylemlerini bir imzayla bile olsa protesto etmek insanlık ve demokrasi gereğidir. Eğer sesimizi zamanında yükseltmezsek, yarın çok geç olacaktır!..
Kahrolsun Askeri Faşist Cunta!.. Kahrolsun zulüm!.. İdamlar ve işkenceler son bulmalıdır! Faşist cinayet makinesi durdurulmalıdır!
1983 Nisan başında Yılmaz Güney imzası ile yayınlanan ve her ulustan devrimcinin, demokratın imzasına sunulan bildiri.

AÇLIK GREVLERİNDE YÜKSELEN ÇIĞLIĞA KULAK VERİN!

Öncelikle, açlık grevi vesilesi ile halkımızın içinde bulunduğu duruma gösterdiğiniz yakın ilgiye, kendi adıma, arkadaşlarım ve halkımız adına, demokrasi kavgamız adına teşekkür etmek istiyorum. Bilmenizi isterim ki, şu günler her zamankinden daha çok demokrat kamuoyunun ilgisine ve duyarlılığına ihtiyacımız vardır. Mücadelemiz ile ilgili tek satır, tek

söz bile, paha biçilmez değerlere sahiptir. Çünkü önümüzdeki günler, Evren'in faşist cuntasına karşı halk muhalefetine ve demokrasi mücadelesinin yükseleceği günler olacaktır. Evren, bugüne kadar halkı ve dünya kamuoyunu aldatmayı başardı. "Demokrasi" sözü vermişti, askerlerin kışlarına çekileceğini söylemişti, halkın can güvenliğini garanti altına alacağını söylemişti. Hiçbir sözünü tutmadı. Çünkü başından beri yalan söylüyordu. O, kendisinin yeni kurduğunu bir partiye, Milliyetçi Demokrasi Partisi'ne siyasi iktidarın yolunu açmak için çeşitli bahanelerle, muhaliflerin seçime katılmalarını engellemeye çalışıyor. Yeni kurulan, fakat köklü kitle bağları olan partileri kapatıyor. Korktuğu bazı siyaset adamlarının parti kuruculuklarını veto ederek parti kuruluşlarını engelliyor. Eski parti önder ve yöneticilerinin çoğu sürgünde, gözaltında bulunmaktadır. Devrimci demokratlar ise aydınından sendikacısına, işçisinden öğrencisine kadar zaten cezaevlerinde ölüme terk edilmiş durumdadırlar. Basın sansür altındadır. Muhalefet eğilimi gösteren gazeteler kapatılmaktadır. Günden güne gelişen sosyal, siyasal, ekonomik rahatsızlıklar, sadece emekçi kitleleri değil, burjuvazinin büyük bir kesimini de kucaklamaktadır. Halkın muhalefeti geniş kitlelere yayıldıkça, Evren cuntasının baskı ve tertipleri de yoğunlaşmaktadır. Bütün zalimler gibi, Evren de halktan, halkın tepkisinden korkmaktadır. Güvendiği tek şey, silahlar ve dağıttığı mevkiiler oranında gerici bürokrasidir. 6 Kasım genel seçimlerinde halk, silahların gölgesinde sandık başına gidecektir. Büyük bir ihtimalle de sandıktan Evren'in faşist partisi iktidar olarak çıkacaktır. Daha şimdiden iktidar hazırlıkları başlamıştır. Dünya kamuoyu bu acıklı komediyi lanetlemeli ve Avrupalı demokratlar bu oyunun sessiz seyircileri olmamalıdır. Evren'in seçim oyununa hoşgörüle bakmak, seçimlerden sonra demokratik bir gelişme beklemek, insan haklarının, insan onurunun çiğnenmesine, binlerce insanın idamına, Kürt ulusu üzerindeki jenosid uygulamalarına seyirci kalmak olacaktır. Gerek Türkiye'de, gerekse Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde, açlık grevleri aracılığı ile duyurulmak istenen çılgınlığa kulak vermeliyiz. Ölümleri pahasına, halkın kurtuluşu davasına kendilerini ortaya atanlar yalnız bırakılmamalıdır. İyi biliyoruz ki, bir ülkede demokrasi, o ülke halkının kararlı bir mücadelesi ile korunur ve geliştirilir. Biz de bunu yapıyoruz. Kendi halkımıza güveniyoruz. Ancak demokrat kamuoyunun desteğine son derecede acil ihtiyacımız vardır. Çok yakın bir gelecekte, Evren cuntası toplu idamları gündemine alacaktır. Çok yakın bir gelecekte, Evren cuntası Kürtler üzerindeki zulmünü daha da yoğunlaştıracak ve Türkiye sınırları dışında, İran olayında olduğu gibi, yeni eylemlere girişecektir. Evren cuntası, içteki burjuva muhalefeti bastırmak için sözde milli birliği yeniden kurmak için komşu ülkelerle savaş oyunlarına girecektir. Evren cuntasının kanlı yüzü, faşist karakteri, bütün dünya kamuoyu önünde teşhir edilmelidir.

Evren cuntası, Avrupa insan hakları mahkemesi önüne çıkartılmalı ve bu güne kadar işlediği insanlık suçları bir bir açıklığa kavuşturulmalıdır.

Kahrolsun Evren cuntası...

Paris'te, Türkiye cezaevlerindeki politik tutuklularla dayanışma amacıyla 15 gün sürdürülen açlık grevi sonunda, 17 Ağustos 1983'de yapılan basın toplantısındaki konuşma.

"FAŞİZME KARŞI BİRLİK" SORUNU ÜZERİNE NOTLAR

1. Faşizme karşı birlik sorunu, öncelikle faşizmin tahlili, faşizmin ulusal ve uluslararası dayanakları konusunda ve yerine getirilecek demokrasi ve ilerleme konularında anlayış birliğini ve yakınlığını gerektirir. Bugün Evren cuntasında kendini gösteren faşist diktatörlük, ordusu, bürokrasisi, polisi, adliyesi, üniversite kurumları, anayasası vb. bütün kurumlarıyla birlikte ele alınmalıdır. Evren cuntası yıkılabilir; ancak Evren'in kurumsallaştırdığı organ ve kurumlar yaşadıkça, kim gelirse gelsin, o sınırlar içinde kalacaktır. Sorun, bütün faşist kurumların yıkılması ve yerlerine demokratik kurumların geçirilmesidir.

Biz, proletarya önderliğindeki sosyal bir kurtuluşu savunan devrimciler olarak, elbette ki proleter demokrasiden yanayız. Ancak proleter demokrasinin kurulmasını, özellikle Türkiye-Kürdistan'da yakın bir gelecekte proleter demokrasinin kurulmasını, koşulları gereği pek mümkün görmüyoruz. Yakın bir gelecekte bize en olası gelen, burjuva demokrasinin bir çeşidi olacaktır. Bugün, burjuva demokrasisini, dünyanın her tarafında, burjuvazi savunmuyor, proletarya ve emekçi halk kitleleri burjuvaziye karşı savunuyor.

Türkiye-Kürdistan'da da, burjuvazinin Evren'e karşı çıkan kesimi, klasik anlamıyla, yani toplumu oluşturan sınıf ve tabakalara siyasi özgürlükler tanımayı düşünmüyorlar. Burjuva demokrasisini burjuva gericiliğinin çeşitli biçimlerine karşı savunmak görevi de bugün proletaryaya ve emekçi kitlelere düşmüştür. Ezilen halkların ve özellikle Kürt ulusunun çıkarları da bu aşamalarla yakinen ilgilidir.

Bize, halk demokrasisi ve proleter demokrasisi yerine burjuva demokrasisini savunduğumuz suçlaması getirilebilir. Bir şeyi istemekle o şeyi gerçekleştirmek iki ayrı şeydir. Halk demokrasisi ve proleter demokrasisi, nesnel koşulların yanı sıra kitlelerin öznel durumlarına, proleter öncüsünün gücüne ve uluslararası durumlara bağlıdır. Lenin'in Çarlık otokrasisine karşı mücadelesi ve siyasi özgürlükler için söylediği sözlerin, bizim için de geçerli olduğunu düşünüyoruz.

2. Faşizme karşı mücadele geçici yol arkadaşlarını bir araya getirebilir. İleride yeniden karşı karşıya gelecek olmak, böylesi bir birlik için engel değildir. Ancak birliğin siyasi-ideolojik içeriği ve örgütsel biçimi ve işleyişi iyi belirlenmelidir. Mücadele hedef ve biçimleri iyi belirlenmelidir.

Bunun için, faşizme karşı mücadele platformu ve bunun bir sonucu olarak faşizme karşı bir mücadele programı özel bir öneme sahiptir. Böylesi bir program, Türkiye-Kürdistan halkının büyük bir çoğunluğunun özlem ve belirtilerine cevap vermelidir.

Faşizme karşı mücadele, bizim için sosyal devrim mücadelesinin özel bir biçimidir. Ancak faşist diktatörlükler yalnız ve yalnız sosyal devrimler, halk devrimleri aracılığıyla yıkılır demiyoruz. Başarıya ulaşmayan halk ayaklanmaları bile faşist diktatörlüklere darbe vurmuş, onları yıkmıştır. Halk demokrasisi kurulmamış fakat devrimcileşen halk kesimlerinin zoruyla burjuvazi, burjuva demokrasilerine sarılmıştır. Salvador'a bakın, Şili'ye bakın. Eski örnekler, Yunanistan, İspanya ve Portekiz ortadadır.

Belirtmeliyiz ki, faşizme karşı olmakla Evren'e karşı olmak aynı değildir. Demirel Evren'e karşıdır. Demokrasiden yana, faşizme karşı bir tavır yoktur, olamaz da. Sosyal demokrat denilenler için de aynı şeyleri düşünüyoruz. Faşizme karşı mücadele bir sosyal devrim sorunu olmakla birlikte, muhtemel bir siyasi devrim reddedilemez. Siyasi bir devrim, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişmeyi, burjuvazi-proletarya çelişmesini, ezilen Kürt ulusunun ve sömürge sorunlarını çözemez. Ama bütün bunlara karşın büyük yararlar sağlayabilir. Açık sınıf mücadelesi içinde, proletarya ve emekçi kitlelerin siyasi eğitiminin sağlanması ve sosyalizmin subjektif koşullarının yaratılması sağlanabilir. Mücadele yeni bir aşamaya girecektir. Burjuva-proletarya çelişmesi, ezen-ezilen ulus çelişmeleri derinleşecektir. Burada sorun, burjuva demokrasisinin sınırları içinde mücadeleye razı olup olmama sorunu, barışçı geçiş ile zora dayanan geçiş arasındaki tercih sorunudur. Devrimci gelişme, burjuvazinin zorunu yeniden gündeme getirebilir.

3. Faşist diktatörlüğe karşı olan, aynı zamanda aralarında görüş farklılıkları olan güçler, birlik doğrultusunda hareket edebilirler. Ancak birliğin biçimi ve işleyişi ile ilgili açık görüşlere ihtiyaç vardır. Burada bu denli farklı görüşler taşıyan grupların faşizme karşı merkezi bir yapı içinde birleşemeyeceklerini söyledik. Buna karşılık, çeşitli grupların aralarında oluşturacakları, adına ne dersiniz deyiniz birliklerin bir cephesinden söz ettik. Çünkü faşizme karşı mücadele bir devrim sorunu olduğuna göre, devrimin gelişen süreci, mücadele biçimleri, faşizmin yıkılması halinde devrimci mücadelenin alacağı yeni biçimler, devrimin iç ve dış ittifakları konularında yakın görüşleri olanlar, aralarında asgari birlikler sağlayabilirler. Bu birlikler, bir program temelinde, yeni bir birlik oluşturabilirler.

İkincisi, faşizme karşı mücadelede tutarlı bir mücadele programı, inandırıcı bir merkez, mücadele ve işleyiş biçimlerini belirleyen ilkeler, doğal bir ayıklanmayı getirebilir...

(El yazmaları burada kesilmektedir.) 1983 Eylül'ünde Paris yakınlarında gerçekleştirilen "Faşizme Karşı Birleşik Cephe" toplantısı hazırlığı amacıyla kaleme alınmıştır.

TÜM AYDIN VE SANATÇILARA ÇAĞRI

Türkiyeli anti faşist demokrat bir sanatçı olarak, ülkemde hâlâ devam etmekte olan işkenceleri, insan haklarının ayaklar altına alınışını, Kürt ulusu ve azınlıklar üzerinde yoğunlaşan baskıları duyurmak istiyorum; ve bu konuda, demokrasi mücadelemize büyük yararları olacak olan yardımlarınızı rica ediyorum.

Bildiğiniz gibi, 6 Kasım 1983'te Türkiye'de genel seçimler yapıldı. Generallerin iddialarına göre bu, demokratik bir seçimdir ve sonuçta demokrasiye geçilmiştir. Ne yazık ki, dünyanın birçok ülkesinde birçok demokrat bile bu yalana aldanmıştır. Radyo, TV, basın yayın organlarında, faşist generallerin oyununa uygun yorumlar yapılmıştır. Bu yalan ve aldatmaca oyununa karşı çıkmak, faşistlerin oyununu bozmak, her demokratın kutsal görevi olmalıdır. 6 Kasım seçimleri göstermelik bir seçimdir; fakat buna rağmen halkın faşist generallere karşı olduğu ve onların askeri diktalarına açıkça tavır aldıkları bu seçimde ortaya çıktı. Halk, General Evren'in açıkça desteklediği ve halkı oy vermeye çağırdığı "Milliyetçi Demokrasi Partisi"ne en az oyu verdi. Göstermelik ve sahte bir "sosyal demokrat" parti olan "Halkçı Parti" halkın demokrasiye duyduğu bir özlemi ifade eden, %30 oy aldı. Mevcut hükümete sınırlı da olsa, göstermelik de olsa eleştiri yöneltirken, işçi-köylü-memur-orta sınıf çıkarlarından söz eden "Anavatan Partisi" oyların çoğunu alarak iktidar partisi oldu. 6 Kasım öncesine bakarsak, seçimlerin danışıklı bir döğüş olduğunu, çizilen programın aksamadan yürütüleceğini görürüz.

Öyle bir anayasa hazırlanmış ve kabul edilmiştir ki, hükümete kim gelirse gelsin, değişen bir şey olmayacaktır. Meclis'ten çıkan kararlar yine Milli Güvenlik Kurulu'nun, yani generallerden oluşan kurulun onayına sunulacaktır. Egemenlik yine onların elindedir. General Evren devlet başkanı olarak geniş yetkilere sahiptir.

Sıkıyönetim kaldırıldığı taktirde, sıkıyönetim görevleri yine en sıkı biçimde uygulanacaktır; bunun için polise, valilere olağanüstü yetkiler tanınmıştır. Kişi ve konut dokunulmazlığı, kişisel hak ve özgürlükler, mahkeme kararına gerek kalmadan, polis ve valilerce bölge komutanlarınca sınırlandırılabilir ve hatta yok edilebilecektir. Sıkıyönetim mahkemelerinin görevlerini, özel biçimde seçilen faşist ve gerici savcı ve yargıçlardan oluşan "Devlet Güvenlik Mahkeme"leri yürütecektir.

Emekçilerin, aydınların, öğrenci gençliğin, ekonomik, demokratik ve siyasal örgütlenme hakkı, ellerinden alınmıştır. Gerçek anlamıyla demokrasi isteyenler, "komünist", "anarşist" ve "bölücü" olarak adlandırılmakta ve takibata uğramaktadırlar.

6 Kasım seçimlerinden önce, generaller, halkın ilgisini çekebilecek parti kuruluşlarını çeşitli hile ve sözde yasal yollarla yasaklamış, kapatmış, bağımsız olarak seçime katılmak isteyen yüzlerce milletvekili adayını, "veto" etmiştir. Seçim öncesi öylesi bir eleme yapılmıştır ki, seçime katılan üç partiden hangisi hükümet olursa olsun, değişen bir şey olmayacaktır. Nitekim seçimi kazanan partinin başkanı Özal, 12 Eylül '84 darbesinden önce, Başbakan olan Demirel'in yardımcısıydı ve "24 Ocak Kararları" olarak bilinen kararların uygulayıcısı olarak, 12 Eylül'den sonra da devlet bakanı ve başbakan yardımcısı olarak görevine devam etti. Seçimlerden bir süre önce görevinden alındı ve "güvenilir" biri olduğu için parti kurmasına izin verildi.

6 Kasım seçimleri yapılmıştır; sözde "demokrasi"ye geçilmiştir. Faşist bir anayasa, söz, düşünce ve örgütlenme özgürlüklerini ağır cezalarla sınırlayan ceza yasası ve özel mahkemeleri, özel işkence evleri, özel cezaevleriyle dolu bir "demokrasi..." Seçimin hemen ardından, Barış Derneği kurucuları, çoğunluğu sekiz yıl olmak üzere, ağır cezalara çarptırıldılar. Mahkemeler yine kalemlerini kırarak idam cezaları yağdırıyor. Kıbrıs'ta bir savaş çağrısı olan ve Türk-Yunan gerginliğini artıran "bağımsız bir Türk devleti" ilan ediliyor. Kürt ulusu üzerindeki baskılar, kıyımlar yoğunlaşırken, Ermeni azınlığın kontrolü için "Ermeni

Hareket Masası" kuruyorlar, yakında idamlar yeniden başlatılacak. Eğer dünya demokrat kamuoyu, generallerin sunduğu "demokrasi" oyunu karşısında suskun ve kayıtsız kalırsa, oyunu kabullenmiş ya da oyunla uzlaşmış duruma düşerse, demokrasinin, insan haklarının çiğnenmesine seyirci kalmış olacak ve hatta onların cesaretini artırmış olacaktır. Faşistlerin düzenlediği "demokrasi oyunu" bozulmalı, generallerin maskesi iyice düşürülmelidir. Faşizme karşı durmak, yeni bir dünya savaşı hazırlıklarına karşı durmak demektir. Sizlerin, Türkiye'de demokrasi, insan hakları ve barışa karşı kılıçlarını kuşanmış olan generallere ve onların sadık sivil takipçilerine tepkiniz, uyarınız, dünya barışı, insanlık onuru ve demokrasi mücadelesi için bir kazanç olacaktır. Saygılarımı ve en içten duygularımı kabul ediniz. Bütün uluslardan aydın ve sanatçılara ulaştırılan ve Türk faşist cuntasını protesto eylemine katılmaları amacıyla imzaya sunulan bu çağrı 29 Kasım 1983'te kaleme alınmıştır.

DEVİRİM VE DEMOKRASİ DAVASI MUTLAKA ZAFER KAZANACAKTIR

Çehov, bir hikayesinde, oğlu ölen bir arabacının acısını anlatır. Arabacı, arabasına binen müşterilere, hiç ilgisi yokken, "biliyor musunuz bayım, benim oğlum öldü" der... Arabacının oğlunun ölümü, aslında kimseyi ilgilendirmiyor, yine de arabacı, her önüne gelene, "biliyor musunuz bayım, benim oğlum öldü" diyor. Arabacının yüreği yanıktır, acıyla doludur. Kimse ilgi göstermez onun acısına. Arabacı son olarak, atlarına anlatır oğlunun öldüğünü. "biliyor musunuz, der, benim oğlum öldü."

Ben de bugün sizlere, oğlunu kaybeden arabacının yürek yanıklığıyla, "biliyor musunuz arkadaşlar, bugün Türkiye cezaevlerinde binlerce genç insan idam edileceği günü bekliyor" demek istiyorum. Çehov'un arabacısı ölen oğlundan söz ederken, ben, öldürüleceklerden söz etmek istiyorum. Bugüne kadar asılan, kurşuna dizilen, işkencelerde öldürülenlerden, yüzlerce gençten değil, ölüm sırasını bekleyen binlerden söz etmek istiyorum. Son gazete haberi, "Kürdistan İşçi Partisi'ne mensup üç kişi idama, on kişi müebbet hapse mahkum edildi," diyor. Yakın bir gelecekte yüzlercesi için daha idam cezası verilecek. Yakın bir gelecekte toplu idamlar yapılacak. Onların öldürülmelerine seyirci kalınmamalıdır.

6 Kasım'da Türkiye'de genel seçimler yapıldı.

Dünya radyo, TV ve gazeteleri, genellikle seçimleri demokrasiye dönüş biçiminde yorumladılar. Böylesi bir yorum, faşist generallerin yorumlarıyla aynılık gösteriyor. Çünkü onlar da demokrasiye geçildiğinden söz ediyorlar. Kendilerine demokrat adını verenlerin, faşistlerle aynı paralele düşmeleri düşündürücüdür. Batılı için demokrasinin ölçüsü ile Türkiye için demokrasinin ölçüsü farklı mıdır?

Türkiye'de demokrasiden söz etmek için ya kötü niyetli olmak gerekir ya da kör ve sağır olmak.

1. Türkiye'de basın özgür değildir. Devrimci-demokrat yayınlar yasaktır. Burjuva basın bile çok sıkı kontrol altındadır. İşte son örnek Hürriyet gazetesi, Türkiye Komünist Partisi'nin eski sekreterinin ölüm ilanını yayınladığı için süresiz kapatıldı. Üstelik bilerek yayınlanma da değil.

2. Türkiye'de aydınlar, yazarlar, sanatçılar, bilimadamları mahkeme önündedirler... Birçoğu ağır cezalara mahkum edilmişlerdir. Son olarak Barış Derneği mensupları 5 ile 8 yıl arasında değişen ağır cezalara çarptırıldılar.

Yüzlerce işçi önderi, sendikacı cezaevlerindedir.

Yazarlar Sendikası, DİSK, birçok demokrat belediye başkanı ve görevlisi mahkeme önündedir.

Söz, düşünce özgürlüğü yoktur.

"Huzur operasyonu" adı altında hâlâ evler basılmakta, sokaklar aranmaktadır.

Tutuklanmaların ardı arkası kesilmemektedir.

İşçilerin, aydınların, emekçi halkın demokratik hak ve özgürlükleri, sendika, dernek kurma gibi hakları yoktur.

Faşist anayasa, kişi ve konut dokunulmazlığı, haberleşme ve seyahat özgürlüğü gibi en tabii hakları rafa kaldırmıştır.

Sanat, özellikle sinema, sansürün baskısı altındadır.

Eğer istenirse, bir kitap yayınlanmadan yasaklanabilir ve mahkeme önüne çıkartılabilir.

Türkiye’de demokrasiye dönüldüğünü söyleyenler ya da düşünenlerin anladığı demokrasi böyle bir demokrasi midir?

Kürt ulusu üzerinde her gün artan asimilasyon, kıyım çalışmaları demokrasinin gereği midir?

Bir ulus ki, kendi şarkısını söyleyemez, bir ulus ki, kendi dilini konuşamaz, bir ulus ki “ben Kürdüm” diyemez, bu mudur demokrasi?

İşçi, köylü haklarından söz etmenin, bırakalım sosyalizm sözünü, burjuva demokrasiden bile söz etmenin komünist taktiği olarak suçlandığı bir ülkede, demokrasiden söz edilebilir mi?

Türkiye’de 6 Kasım seçimleri, askeri faşist diktatörlüğün, sivil elbise giymesinden başka bir şey değildir. İpler yine generallerin elindedir. Eskiden generallerin seçtiği bir “Danışma Meclisi” vardı. Kararlar generallerin oluşturduğu Milli Güvenlik Konseyi’ne sunuluyordu. Şimdi de yine generallerin onayından geçmiş, onların izinleriyle seçime girmiş partilerden ve yine generallerin onayından geçmiş milletvekillerinden oluşan bir “Millet Meclisi” var. Bu meclis, eski Danışma Mecilisi’nin yerini alıyor. Meclis’in aldığı kararlar bu kez, Cumhurbaşkanı Evren, eski Milli Güvenlik Konseyi üyeleri ve onların seçtikleri kişilerden oluşacak olan “cumhurbaşkanlığı konseyi”nin onayına sunulacak.

Herkes iyi bilmelidir ki, faşist diktatörlük, üniformalarını sivil elbiselerle gizliyor.

Herkes bilsin ki, seçime katılan partiler demokrasi diye bir hedefe sahip değildiler.

Sahte bir “sosyal demokrat” parti olan Halkçı Parti, “ABD’nin pershing füzeleri Türkiye’ye yerleştirilmelidir” diye herkesten önce bağıyor. Sanki Türkiye’de ABD füzeleri yokmuş gibi.

Her üç parti de Kıbrıs’ta bir savaş çağrısı ve yeni bir bunalımın işareti olan sözde bağımsız “Kıbrıs Türk Devleti”ni alkışlıyorlar. Gazeteler yazıyor “Bağımsızlık ne güzel”. Hangi bağımsızlık? Bağımsızlıkçılar ne diyor: Diyorlar ki biz, eski Lübnan’ın yerini alabiliriz.

Beyrut’un oynadığı rolü biz yapabiliriz. Bağımsızlıktan söz edenler, Lübnan’ın bağımsızlığını yitirmesi, parçalanması üzerine hayaller kuruyorlar. Bağımsızlık ilanını övgüyle karşılayan

Türk gazeteleri Kürt halkının bağımsızlık hareketini kanla boğmaya çağırıyorlar.

İşte Türkiye’deki yeni demokrasi.

İçerde baskı, terör, işkence...

Dışarda bölgesel savaşlara hazırlık...

Türkiye’de, emek 30 lira. Fransız parasıyla bir frank.

Türkiye’de asgari ücret dörtyüz frank.

İşsiz sayısı üçbuçuk milyon. Bu istatistiklere göre bir de gizli işsizler ordusu var ki, sayısını kimse bilmiyor?

’80 darbesinde dolar 80 liraydı. Bugün 260 lira. Yüzde üçyüzyirmibeş artış.

Seçimlerin hemen ardından, korkunç bir zam, hayat pahalılığını akıl almaz boyutlara yükseltti.

Bazı Batı gazeteleri, yeni başbakan adayı, eski devlet bakanı ve başbakan yardımcısı Turgut Özal için övücü şeyler yazıyorlar. Turgut Özal Le Mond’un dediğine göre “balda” adammış.

Evet, bir anlamda doğrudur. Turgut Özel bala bulanmış zehirdir. IMF Başkanı Özal için,

“güvendiğimiz bir adamdır. Türk ekonomisini kurtaracaktır” diyor. Biz de biraz farklı

düşünüyoruz. Turgut Özal, Türkiye halkının güvendiği adam değil, IMF’nin, dünya bankasının emperyalistlerin güvendiği adamdır ve halkı ezerek efendilerinin çıkarlarını koruyacaktır.

Herkes bilsin ki, Türkiye’de ne ekonomik, ne siyasi, ne de insan hakları konusunda

eskisinden farklı şeyler olmayacaktır. Türkiye’de değişiklik, ancak halkın müadelesi

yükselirse, halk güçleri faşizme karşı etkin örgütlü bir mücadele yürütülebilirse bir şeyler değişir.

Bir ülkede gelişmeyi ve değişiklikleri belirleyecek temel koşul, o ülke halkının mücadelesidir.

Bu anlamda biz devrimci-demokratlara çok görevler düşmektedir. Türkiye’deki faşizmin

dünya kamuoyu önünde sergilenmesi önemli bir demokrasi görevidir ama belirleyici değildir. Batılı demokrat yüzlerce yıldır, baskı altındaki ülkelerin acılarını dinliyor. Ne zaman ki biz, ülkede mücadeleyi yükselteceğiz, o zaman dünya demokrat kamuoyunun desteği daha da önem kazanacaktır.

Kendilerine devrimci-demokrat diyen, Türk Kürt kökenli siyasi hareketler, eğer faşizmle gerçekten hesaplaşmak istiyorlarsa önce kendilerine cesaretle eğilmelidirler. Gerçekten devrimci, gerçekten demokrat olunmadan, ülke devriminden ve demokrasiden söz etmek hayal olur. Biz, gerek kendi halkımıza karşı, gerekse dünya demokratlarına karşı açıkyürekli ve gerçekçi olmalıyız ki güven kazanabilelim. İşte bu da bizim iç sorunumuz. Bunu çözmeden, Türkiye-Kürdistan'da devrim ve demokrasi sorununu çözemeyiz.

Sözlerimi bitirirken, geleceğe güven ve inaçla baktığımı söylemeliyim.

Türkiye-Kürdistan'da devrim ve demokrasi mutlaka zafer kazanacaktır.

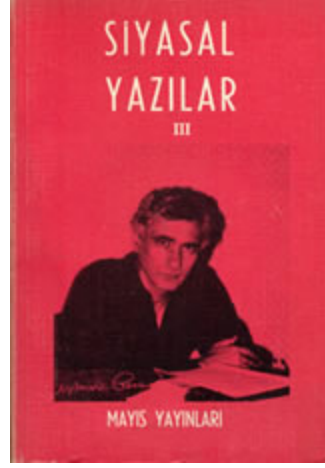
Bugüne kadar devrim ve demokrasi yolunda şehit düşmüş olanların intikamları alınacaktır.

Ezilen halklar ve uluslar, mutlaka zafer kazanacaklardır.

Yaşasın demokrasi,

Yaşasın devrim...

Paris'te, 1984 başında, "Fransız Komünist Partisi"ne bağlı gençlerin düzenlediği bir gecede yapılan konuşma.

Yılmaz Güney - Siyasal Yazılar Cilt: III, 2. Bölüm

NEVROZ:

ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIK İÇİN MÜCADELENİN SEMBOLÜ

Değerli arkadaşlarım,
Değerli konuklar,
Hoşgeldiniz,
Selam sizlere, bin selam!
Bildiğiniz gibi Nevroz, Kürt halkı için, zalimlere ve zulme karşı direnmenin,
Yılgınlık ve teslimiyete karşı durmanın,
Özgürlük ve bağımsızlık için mücadelenin sembolüdür.
Biliyorum ki, burada toplanan bütün insanların yüreği bu anlamda çarpıyor:
Çocuklarımızın yüreği de aynı şeyler için çarpacak.
Zulme ve köleleştirmeye karşı direnmek için,
Özgürlük ve bağımsızlık için,
Dağınıklığı birliğe çevirmek için,
Bugüne kadar, bu amaçlar uğruna çok kurban verildi. Daha da verilecek. Biliyoruz ki,
kurbansız zafer mümkün değildir. Kan ve ateşi göze almak zorundayız.
Soruyoruz:
Böylesi bir azim ve inatla, böylesi bir inançla dolu bir yüreği susturmak, mümkün mü?
Böylesi kararlı ve fedakar bir halkı yıldırma ve başeğdirmek mümkün mü?
Asla!..
Acı, baskı, yoksulluk, kan ve gözyaşı Kürt halkının kaderi değildir.
Biz bu kaderi tanımıyoruz.
Biz, dört bir yandan işgal altında tutulan bir sömürge ülkenin çocukları değil bağımsız,
demokratik ve birleşik Kürt ülkesinin, Kürdistan'ın çocukları olmak istiyoruz.
Biz, kendi toprağımızda, kendi dilimizde aşk ve özgürlük türküleri söylemek istiyoruz.
Biz, kendi dünyamızı, kendi toprağımızı kendi ellerimizle yoğurmak ve yeniden kurmak
istiyoruz.

Biz, kendi ülkemizde, kendi bayrağımız altında, özgür ve bağımsız yaşamak istiyoruz. Yine unutmuyoruz ki, Kürt, Türk, Arap ve Acem işçilerinin ve emekçilerinin çıkarları güçlü devletlerin oluşmasında yatmaktadır.

Yine biliyoruz ki, gönüllü birliğin koşulları yaratılmadan bu bir hayaldir.

Bugün Kürdistan'ın çeşitli kesimlerinde, dağlarda, ovalarda, faşist zindanlarda sömürgecilerin baskı ve zulmüne karşı dışı dışı döğüşenlerin, döğüşerek ölenlerin amacı da bu. Onları, bütün yüreğimizle selamlıyoruz. Bu uğurda şehit düşen bütün arkadaşlar kalbimizde ve mücadelemizde yaşıyor ve yaşayacaktır.

Ne mutlu onlara ki, direnerek öldüler ve bağımsızlık meşalesinin ateşleri oldular. Ne mutlu!..

Arkadaşlar, hatırlarsınız, Kürt Enstitüsü'nün geçen yıl kuruluş nedeniyle düzenlediği şenlikte, Enstitü'nün şu ya da bu grubun hizmetinde değil, bir bütün olarak Kürt ulusunun hizmetinde bir bilim kurumu olduğunu söylemiştim. Bir yıllık çalışma ve pratik sözlerimi doğruluyor.

Herkes iyi bilmeli ki, Kürt Enstitüsü, bağımsız ve özerk karakterini, demokratik yapısını hep koruyacaktır. Hiçbir zaman kısır siyasal çekişmelerin ve polemiklerin tuzağına düşmeyecektir. Sizler de, Enstitü'yü gözünüz gibi korumalı, onun çalışmalarını yakinen izlemeli ve destekçisi olmalısınız.

Enstitü, bağımsızlık tohumunun bir filizidir ve Kürt ulusunun bugüne kadar sürdürdüğü mücadelenin bir ürünüdür. Daha da gelişip güçlenmesi sizlerin çabalarına bağlıdır.

Enstitü etrafında toplanacağız, onun önüne koyduğu görevlerin yerine getirilmesine, gücümüz oranında katkıda bulunacağız.

Bileceğiz ki, bağımsızlık mücadelesi bir bütündür.

Kimi zaman doğruyu ifade eden iki satırlık bir yazı, bir fikir,

Yürekleri ayağa kaldıran bir türkünün çığılı,

Saza vuran bir mızrap,

Atom bombasından bile güçlüdür.

İşte bu nedenle biz, hayatın her alanında iyi savaşçılar, başarılı savaşçılar olmak ve yetiştirmek zorundayız.

Biz, sazımızı iyi, çok iyi çalmalıyız...

Biz, iyi, çok iyi türküler söylemeliyiz...

Biz iyi, çok iyi resimler yapmalıyız...

Biz iyi hikayeler, iyi şiirler, güçlü romanlar yazmalıyız...

Biz güçlü bilim adamları, diplomatlar ve teknisyenler yetiştirmeliyiz.

Bizim elimiz hem kalemi, hem makinayı hem de silahı iyi tutmalıdır.

Kimi zaman sazımız silah, kimi zaman da silahımız saz olmalıdır.

Biz iyi biliriz ki, en iyi türküleri, en doğru sözleri, yerinde kullanırsak bir kurşun gibi söyler.

Dağlarımız, ovalarımız, ırmaklarımız bizi bekliyor. Biz bütün ömrümüzü gurbette geçirip gurbet türküleri söylemek istemiyoruz.

Biz, yiğitlikleriyle destanlar yazmış bir halkız ve önümüzde duran bütün güçlükleri yenecek azme ve güce sahibiz.

Türk, Acem ve Arap devrimci demokratları, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının en candan savunucuları olarak, bu kavganın bir parçasıdırlar ve ortak düşmana karşı savaşmaktadırlar. Ezilen sınıfların sınıf kardeşliği en güçlü silahlarımızdan biridir.

Dost ve düşman herkes bilsin ki,

Kazanacağız...

Mutlaka kazanacağız...

Bir köle olarak yaşamaktansa bir özgürlük savaşçısı olarak ölmek daha iyidir.

Yaşasın bağımsız, birleşik demokratik Kürdistan...

Yaşasın Kürt, Türk, Acem ve Arap halklarının kardeşliği ve dayanışması...

Yaşasın Kürt Enstitüsü...

18 Mart 1984'de Paris Kürt Eenstitüsü tarafından düzenlenen "Nevroz Bayramı"nda yapılan konuşma.

BİR ÜLKE DÜŞÜNÜN Kİ...

Değerli arkadaşlar,

Birçokları için, bugünkü toplantımız, Türkiye’de ayaklar altına alınan insan hakları, demokrasi kuralları, Kürt ulusu üzerindeki ulusal baskılar nedeniyle, yalnızca Türkiye’ye özgü bir sorundur ve yalnızca Türkiyelileri ilgilendirmektedir. Bir anlamda da Türkiyeli demokratlarla dayanışmayı gerektiren bir dış sorun olarak ele alınmaktadır. Bizce bu görüş tamamen yanlış ve hatalı bir görüştür. Bize göre sorun, bir dış sorun değil, bütün dünya demokratlarını ve bütün insanlığı hayati derecede yakinen ilgilendiren ortak bir sorundur. Demokrasi ve insan haklarını koruma ilkesini, kendisine rehber edinmiş her demokrat olaya böyle bakmalıdır. İşte bizim, 21 Nisan’da başlatacağımız yürüyüşün hedeflerinden biri budur. Sorun, Türkiye’de öldürülen demokrasi sorunu değil, sorun, bütün dünya demokrasisinin karşı karşıya bulunduğu yok edilme tehlikesi sorunudur.

Avrupalı bazı devlet ve siyaset adamlarına göre, 6 Kasım ve 25 Mart seçimlerinden sonra, Türkiye demokrasi rayına oturmuş bir ülkedir. ABD, Batı-Alman ve İngiliz hükümetleri Özal’ın kukla hükümetini hararetle destekliyor. Çin, Türkiye ile ilişkileri geliştirip talandan payına düşecekleri kaçırmak istemiyor. Romanya, Yugoslavya, Bulgaristan gibi, kendilerine sosyalist diyen ülkeler, cuntacıların yakalarına madalya taktı. Gerici Arap rejimleri Türk rejimini alkışlıyorlar.

Türk rejimini destekleyenler kendi açılarından haklıdırlar. Çünkü generaller Türkiye’nin talan edilmesi için, emperyalist efendilerinin isteklerine uygun hareket etmişler ve ekonomik, sosyal ve siyasal hayatı silahları aracılığı ile yeniden düzenlemişlerdir... Bunun bir sonucu olarak Özal, askeri cuntanın bir kuklası olarak görev başındadır.

Soralım:

25 Mart belediye seçimleri sonucunda, parlamento dışı bırakılan muhalefet yüzde kaç oy almıştır? Cevap %44’tür.

Eğer, 6 Kasım seçimlerinde bu partiler veto edilip seçim dışı bırakılmasaydı, bugün parlamentonun görünümü farklı olurdu. Hükümet olan ANAP’ın bugünkü sayısal çoğunluğa ulaşması mümkün olamazdı. Ve belediye seçimleri de farklı olurdu.

Belediye seçimlerinin üzerinden daha bir ay geçmeden, seçimlere katılmış ve %12 oranında oy almış bir parti, kapatılma tehlikesi ile mahkeme önündedir. Parlamento’da bir tek üyesi yoktur, fakat cunta için tehlike işareti görüldüğü için kapatılması istenmektedir. Bir süre sonra Sosyal Demokrat Parti aynı tehlike ile karşılaşacaktır. Biz bu senaryoyu, 6 Kasım seçimlerinden önce de gördük. Cuntanın ve onun kukla hükümetinin muhalefete tahammülü yoktur. Demokrasi oyunu bir canbazlıktan başka bir şey değildir. Biz, yürüyüşümüzle bu oyuna dikkat çekmek istiyoruz.

Diyoruz ki:

Basını özgür olmayan bir ülkede demokrasiden söz etmek mümkün müdür? İşte Yazarlar Sendikası, işte Barış Derneği kurucuları, işte İsmail Beşikçi... İşte Sinema Sanatçıları Sendikası... Bir kısmı içeride bir kısmı mahkeme önünde...

Bir ülke düşünün ki, sakıncalı görülen bir film yakılıyor.

Bir ülke düşünün ki, bir halk türkücüsü Kürt propagandası yaptı iddiası ile tutuklanıyor.

Bir ülke düşünün ki, oniki milyon nüfusu olan bir ulus, Kürt ulusu, ulusal varlığından söz edemiyor; kendi dilini konuşmıyor, kendi diliyle şarkı söyleyemiyor.

Bir ülke düşünün ki, onbinlerce insan siyasi görüşlerinden ötürü cezaevlerinde ölümle pençeleşiyor. Cezaevleri ölüm merkezleri haline gelmiştir...

Aydını, sanatçısı, sendikacısı, öğrencisi, işçisi ile bir halk yargılanıyor, işkence görüyor ve idam ediliyor. Siyasi hak ve özgürlükler halk için yasak!..

Sesimize kulak veriniz:

9 Mayıs’ta, Avrupa Parlamentosu, Türkiye’yi aklayan, ona itibar veren bir karar alırsa bunun acısını Türkiye-Kürdistanlı işçiler-emekçiler-aydın ve sanatçılar çekecektir... Uzun bir süredir durdurulan idam sehpaları yeniden insan kıyımına başlayacaktır... Siyasi baskılar, işkenceler artacaktır.

Bazıları bize şöyle diyor:

"Türkiye'de baskı ve zulüm vardır, diyorsunuz. Ama Sovyetler'e bakın, Polonya'ya, Afganistan'a bakın. Çin'de siyasiler idam ediliyor."

Yani onlara göre, Polonya'da baskı varsa, Çin'de siyasiler idam ediliyorsa, Türkiye'de baskı normaldir ve insanlar asılabilir.

ABD bir ülkeyi mi işgal etti? Normaldir... Çünkü Sovyetler de Afganistan'ı işgal etmiştir. Biz bir kısım Batılı aydınının bu denge mantığını ne yazık ki anlamakta zorluk çekiyoruz. Polonya'daki baskının dengesi Türkiye'de dökülen kan değildir. Çin'de idam edilen siyasilerin dengesi Türkiye'de idam edilen siyasi değildir. Bu anlayış, tarihin tanıdığı en korkunç kan davası anlayışıdır ve mahkum edilmelidir. Bize göre doğru demokrat tutum, insan hak ve özgürlükleri, demokrasi kuralları nerede çiğnenir olursa olsun, hiçbir ayırım yapmadan karşı çıkmayı gerektirir.

Bize göre, bütün dünyada demokrasi tehlikeli bir dönem yaşıyor.

Demokrasiyi korumak ve savunmak için el ele vermeliyiz. Dünya demokratlarının ve ilericilerinin daha aktif, daha kararlı bir tutum takınmalarına ihtiyacımız var... Eğer uyanık davranılmazsa Hitler'in çizmeleri ve silahlarını kuşanma hazırlığı içinde olanlara fırsat tanımış oluruz.

Sesimize kulak verin...

Yürüyüşümüze ilgi göstereceğinizi umuyor ve Türkiye-Kürdistan halkları adına sizlere şimdiden teşekkür ediyorum...

21 Nisan- 7 Mayıs 1984 tarihleri arasında Türkiye cezaevlerindeki politik tutukluların direnişlerini desteklemek amacıyla bizzat Yılmaz Güney'in önerisi ve aktif çabalarıyla gerçekleştirilen "Paris-Strasbourg UzunYürüyüşü"nden önce 18 Nisan 1984'de, "İnsan Hakları Ligi"nde yapılan basın toplantısındaki konuşma.

YAŞASIN 1 MAYIS, YAŞASIN KOMÜNİZM

Bu yılın 1 Mayıs'ına çok zor koşullarda, hem ulusal hem de uluslararası karşı devrimin, gericiliğin türlü renklerinin yoğun kuşatması ve saldırısı altında giriyoruz. Nicel ve nitel gücümüz düşmanla boy ölçüşmeye henüz yeterli değil. Oldukça zayıfız. Ama ne kadar zayıf ve güçsüz olursak olalım, ne denli yetersiz olursak olalım, yine de savaş alanını terk etmemek, içinde yaşadığımız koşullara ve kendi gücümüze uygun mücadele biçimlerini bularak savaşı sürdürmek zorundayız. Ancak savaşarak savaşma sanatını öğrenebilir ve güçlenebiliriz; güçlenmenin, savaşma sanatını öğrenmenin, giderek sınıf düşmanlarını altetmenin başka yolu yoktur.

Emperyalist düşman cephesi, iki başlı bir ejderha olarak, hem kendi kendisiyle hem de dünya proletaryası ve halklarıyla gittikçe derinleşen bir çelişmenin zorluklarını yaşamaktadır. İçine düştüğü ekonomik, sosyal, siyasal, ideolojik, ahlaki bunalım, onları daha saldırgan ve daha zalim bir tutuma zorlamaktadır. Metropollerde işsizlik, hayat pahalılığı, siyasi gericilik adım adım geliyor. Bağımlı ve yarı sömürge ülkelerde, işsizlik, hayat pahalılığı, siyasi gericilik çok daha yoğun ve kanlı biçimleriyle yaşanıyor. Gözlemlenen o ki, emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişmelerin derinleşmesinin yanı sıra bütün dünyada burjuvazi-proletarya çelişmesi, ezilen dünya halklarıyla emperyalizm ve sosyal emperyalizm arasındaki çelişmeler de şiddetleniyor. Temel nitelikteki bu çelişmeler, birbirlerini karşılıklı olarak etkilemekte ve koşullandırmaktadır. Bir devrimi gündeme getirebilecek sosyal ve siyasal çelişmelerin olgunlaşmakta oluşuna tanık olmaktayız.

Derinleşen kriz ve şiddetlenen çelişmeler yumağı ortasında, emperyalistler arasındaki çelişmeleri, silahları aracılığıyla çözmeye hazırlanıyorlar. Dünyanın çeşitli anılanlarında süren savaşlar, emperyalistlerin kışkırttığı ve müdahale ettiği iç savaşlar ve doğrudan işgaller, emperyalist ve sosyal emperyalist devletlerin müdahale ve yardımları ile gerçekleşen gerici hükümet darbeleri ve siyasi rejimlerdeki faşistleşmeler yeni bir paylaşım savaşının ön hazırlıkları olarak anlaşılmalıdır.

Çeşitli ülkelerin burjuvazisi, kendi proletaryası ve emekçi halkına karşı savaşırken, kendi örgütlenmesini, aynı zamanda yeni bir dünya savaşının gereklerine göre yeniden gözden geçiriyor ve her bakımdan güçlendirmeye çalışıyor. Emperyalizmin tek tek ülkelerin gerici egemen sınıflarıyla arasındaki ittifakın pekiştirilmesi çabasının altında yatan önemli nedenlerden biri, yine yaklaşan dünya savaşı sorunudur.

Bütün bunlara karşılık, sömürülen tüm kitlelerin öncüsü olmaya yetenekli tek sınıf olan proletarya, çeşitli burjuva ideolojilerinin, revizyonizmin, sağ ve "sol" oportünizmin etkisiyle hemen hemen tüm ülkelerde, uzun yıllardan beri devrimci sınıf bilincinden, örgütlenmesinden ve militan-devrimci sınıf savaşımından uzaklaştırılmıştır.

İster iktidarda, ister muhalefette olsun, revizyonistlerin yönetimi altındaki sözcü işçi sınıfı partilerinin başlıca işlevi, burjuvazinin sınıf çıkarlarının ve egemenliğinin korunması ve pekiştirilmesidir. Kapitalizmin uzlaşmaz karşıtlıklarının her geçen gün daha da keskinleştiği günümüzde, işçi sınıfının en mütevazî ücret artış istemi bile ancak dışa dış bir sınıf savaşı ile elde edilebilir. Oysa gerek yığınsal sendikalar, gerekse geçmişin güçlü komünist partileri, yığınların istemlerini kapitalist düzenin sınırları içinde tutmak için üstlenmiş oldukları "güvenlik sübap"ı rolünü aşağılık bir şekilde sürdürmektedirler.

Öte yandan ülkemizde, devrimci hareketin esas olarak kendi yapısal zayıf ve hastalıkları nedeniyle uğradığı ağır yenilginin bütün zararlı ve yıkıcı etkileri kendisini her alanda duyuruyor. Gericiliğin, faşizmin kesin egemenliği altında geçen son 3,5 yılın karakteristik özelliklerinden biri, devrimci örgütlerin tümünde görülen teorik-siyasal-örgütsel krizin birçok örgütte kaçınılmaz olarak bir iflâsa dönüşmesi ve bunu izleyen parçalanma ve dağılımadır. Faşist diktatörlüğün devrimcilere, onların örgütlerine, işçi sınıfına ve halka kudurmuş bir şekilde saldırdığı böylesi koşullarda devrimci hareketin zayıflarının giderilmesi, devrimcilerin ve proletaryanın irade birliğinin sağlanması en ciddi sorunumuzdur.

1 Mayıs, işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günüdür.

1 Mayıs, her türden dar burjuva milliyetçiliğine, oportünizme ve reformizme karşı proletarya hareketinin en anlamlı enternasyonal bayramıdır.

1 Mayıs, onu devrimci içeriğine uygun bir şekilde kutlamak için, ellerinde kırmızı bayrakları ve gökleri inleten enternasyonal marşlarıyla işçilerin ücretli kölelik sistemi olan kapitalizme karşı mücadele kararlılıklarını ve yeni bir topluma duydukları özlemi haykırdıkları bir mücadele günü olmalıdır!..

"Zulme karşı hıncımız volkan

Kavgamız ölüm kavgası"

1 Mayıs, bu ölüm-dirim kavgasını zaferle sonuçlandırmak... egemen sömürücü burjuvaziyi alaşağı etmek... ücretli kölelik zincirlerini parçalamak... insanın insan tarafından sömürülmesine, işkence ve zulüm altında ineltilmesine son vermek... sınıf ayrıcalıklarını ve bizzat sınıfların kendilerini ortadan kaldırmak ve "Herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacı kadar" şiarının gerçekleşeceği komünist toplumu kurmak uğruna mücadeleyi hızlandırmak için bir çağrıdır. Aynı zamanda 1 Mayıs, devrimci mücadelenin dayattığı güncel görevlerimizi daha da bilinçli olarak kavramamız, onlara derinden sarılmamız, kendi hata ve zayıflarımızla hesaplaşmamız için bir çağrıdır.

Bugün, gerek ulusal ve gerekse uluslararası planda Marksist-Leninistlerin en önemli görevleri, burjuva düşüncesinin ve onun işçi sınıfı içindeki uzantısından başka bir şey olmayan oportünizmin her türüyle mücadele etmek, işçi sınıfının bilimsel sosyalizmin öğretileriyle donanmasını sağlamak, Marksizm-Leninizmin granit gibi sağlam ilkeleri üzerinde yükselen gerçek sınıf partilerini, proletarya devrimine önderlik edebilecek güçlü komünist partileri bütün yönleriyle inşa etmek, krizin etkisiyle daha büyük sayıda kavga alanlarına atılan sömürülen kitlelerin mücadelelerini, emperyalizme, artan emperyalist savaş tehlikesine ve bizzat kapitalist düzenin kedisine karşı yöneltmektir.

Gelecek, burjuvazinin ve kapitalizmin değil, Proletaryanın ve komünizmindir!..

1 Mayıs 1984'te Mayıs imzasıyla yayınlanan bildiri.

FAŞİZMİ ÇATINIZ ALTINDA TUTMAMALISINIZ

Şu sıra bizim için en başta gelen konulardan biri, Türkiye'nin Avrupa Konseyi'ne yeniden kabul edilmesi sorunudur. Bize göre, Türkiye'nin Avrupa Konseyi'ne kabul edilmesi, daha önce çeşitli ülkelerin siyaset ve devlet adamları tarafından işlenmiş ve karara bağlanmıştır. Çarşamba günü, Konsey bu kararı onaylayacaktır. Faşist bir rejim demokrasi sandalyesine oturtulacaktır. Basından öğrendiğimiz kadarıyla, Türkiye'ye giden heyetler de bu karara uygun çalışma yapmışlardır. Türk rejimi şirin gösterilmeye çalışılmıştır. Bize göre bu kabul ve tutum, Türkiye'deki faşist rejimden ve ona karşı mücadeleden daha önemli ve ciddi bir sorunu gündemimize getirmiştir. Kendilerine demokrat diyen ülkeler, faşizme demokrasi maskesi takacaklar ve yanlarına oturacaklardır.

O zaman biz şu soruyu soracağız: Türkiye için ayrı bir demokrasi ölçünüz mü var? Ve demokrasiden ne anlıyorsunuz?

Böyle bir kararın altına imza atmakla Avrupa Konseyi demokrat niteliğine, güvenilirliğine gölge düşürmüş olacaktır. Faşizm demokrasinin düşmanıdır, onu çatiniz altında tutmamalısınız. Hangi gerekçe ile olursa olsun, hangi taktik anlayışla olursa olsun, faşizmle bu denli açık uzlaşma, onu aklama çabaları, demokrasi adına kuşku verici bir tutumdur. Bazıları, Türkiye'yi, Avrupa Konseyi'ne katmakla, onu daha yakından denetleyebileceklerini düşünüyorlar. Bu uzlaşma kılıfından başka bir şey değildir. Faşizm ile uzlaşarak, ona cesaret vererek değil, onunla gerçekten mücadele edilerek demokrasi korunabilir.

Yine bazıları, Türkiye Avrupa Konseyi'nden uzaklaşırsa Amerika'ya daha yakınlaşacak, daha da gericileşecek diye düşünüyorlar. Bu anlayışla ne yaparsanız yapınız, Türkiye'yi Amerika'nın ileri bir karakolu olarak ve gerici karakteri ile korumaktan başka bir şey yapamazsınız.

Söylemeliyiz ve hatırlatmalıyız ki, Avrupa Konseyi'nin Türkiye'yi daha önce de demokratik bir ülke olarak kabulü yanlıştı. Çünkü tarihinin hiçbir döneminde demokratik bir ülke olmadı. 12 Eylül darbesinden önce de Türkiye demokratik bir ülke değildi, söz ve düşünce özgürlükleri yasaklarla sınırlandırılmıştı. İşçilerin, emekçilerin, memurların siyasi örgütlenmeleri yasaktı... Kürt halkı üzerindeki baskı, ulusal haklarını red, daha önce de vardı ve Türkiye bütün bu olumsuzluklara rağmen demokratik bir ülke olarak kabul ediliyordu. Bu bir çelişme değil midir? Ve böylesi bir deney sizleri düşündürmüyor mu? Denenmiş bir yolu yeniden denemek demokrasi adına ne kazanç sağlayacaktır?

Şimdi, söz ve düşünce özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, sendikal hakların yasak olduğu, yazar, sanatçı ve bilim adamlarının baskı altında tutulduğu, insan haklarının her gün yeniden ve yeniden çiğnendiği bir ülke, demokrat ilan edilecek ve aklanacak. Oniki milyonluk bir ulusun, Kürt ulusunun ulusal kimliğini, ulusal kültürünü, dilini reddeden ve baskı uygulayan bir ülke demokrat ilan edilecek... Kıbrıs'ın bir kesimini işgal etmiş, komşu ülkelerin sınırlarını asker çizmeleriyle geçmiş işgalci bir ülke demokrat ilan edilecek... Eğer sizler, demokrat mücadele yollarının tamamen yok edildiği bir ülkeyi demokrat ilan ederseniz, bundan sonra demokratik yollarla mücadele etmemizi bizlerden nasıl isteyeceksiniz? Demokratik mücadele yolları ancak demokrasi koşullarında mümkündür... Herkes bilsin ki, demokratik yolların tıkandığı bir ülkede demokrasi mücadelesi kendisine yeni biçimler bulacaktır.

Türkiye'de, kendilerine sosyal demokrat diyen bazı partiler; kendilerine demokrat, ilerici vs. diyen bazı aydınlar; Türkiye'nin Avrupa Konseyi'nden çıkartılmamasını istiyorlar. Onların haklı olduğunu düşünüyoruz. Çünkü faşist bir anayasa çerçevesinde hareket etmeyi kabul etmiş olanlar, o anayasanın sınırlarını aşamazlar; sözünü ettiğim bu partilerin ve aydınların da tutarlı bir demokrasi anlayışları yoktur. Çünkü bu anlayışa sahip olanlar günün birinde iktidar olabilseler, demokrasi adına değişen ciddi bir ilerleme olmayacaktır. Soruyoruz: Bugün en ileri nitelikte görünen Sosyal Demokrat Parti iktidar olsa, Kürt halkının ulusal varlığını ve ulusal haklarını kabul edecek mi? Söz ve düşünce üzerindeki, bilim üzerindeki, basın ve sinema üzerindeki sansür kalkacak mı? Küçük bazı reformların dışında bunların yapacakları bir şey yoktur. Bu anlayışta olanlar tabiidir ki, bugünkü faşist rejimi kollayacaklardır.

Her ülke kendi geleceğini kendi halkının mücadelesi ile kurar. Bu tarihin bir yasadır ve bizim için de geçerlidir. Çarşamba gününden sonra bizim için yeni bir dönem başlayacaktır. Biz mücadelemize devam edeceğiz. İnanıyoruz ki, önümüzdeki birkaç yıl kimin haklı olduğunu gösterecektir. Onları denetlemek için aralarına alanlar, kurtun hiçbir zaman kuzu olmayacağını kendi deneyleriyle bir kez daha görecektir.

Öğrenmek istiyoruz: Türkiye'yi Avrupa Konseyi'ne alırken hangi koşulları ileri süreceksiniz ve bu koşulların garantisi ne olacaktır?

En azından, idamları önleyebilecek, işkenceleri durdurabilecek misiniz?

Genel siyasi bir af mümkün müdür?

Vatandaşlıktan atılmış binlerce insan ülkesine dönebilecek mi?

Demokrasinin bir gereği olarak işçilerin, emekçilerin siyasi örgütlenmeleri, sendikal hakları ve örgütlenmeleri sağlanabilecek mi?

Kürt ulusu açısından ne değişecektir?

Türkiye, sadece bugünkü hükümet ve bugünkü generaller değildir. Sindirilmiş, baskı altında tutulan milyonları da düşünmelisiniz. Bizler bugün ülkesinden uzakta sürgündeyiz, ama bir gün ülkemize döneceğiz. Ülkemizin gelecekteki yöneticileri olarak bizlere kulak vermelisiniz. Alacağınız karar bize göre yanlış da olsa size küsmeyeceğiz. Önümüzdeki yıllarda, şimdikinden daha güçlü siyasi bir güç olacağımıza inanıyoruz. Demokrasi mücadelesini sabır ve inatla sürdürmeye kararlıyız. Türkiye'de olanları gerçek yönleriyle sizlere duyurmaya devam edeceğiz.

Doğru ve haklı olan kazanacaktır bir gün, İnsanlık ve demokrasi adına ne yazık ki, ne acı ki, bugün haksız ve zalim olanlar kazanıyor.

"Uzun Yürüyüş" eyleminden sonra, 8 Mayıs 1984'te Avrupa Konseyi'nde yapılan konuşma.

GÜNÜ GELDİĞİNDE HERKES EKTİĞİNİ BİÇER

Değerli arkadaşlarım,

Bilindiği gibi, Avrupa Konseyi, faşist Türk devletini yeniden kabul etti. Avrupa Konseyi'nin faşizme karşı tutumunu ve demokrasi anlayışını ortaya koyan bu karar, bizim için beklenmedik bir karar, "sürpriz" bir karar değildi. Ters halinde, yani Türkiye'nin Konsey'e kabul edilmemesi halinde, faşizme tutarlı bir karşı tavır halinde sürpriz olurdu. Buna karşın gerici faşist çevreler ve basın, bizim Strasbourg'da beklediğimizi bulamadığımızı, yenilgiye uğradığımızı yaydılar ve yazdılar. Konsey çatısı altında bulunan bir İngiliz gericisi de "yenilmek için bir araya geldiler" gibi sözlerle, Konsey'in kimleri barındırdığını, hangi anlayışlarla iç içe olduğunu bize gösterdi. Konsey'in kararı, yalnızca faşistlerin dileğini değil, kendilerine "sosyal demokrat", "demokrat" vs. diyen partilerin ve aydınların da dileğini yerine getirdi. İnönü'nün Sosyal Demokrat Partisi'ni, faşizme karşı mücadelenin unsurlarından görenler için bu, uyarı olmalıdır.

Geniş halk kitlelerinin, siyasi gerilikleri, uzun yılların koşullanması ve karşı devrimci propagandanın yoğun etkisiyle eylemlerimizi olumsuz karşıladığını, bizlere kızdıklarını, hatta düşmanca duygular beslediklerini biliyoruz. Devrim dalgasının gerilediği, gericiğin azgınlaştığı dönemlerde, devrim ve demokrasi güçleri, her zamankinden daha ağır maddi ve manevi zorlukları göğüslemek, onlara çözümler bulmak görevleriyle karşı karşıya kalırlar. Birçok konu ve alanda, kimi zaman yetersiz, etkisiz, hatta çaresiz bile kalırlar; bunalımlı zor günler yaşarlar. En inatçı, en kararlı görünen unsurlarda bile, yılgınlığın, umutsuzluğun etkileri zaman zaman kendini gösterir. Devrimcilerin, devrimci çevrelerin teorik-pratik yetmezlikleri, kimi başarısızlıkları olduğundan çok abartılır. Bile bile nesnel koşullar hiçe sayılır. Dedikodu, birbirine kara çalma, fiskos, uydurma ve yalan haberlerin üretimi böylesi dönemlerin en belirgin özellikleri haline gelir. Devrimciler, demokratlar arasında kişisel sürtüşmeler, kırgınlıklar yoğunlaşır. Ve giderek, devrim kavgasından kopmanın, burjuvaziye teslim olmanın teorik kılıfları, bahaneleri aranır. Ve hatta bazıları için gerekçeye de ihtiyaç

yoktur. Çeker giderler. Gitmekle de kalmazlar, kendilerini haklı çıkartmak, avutmak için devrimcileri kötülemeye, bölmeye ve onları da kendilerine benzetmeye çalışırlar. Ama herkes iyi bilmelidir ki, bizler bu dönemi aşacağız. Devrimin zor günlerini yaşayanlar, acısını çekenler, bu uğurda ölenler, yeni bir dünyanın, yeni bir toplumun harcı olmayı göze alanlardır. Dökülen tek damla kan, çekilen en küçük acı bile boşa gitmeyecektir. Devrimci kahramanlıkları unutmayacağımız gibi, ihanet ve kahpelikleri de unutmayacağız. Günü geldiğinde, herkes, ektiğini biçecektir.

Gerek Türkiye’de, gerekse bütün dünyada, sosyal-siyasal-ekonomik çelişmelerin her gün yoğunlaştığı, derinleştiği gözleniyor. Devrim dalgasının, yine dev boyutlarıyla kitleleri etkileyeceği, sarsacağı günler uzak değildir. Faşizmin baskılarına, onun ekonomik zorluklarına işçi sınıfı ve emekçi halkımız uzun bir süre boyun eğmeyecektir. Devrim ve demokrasi kavgamız bizden sabırlı, inatçı, kararlı ve cusur bir çalışma bekliyor. Sınıf düşmanlarımız olan zalimlerle hesaplaşmak için geceyi gündüze katarak her alanda kendimizi savaşa hazırlamalıyız. Kendimizi siyasal ve pratik konularda yetiştirmeli, geliştirmeliyiz. Örgütsel zaaflarımız, teorik-felsefi yetmezliklerimiz mutlaka aşılmalıdır. Uzun bir zamanda da olsa, işçi sınıfı ve emekçi halka önderlik edebilecek merkezi bir yapının, bir devrimci partinin çatısı altında olmanın sabırlı çalışmalarını yapmalıyız. Yılgınlığa, teslimiyetle, umutsuzluğa hayat hakkı tanımamalıyız. Bırakalım gerici faşist çevreler ve basın, “kaçkınlar” diyerek, bizlere küfrederek içlerini döksünler. Elbet bir gün konuşma sırası bize gelecektir. Biliyoruz ki, “kansızlar”, “soysuzlar” edebiyatı da daha önceki “anarşist”, “terörist”, “bölücü” yaygaraları gibi iflas edecektir. Onlara göre, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin kurtuluşu için, demokrasi ve insan hakları için zülme ve baskılara karşı savaşanlar “kansız”dır. Onlara göre, Kürt ulusunun ulusal ve demokratik haklarını savunmak, onun birliğini, bağımsız devletini savunmak “bölücülük”tür ve soysuzluktur.

“Kansız” ve “soysuz” olmak istemeyenler ise faşizmin çizmelerini yalamalı, baskılara boyun eğmeli, insan haklarının çiğnenmesine göz yummalı, Kürt ulusu üzerindeki baskıları alkışlamalıdır. Bize göre asıl kansız ve soysuz olanlar işte bunlardır...

Bize göre asıl kansız ve soysuz olanlar, devrim kavgasını şu ya da bu bahaneyle bırakıp kaçanlardır.

Biz açıkça haykırıyoruz:

Faşizmi ve emperyalizmi yeneceğiz...

Emperyalizme ve faşizme karşı çıkan, ondan yarar uman bu tür güçleri ezeceğiz...

Kürt ulusunun, bağımsız siyasi devletini kurma hakkı da içinde olmak üzere, ulusal ve demokratik bütün haklarını savunacağız ve bu uğurda savaşacağız...

Resmi ideoloji ile yazılan Türkiye tarihini yeniden yazacağız ve Ermeni, Kürt ve diğer halklar üzerindeki baskı ve kısımları tarihi gerçekliği içinde açıklığa kavuşturacağız...

Zafer şarkılarımızı, destanlarımızı zorunlu olarak, kan ve ateş deryası içinde yazacağız.

Herkes bilsin ki, zafer er geç bizim, işçi sınıfının, ezilen halkların ve mazlum ulusların olacaktır.

Onlara sesleniyoruz:

Baylar, korkunuzu, telaşınızı anlıyoruz. Bugün otlandığınız toprakları, fabrikaları, madenleri korumak için her türlü vahşete hazırsınız. Ama bilmelisiniz ki, korkunun ecele faydası yoktur ve hiçbir vahşet bizi haklı davamızdan caydırmayacaktır. Sizi, kendi yarattığınız sosyal-siyasal çelişmeler içinde, döktüğünüz ve dökeceğiniz kanlar içinde boğacağız... Bizim, ülkemize dönme, hem de zaferle dönme umudumuz ve güvenimiz vardır. Ama sizler bir gün kaçacak ve bir daha dönmeyeceksiniz. Beyaz Ruslar’a bakan, Kral Faruk’a, Şah’a, Somoza’ya bakın ve geleceğinizi görün.

Sevgili arkadaşlarım... Bizi bekleyen zor günlere hazırlanalım!

Selam sizlere, yarına ve kavgamıza... selam bin selam!..

Yılmaz Güney, “Uzun Yürüyüş” dönüşü Paris’te düzenlenen gece için hazırladığı bu konuşmayı hastalığının artması nedeniyle kendisi sunamadı; toplantının sunucularınca gecede okundu.

FAŞİZM BÜTÜN HALKLARIN DÜŞMANIDIR

Değerli arkadaşlar,

Konuşmama, bu toplantıda ülkem Türkiye'deki faşist baskıları Fransız halkına duyurma imkanı sağladığı için, Komünist Partisi'ne, bölge sorumlularına ve sizlere teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Arkadaşlar,

Faşizm hangi ülkede olursa olsun, sadece o ülkenin işçilerine, aydınlarına ve halkına değil, bütün dünya işçilerine, aydınlarına ve halklarına karşıdır.

Onların baş düşmanı, her zaman komünistler, sosyalistler, demokratlar olmuştur. Bu nedenle, bizim için faşizme karşı mücadele Türkiye'ye özgü, milli karakterli bir mücadele değil, bütün dünya işçilerini, emekçilerini yakinen ilgilendiren enternasyonalist bir mücadeledir.

Bildiğiniz gibi, Avrupa Konseyi geçen Mayıs'ta, faşist Türk devletini Konsey'e yeniden kabul etti. Bu, demokrasi adına büyük bir hatadır.

Bize göre, faşist Türk devletinin Konsey'e yeniden kabulü, faşizme cesaret vermek demektir; işkencelere, baskılara ortak olmak demektir; demokratik hakların çiğnenmesine göz yummak demektir; baskı altındaki Kürt halkının ulusal ve demokratik haklarının hiçe sayılması demektir; ve acil olarak, çok yakında gündeme gelecek toplu idamlar karşısında gözleri kapamak demektir.

Bu mudur demokrasi anlayışı?

Ama aynı insanlar, Sovyetler'de, Polonya'da bir olay oldu mu, bütün dünyayı ayağa kaldırıyorlar. Eğer sorun insan hakları ve demokrasi ise, farklı bu iki tavır ne anlama geliyor? Türkiye'deki gelişmeleri kısaca özetlemek istiyorum:

6 Kasım 1983'te, göstermelik bir seçimle göstermelik bir parlamento kuruldu. Bu parlamentoda işçi, köylü ve emekçi halkın temsilcileri yoktur. Çünkü işçilerin, köylülerin siyasi partiler kurmaları yasaktır. Demokratik bir programla ortaya çıkmak yasaktır. Bu parlamento, emperyalist uşağı gerici Türk burjuvazisinin, toprak ağalarının parlamentosudur. Faşist generallerin hazırlattığı faşist bir anayasa temeli üzerine kurulmuştur.

Başbakan Özal, yeminli Amerikan uşağıdır. Kurduğu kukla hükümet, işe zamlarla başladı. 6 ay içinde, bütün temel mallara 6 defa zam geldi. Fiat artış oranı %25... Türk parasının yabancı paralar karşısında ortalama değer kaybı, %27. Buna karşılık işçi ücretlerinde yapılan artış %23... İşçilere verilen bu fazlalık, daha ilk üç ay içinde geri alındı. Fiatlarda artış devam edecek, fakat ücretler sabit kalacak...

Bir işçinin asgari ücreti, Fransız parasına göre 400 Frank. Kemikli et 30 Frank. Bir kilo bitkisel yağ 10 Frank.

İşçiler haklarını arayabilecek sendikal, siyasi örgütlere sahip değil. Başlarında faşizmin silahları var. Faşist yasalar var. Cezaevleri ve işkenceler var... İşte Türkiye'deki sınıf kardeşlerinizin durumu bu.

Cezaevlerinde işkence, baskı ve kötü hayat şartları bütün hızıyla devam ediyor. Aynı zamanda, siyasi tutukluların bulunduğu büyük cezaevlerinde açlık grevleri, direnişler sürüyor. Mahkemeler son günlerde yüzün üzerinde idam cezası verdi. 30'a yakın insan idamını bekliyor. Ekonomik-siyasi-sosyal baskılar halkın tahammül edeceği boyutları çoktan aştı. Yeni bir hükümetten ve erken seçimlere gidilmesinden söz ediliyor.

1256 Türkiyeli aydın ve sanatçı, anti demokratik uygulamaları, cezaevi koşullarını protesto eden bir bildiri yayınladılar. Faşizmin polisi ve savcıları, aydınları sorguya çekiyor şimdi.

Faşizmin başı Cumhurbaşkanı General Evren diyor ki:

"Kendilerine aydın diyenler 12 Eylül'den önce olduğu gibi, derneklerin, sendikaların, meslek odalarının politikaya sokulmasını istiyorlar. Böyle aydınları daha önce de gördük, yurt dışına kaçtılar. Bunlar vatan hainleridir."

Yani, Evren'e göre demokrasi isteyen herkes vatan hainidir.

Evren, üzerine basa basa diyor ki: "Türkiye'de fikir suçlusu yoktur." Ona göre, bir fikir söylenmediği müddetçe düşünülebilir bir suç değildir. Ama ne zaman bu fikri söze ve yazıya dökersen bu suç olur. Bu nedenle, cezaevlerinde bulunanlar fikir suçluları değil, yıkıcı, bölücü fikirleri yaymak isteyenlerdir. Onlar için af isteyenler de onlar gibi Türkiye'nin düşmanlarıdır.

Evren, anayasanın siyasi affa karşı olduğunu söylüyor. Batı kamuoyunu kastederek, "Af istiyorlarsa önce Hitler'in sağ kolu Alman faşisti Hess'i affetsinler" diyor... İdamların süreceğini çekinmeden söylüyor ve bildikleri yolda ilerleyeceklerini belirtiyor.

Evren ve faşist devlet, halka karşı, hak ve özgürlüklere karşı, demokrasiye karşı yürümeye kararlıdır.

Biz de faşizmi yıkmaya, siyasi hak ve özgürlükleri kazanmaya, demokratik bir Türkiye kurmaya kararlıyız.

Bu kavga mutlaka demokrasinin zaferiyle sonuçlanacaktır.

Hitler, Mussolini, Franko, Salazar, Somoza, İran Şahı ve daha birçok faşist diktatör ve faşist diktatörlük nasıl yıkıldıysa, bunlar da yıkılacaklardır.

Yaşasın demokrasi...

Kahrolsun faşizm...

ZULMÜN OLDUĞU HER YERDE HALK, ER YA DA GEÇ SİLAHLI MÜCADELEYİ SEÇECEKTİR

Sizlere,

Guatemala'ya

Ve ezilen bütün dünya halklarına selam...

Nerede baskı ve zulüm varsa, nerede bir halk işkence ve kıyıma uğruyorsa, orada er ya da geç, halk silahlı mücadeleyi seçecek ve kurtuluşlarını, kan, ateş ve gözyaşı deryasından geçerek sağlamaya çalışacaklardır. Çünkü silahlarla sağlanan egemenlikleri yıkabilecek tek güç, yine silahlardır. Hele bu silahlar örgütlü ve inanmış bir halkın elinde olursa.

Dünyamız, sosyal ve siyasal kurtuluş mücadelesi veren, bağımsızlık savaşı veren halkların haykırılarıyla çalkalanıyor. Hiçbir namuslu insan, bu haykırıslara kayıtsız kalamaz, kalmamalıdır. Bugün buradaysak, bunun nedeni, kayıtsızlığa karşı çıkmak gerektiğinin bilincinde olmamızdır. Fakat, bizi buraya getiren temel neden, yirmi iki etkin gruptan oluşan, eski ve yeni sömürgeciliğin acılarını en derinden yaşamış olan Guatemala halkının verdiği yiğit mücadeledir. Eğer Guatemala halkı baskılara boyun eğseydi, devrimci çığlıklarını bize duyurmasaydı, biz burada olmayacaktık... Belki de, Guatemala'da neler olup bittiğinin bile farkında olmayacaktık. Ancak yine de Guatemala gerçeği, gerektiği gibi tanınmıyor. Günlük hayatın bir parçası olan kitle kıyımları üzerindeki suskunluk giderilmiş değil. Haykırmanın, Guatemala'da süren kavganın kalp atışlarını bütün dünyaya duyurmanın zamanıdır. Çünkü Guatemala halkı, yalnızca Guatemala faşizmine karşı değil, başta ABD emperyalizmi olmak üzere, İsrail, Latin Amerika gericiliğine ve tüm dünya gericiliğine karşı savaşıyor. Guatemala'daki kavga, sadece, Guatemala halkının kavgası değil, bütün dünya halklarının kavgasıdır... Orada kazanılan her başarı, Türkiye halkının da, baskı altındaki bütün halkların da başarısı olacaktır...

Dünyanın hangi ülkesinde olursa olsun, bütün demokrat ve ilerici güçlerin Guatemala'ya maddi ve manevi anlamda elini uzatması gereklidir. Ben, ülkemin kurtuluşu için savaşan bir devrimci, bir sanatçı ve aydın olarak, bunun vazgeçilmez bir insanlık görevi olduğuna inanıyor ve bu konuda yapabileceğim her şeyi yapacağımı söylüyorum.

Yaşasın Guatemala...

Yaşasın devrimci savaş...

Yaşasın bağımsızlık ve demokrasi...

"Kalbimizdeki Guatemala Sevgisi"nin kapanış gününde yapılan konuşma.

GELECEĞİN TÜRKİYESİ'NİN BİR YAPI TAŞI: "DUVAR"!

Değerli arkadaşlarım,
Yol arkadaşlarım,
Değerli konuklar...
Hepinizi, yürekten selamlıyorum...
Hoşgeldiniz!

Bugün, benim için iki açıdan özel bir önem taşıyor.

Birincisi, "Arkadaş" filmi, yani üç aylık bir süreyi saklı tutarsak, yaklaşık onbir yıldır, sinemadan uzak bıraktırılmış yurtsever, devrimci, demokrat bir sinemacının, halkının sosyal kurtuluşuna yeminli bir sinemacının, yeniden kameranın arkasına geçeceği günün arefesidir. Çünkü yarın, ülkemdeki faşist diktatörlüğe bir şamar indirecek olan yeni filmimizin, Camları Kırın Kuşlar Kurtulsun filminin çekimi başlıyor. İnanıyorum ki bu film, anti faşist mücadelemizin uluslararası planda, daha da geniş kitlelere duyurulması açısından, sadece benim için değil, Türk, Kürt ve diğer azınlıktan halklar için de özel bir önem taşıyor. Çünkü bu film, devrim mücadelemizin, demokrasi mücadelemizin bir parçası olarak, bütün dünyaya seslenecektir.

İkincisi, bugün, yurt dışına çıkışımın birinci yıldönümüdür. Bu bir yıllık süre içerisinde, halkımın savaşçısı olmaya ve elime geçen her olanağı demokrasi mücadelemizin ilerletilmesi için kullanmaya çalıştım. Yurt dışına çıkış kararını verirken, bunu, sadece kendim için, çocuklarım için, karım için değil, halkımın kurtuluş mücadelesine kazandıracığı yararları düşünerek yaptım. Devrimci demokratik mücadelemize daha da aktif bir biçimde katılmalıydım. Devrimi ilerletebilecek olanakların yaratılmasına katkılarda bulunmalıydım. Devrime yeminli bir arkadaşınız olarak, devrimin bir sıra neferi olarak, bundan sonraki yaşamıma ve çalışmalarına yön verecek olan ilke budur ve bu olacaktır.

İşte bu duygu ve anlayışla, şimdi yaptığımız bu filme bakarken diyorum ki biz, bu filmle Türkiye'de inşası zorunlu olan yeni toplumun bir kiremit taşıını biçimlemeye çalışıyoruz. Çeşitli milliyetlerden emekçiler için olduğu kadar, ezilen Kürt ulusu için de, ulusların kaderlerini tayin hakkının eksiksiz gerçekleşmesi için de, bu çalışmalarımız gelecek açısından önem taşımaktadır. Bu filmde çalışan bütün arkadaşlarımın da aynı duygularla dolu olduğuna inanıyorum. Eğer böyle olmasaydı, içinde bulunduğumuz zor koşullara, yağmura, soğuğa, kimi zaman fazla çalışmaya gereken dayanıklılığı gösteremezdik. İnançım o ki, emeğimiz boşa çıkmayacaktır.

Arkadaşlarım,

Devrim, tek başına silahların çözeceği bir sorun değildir. Belirleyici olmasına karşın, hayatın her alanında sürdürmemiz gereken kültürel, sanatsal ve bir dizi diğer çalışmalarla birleşmesi gerekir. İşte filmimiz ve yaratacağı siyasi sonuçlar, bu anlamda mücadelenin bir parçası olacaktır. Filmimizin başarılı, etkili ve güçlü olabilmesi için, bütün arkadaşlara görevler düşmektedir. En küçük, en önemsiz görünen işten, büyük ve belirleyici görünen bütün işlere kadar, sorumluluk taşıyan arkadaşlarımızın, görevlerini layıkıyla yapmaları gerekir. En küçük aksama bile, filmimizin başarısından bir şeyler götürecektir. Küçük birikimlerin nasıl da sonuçları bakımından yıkıcı bir rol oynayabileceği hepimizin bildiği, deneylerimizle yaşadığımız bir şeydir. Kollektif çalışma içindeki küçük aksaklıklar, genel aksaklıkların temelini oluştururlar. Dikkatli, uyanık, sabırlı ve çalışkan olmak, alıngan olmamak başarımız için temel koşullardan biridir. Sorumluluk bilincini elden bırakmamalıyız. Başarımız halkımızın başarısı, başarısızlığımız halkımızı üzen bir yenilgi olacaktır.

Arkadaşlarım, tevazuya gerek görmüyorum. Sinema dünyasının gözü ve kulağı, yeni çalışmalarımızı dikkatle izliyor ve sonucu merakla bekliyorlar. Bize inananlar, bizden güçlü bir eser bekliyorlar. "Yol"un yarattığı güven ve bekleyiş boşa çıkmamalıdır. Dostlarımızı sevindirmek, düşmanlarımızı üzme ve kızdırmak görevimizdir. Yolumuz zor ve beklenmedik güçler pusudadır. Her şeye karşın, bütün güçlükleri yeneceğimize inanıyorum, dünya

sinamasına bir armağan kazandıracağımıza inanıyorum, halkımızın eline güçlü bir sanat silanı verebileceğimize inanıyorum... Yanılıyor muyum? Asla!

Bu filmde çalışan herkes, sonuç itibariyle övünç duyacağı bir şeyin, bir filmin inşacıları olacaklardır. Bu nedenle şimdiden filmde çalışacak olan teknisyen sanatçı ve prodüksiyon elemanlarına teşekkür ediyorum.

Önemli bir noktayı belirtmek istiyorum: Bu filmin yapımını üstlenen, birçok konuda anlayış gösteren Marin Karmitz arkadaşşıma teşekkür etmek istiyorum. O sadece bir film yapımcısı değil, aynı zamanda bizim ve bütün dünya haklarının demokrasi mücadelesine inanan bir arkadaşşımdır. Onun mücadele geçmişı birçok arkadaşşıımızca bilinmiyor ama ben biliyorum. İşte Marin Karmitz'in bu niteliğidir ki, cesaret ve kararlılıkla bu işe atılmasına neden oldu. Kendisine, bütün arkadaşşılarım ve halkımız adına teşekkür ediyorum.

Yine bu filme, ellerindeki bütün olanaklarıyla, insan malzemesiyle katkıda bulunmaya çalışan kişilere, siyasi gruplara ve örgütlenmelere teşekkürü bir borç biliyorum...

Biz bu filmde sadece bir filmin nasıl çekilebileceği konusunda değil, kolektif çalışmanın ve devrimci demokrat dayanışmanın yaratacağı mucizeyi de bütün dünyanın gözleri önüne sereceğiz.

Sizlere güveniyorum...

Sizler de bana güvenin ve inanın...

Zafer bizim olacaktır.

Bir gün ülkemize zafer şarkılarıyla döndüğümüz zaman övünerek hatırlayacağınız birçok şeyiniz olacaktır... İşte bu çalışma onlardan biridir.

Selam size arkadaşşılarım, yol arkadaşşılarım ve konuklarım... selam size...

"Duvar"ın çekimine başlanırken tüm çalışanlara hitaben yapılan konuşma (7 Ekim 1982).

"DUVAR"IN ÇEKİMİ BİR SAVAŞTI

Arkadaşlar, öncelikle bugün bu toplantıyı düzenleyen ve bize bu fırsatı yaratan Strasbourg üniversite başkanı Braun'a ve buraya gelip bizi dinlemek zahmetinde bulunan arkadaşşılara ve özellikle Fransız ve diğer uluslardan arkadaşşılara, halkımızla gösterdikleri dayanışmadan ötürü teşekkür ederiz.

Hocam Server Tanilli, Türk sinemasıyla ilgili bir panorama çizdi ve bu panoramanın içindeki yerime değindi. Benim bunlara esas olarak ekleyebileceğim şeyler ancak özel sorunlar olabilir. Sadece şunu söylemek istiyorum: Aklımın erdiği ilk günden bu yana, yani sanata ilgi duyduğum ilk günden bu yana, sanatın halkların kurtuluşu, demokrasi mücadelesi ve insanlığın genel kurtuluşu için bir silah olduğuna inanıyorum. Ancak sanat hayatımın belli dönemlerinde, siyasal bilincimin yetmemesinden ötürü kendi hayatımda, sanatsal anlamda ve ideolojik anlamda bazı hatalar yaptım. Ancak bizim için, yani bizim ülkelerin sinemacıları için tek okul hayatın kendisidir. Hayatın içerisindeki yanlışlardan dersler çıkartarak el yordamıyla kendi doğru yolumuzu bulmaya çalıştık.

Hem benim hayatımda, hem sinemamızın hayatında önemli bir yerdir bugün vardığımız nokta. Umut ve Duvar, bu iki film arasında Yol, Düşman, Sürü benim özel sinemamda ancak Türkiye'nin yetiştirdiği bir yığın genç sinemacıyla birlikte ele aldığımız zaman, Umut'la Duvar arasındaki bütün filimlerim Türkiye'deki sosyal ve siyasal hayatın, sansürün elverdiği oranda yansımalarını içerirler.

Konuşmayı daha canlı tutabilmek için arkadaşşıların yönelteceği soruları cevaplayarak, konuşmamıza canlılık katmaya, konuşmalarımızı derinleştirmeye çalışacağım.

Soru: Soracağımız sorular sinemayla mı ilgili olacak, yoksa istediğimiz soruyu sorabilir miyiz?

Yılmaz Güney: Hayatın hiçbir anı ve buna bağlı olarak sanat, siyasal, sosyal hayattan kopuk değildir. Ancak, ben, bazı nedenler dolayısıyla, özellikle şu ricada bulunacağım: Siyasi polemiklere yol açabilecek, farklı görüş ayrılıklarını derinleştirecek sorulara girilmemesini

özellikle rica edeceğim. Ancak sanatla siyaset arasındaki ilişki konusunda sorulacak şeyler olursa onlara cevap veririm.

Bir sinemacı, her şeyden önce, yetiştiği toplumun sosyal, siyasal koşullarıyla birlikte ele alınmalıdır. Sanat, özellikle de sinema sanatı, yoğun bir özgürlüğe ihtiyaç duyar. Bu anlamda hiçbir zaman burjuva demokrasisini bile tanımamış olan Türkiye’de, çizerinden şairine, şairinden yazarına ve sinemacısına kadar bütün sanatçılar siyasal iktidarın baskısı altında kalmışlardır. Onların yaptıklarını ancak sansürle mücadele, özgürlükleri kazanma adına verilen mücadeleyle birlikte ele aldığımız zaman, bunu diğer sinemacıların sinemalarıyla benzerlik ya da benzemezlik noktalarını açığa çıkartabiliriz.

Bizim sinemamıza baktığımız zaman, sinemamızın, sansürün olanaklarından yararlanarak bir çeşit uzlaşmalar yoluyla halkçı bir çizgi izlediği görülüyor. Türkiye’de sinema, hiçbir zaman doğrudan doğruya işçilerin sosyal ve siyasal hayatını anlatamamıştır. Halkın içinde bulunduğu açılara bütün yönleriyle ışık tutamamıştır. Ezilen Kürt ulusunun adını filmlerinde bile edememiştir.

Türk sinemasını Balkan sinemalarıyla kıyasladığımız zaman, örneğin bir Romen sinemasını, Macar sinemasını, hatta Yunan sinemasını, Bulgar sinemasını, kimi yönleriyle bizim sinemamızdan üstün olarak değerlendirmemiz gerekiyor. Çünkü bu ülkelerin gelişim süreci içerisinde, ülkeler en azından belli bir özgürlük, yaratıcı özgürlük içerisinde çalıştılar. Öte yandan, Kuzey Afrika sinemasını ele aldığımız zaman, bizim sinemamıza benzer tablolar görüyoruz. Örneğin bir Mısır’da, Yusuf Şahin kendi ülkesinin, kendi halkının acılarını filmlerken, aynı zamanda, Mısır gericiliğinin silahlarıyla karşı karşıya kalmıştır. Yine Latin Amerika ülkelerinin sinemacılarını ele aldığımız zaman, bu sinemacıların da kendi ülkelerinin sosyal gerçekliğine yaklaştıkları zaman, aynı zamanda kendi ülkelerinin faşist diktatörlüklerinin baskılarıyla karşı karşıya kaldıklarını ve ülkelerini terketmek zorunda kaldıklarını görüyoruz.

Özetle şunu söylemek isterim: Sosyal ve siyasal konuları birbirine benzeyen ülkelerin sinemaları birbirine benzerler. Çünkü sanatçı, sinemasını ya da sanatını hayatın bizzat kendisinden alır. Bu nedenle kaynağı birbirine benzeyen sinemalar, dil itibariyle belli farklılıklar gösterse de, geneli açısından birbirine benzerler.

Bugün Türkiye cezaevlerinde 170 000’in üzerinde insan yatıyor ve bu insanların en acılı kesimi siyasilerdir. Kimi askeri cezaevlerinde, kimi sivil cezaevlerinde, kimi kaplan kafesleri içindedir. Ben film yapmaya sıvandığım zaman, bu durumları anlatmayı düşündüm. Ancak, özellikle seyirci Batı seyircisi olduğu için, o hayat kesinlikle inanılmaz gelecekti, bir; ikincisi, çok özel bir konuyu anlattığımız sanılacaktı. Duvar’ın bugün karşılaştığı durum, bu kadar özel bir durum olmamakla birlikte, özel bir durum olarak niteleniyor. Deniliyor ki, çok ciddi gazetelerden biri, Le Monde veya Le Matin zannediyorum, Yol Türkiye gerçeğini anlatıyordu, ancak Duvar, Türkiye gerçeğini anlatmıyor diyor. Yani bunun özel bir sorun olduğu konusunda kuşku var.

Çocukları seçerken şu noktadan hareket ettim: Çocuklarına böyle davranan bir toplum, çocuklarına böylesine acı çektiren bir toplum, uluslararası planda tartışma konusu yapıldığı zaman, bu, Türkiye’nin şu gün içinde yaşadığı gerçekliğe kadar gidecektir. Ve bugün, uluslararası planda Türkiye, Türkiye’deki anti demokratik uygulamalar, insanlık dışı uygulamalar tartışılıyor. Bu film, esas itibariyle hedefine ulaşmıştır. Burada yapılması gereken şey, bütün arkadaşların, hangi görüşten olursa olsun, bu filmin yarattığı siyasi sonuçları demokrasi kavgasının bir parçası ve bir aracı haline getirmeleridir.

Duvar’ı yaparken, önüme şöyle bir hedef koydum: Bu filme giden herkesi iki saat esir alacağım dedim; rehin alacağım dedim. İki saat onları düşündürtmeyeceğim dedim. Önüme koyduğum hedef buydu. Bir kısmı filmi çok şiddetli bulacaktı, belki kendi kendisine şu soruyu sorarlar diye düşündüm: Eğer biz bu filme iki saat tahammül edemiyorsak, bu hayatı yıllarca yaşayan insanlar bu hayata nasıl tahammül ediyor?

Sürü ve Yol, kendi ülkemin toprağına ayaklarını basan, ülkemin insanlarını sınırlı özgürlük koşullarında bile olsa, onları yüzleriyle, sosyal yaşantılarıyla anlatan birer filmdi. Bu anlamda, hayatın içine sinmiş şiir, ister bilincinde olalım, ister olmayalım perdeye yansıtıyordu. O hayat, bir yanıyla dil, bir yanıyla şiir dolu, bir yanıyla acılı, fakat insanı etkilerken tokat

vurarak, Duvar'da olduğu gibi sunmuyordu. Ancak dışardaki hayat çok zordu, fakat cezaevindeki hayat daha zor ve katıdır. Bu nedenle Duvar'daki hayatın katılığı bütün şiddetiyle çarptı. İki arasındaki belirli farklardan biri bu.

Bir sanatçı ya da bütün sanatçılar, hiçbir zaman hayatı, hayatın sorunlarını anlatamazlar. Buna hiç kimsenin gücü yetmez. Özel olarak tek tek sanatçılar, çeşitli eserleriyle, hayatın çeşitli kesimlerini yansıtarak bir bütünlük sağlamaya çalışırlar. Bu anlamda, benim Umut'la başlayan serüvenim ve bugüne kadar yaptığım bütün filmlerim, birbirleriyle derin ilişkileri olan ve birbirlerini tamamlayan filmlerdir. Bana sorarsanız, sanatçı olarak ben, Duvar'da kendi sanatımın geliştiği bir noktayı görüyorum. Ancak, eğer Yol'la kıyaslanırsa, Yol'a göre ölçü verilirse, bunun yanlış olduğunu söylerim.

şu bir gerçektir ki, kendi ülkesinin dışında bütün sanatçılar, o filme kendi ülkesinin damgasını vurmakta güçlük ekerler. Ancak bunu başarma görevi de onların önünde durur. Bu anlamda, çeşitli zorluklarla karşılaştığımı söylemeliyim. Ancak film çıktığına göre bu zorluklar aşılmış demektir.

Biz, ülkemizde demokrasi ve devrim kavgası verirken önümüze belli hedefler koyduk. Önümüze koyduğumuz hedeflerden biri, feodal kalıntıların kaldırılması, feodal kalıntıların tasfiyesidir. Feodal ekonominin kalıntıları var olduğu müddetçe, feodal ahlak sürecektir. Ancak feodal ekonomi tam olarak yok edilse bile onun üst yapısı, onun ahlaki yapısı çok daha uzun süre devam eder.

Bizim soruna devrimci tarzda bakmamız ile Mustafa Kemal'in sorunlara darbeci, tepeden inmece bir biçimde bakması arasında kökten fark vardır. Biz, devrimlerin aşağıdan yukarıya doğru olacağına inanırız. Devrimle reform iki ayrı şeydir. Bu anlamda kitlelere şalvarı çıkartmak ya da fesi ıkarttırıp şapka giydirmek değil, onun sosyal ve ekonomik hayatındaki değişikliklerle şalvarı çıkartıp, fesi çıkartıp şapkayı giymesini öneririz, bu bir.

Özellikle Yol'da, bir yanıyla devlet baskısının görüntülerini gösterirken, bir yanıyla da Kürdistan'da halkın içinde bulunduğu ortaçağ karanlığının yansımalarını gösterdik. Ortaçağ karanlığı, bizim dışmanlarımızdan biridir ve biz bunu aşmak üzere önümüze koyduk. Arkadaşlar, bugün, Duvar'ın çekimiyle ilgili çeşitli spekülasyonlar ayyuka yükseldi, bu konu bayağı tartışılıyor. Duvar'ın çekiminde temel noktaları anlatmadan, orada kullandığım yöntemi açıklamam zordur.

Fransız ekip, film hazırlıklarını yapan, yani film için gerekli bazı çalışmaları yürüten prodüksiyon ekibi, kameraman yardımcısı ve bir de Türkiyeli kameraman profesyoneldi. Diğerleri ilk defa bir filmde çalışıyorlardı.

Asistanlarım ilk defa sinema yaptılar, ilk defa film çalışmasına katıldılar. İki oyuncunun dışında, Tuncel Kurtiz ve Ayşe Emel Mesci'nin dışında, diğer bütün oyuncularım ilk defa sinema yaptılar. Profesyonel oyuncularla çalışma tarzıyla, amatör oyuncularla çalışma tarzı birbirlerinden farklıdır. Bu nedenle ben, oyuncularımı yönetirken, onları "oynatmak" değil, yaşatmak istedim. Yani onların rol yapmalarını değil, onların bizzat filmde, yaşadıkları hayatı yaşamalarını sağladım. Bu anlamda kimi zaman sert davrandığım olmuştur. Çünkü bu filmin çekimi, sıradan bir filmin çekimi değildi; bu bir savaştı. Bu film bizim için ölüm kalım kavgasıydı; ya başaracaktık ya da o duvarın altında ezilecektik. Bu nedenle filmin içerisinde çekim sırasında olan bazı şeyler bugün abartılıyor. Tek bir şey söyleyeyim: Bütün çalışmanın içerisinden kopartılıp alınmış bir küçük parça birçokları için yargı vermeye yetiyor. Yani ocuğa üç tane böyle vurmak, işkence yapıldığı biçiminde yorumlanıyor. Onun dışında hiçbir çocuğa vurulmamıştır. Onun dışında hiç kimseye baskı kullanılmamıştır.

Bir noktayı açıklarsam herhalde yararlı olur. Türkiye dışışleri bakanı, benim sadist olduğumu, çocuklara işkence ettiğimi ve örneklerken de çocuklara televizyonda gördüğünüz çocuğa vurmamı ve çocuğun ağlamasını sağlamak için de gizlice "anası ölmüş, ondan haberi var mı?" dememi, vahşet ve sadistliğimin örneği olarak gösteriyor.

Bu hükümet, 500 insanı idam etmek için zaman kolluyor. Bugüne kadar 50'ye yakın insanı astılar. 300'e yakın insan işkencede öldürüldü. Binlerce insanı yaraladı. Halk baskı altında. Bütün bunları yapan bir hükümetin sözcüsü, benim çocuklara bir tokat vurmamdan, vahşi olduğumu ve sadist olduğumu söylüyor...

1983 Haziran'ında, Strasbourg kentinde sinema üzerine düzenlenen bir açık oturumda yapılan konuşmanın banttan çözümlenen bir bölümü.

"YOL": HALKIMIZIN YÜREKLERİ SARSAN ÇIĞLIĞI

Sevgili dostlarım,

Sevgili konuklar,

Derin acılar yaşayan halkım adına, sizleri ve sizler aracılığı ile de İspanya halklarını bütün yüreğimle selamlarım...

Bugün ülkem askeri faşist diktatörlük altındadır. Faşizmin ne olduğunu sizlere anlatacak değilim. Biliyorum ki acı çeken her halk, acı çeken halkların dilini iyi anlar. Biraz sonra izleyeceğiniz "Yol," halkımın yürekleri sarsan çığlığını sizlere duyuracaktır. Bu sese kulak verin!... Bu ses iki halkı birbirine daha da yakınlaştıracaktır... Buna ihtiyacımız var.

İç savaşı bütün vahşetiyle yaşamış bir halk, otuz yıllık baskı ve zulüm dönemini sabır ve sayısız kurbanlar vererek yaşamış bir halk, yaklaşık elli yıllık bir aradan sonra kaderini değiştirmek için ayağa kalkıyor... Başarınız ve zaferiniz, demokrasi adına başarımız ve zaferimiz olacaktır... Yeni bir İspanya'yı inşa savaşında sizlerle beraberim...

Yaşasın İspanya ve Türkiye'nin çeşitli milliyetlerden halklarının kardeşliği...

Yaşasın demokrasi!..

"Yol"un İspanya'da ilk kez gösterime girmesi nedeniyle yapılan konuşma.

"DÜŞMAN": GERİCİLERİN DÜŞMANI

Arkadaşlar,

"Düşman" filmi şu sıralar gösterime giriyor. Bu film çoğumuzun yakinen tanıdığı olduğu yaşanmış günlük olayları konu eder. Gerçeklerden yola çıkıp, halkımızın içinde bulunduğu, soluduğu birçok gerçeğe ışık tuttuğu, birçok gerçeği sergilediği içindir ki, önce Türk sansürünün engeline takıldı, yasaklandı. Daha sonra, Danıştay yolları denenerek, uzun bir bekleyişten sonra izin alınabildi ve halk önüne çıktı. Halkın "Düşman"a gösterdiği büyük ilgi, egemenleri ürküttü. Gerek resmi kanallarla, gerekse gayri resmi kanallarla saldırılara hedef oldu, birçok yerde, mahalli yöneticilerin keyfi yasaklamalarıyla karşılaştı... Hele hele, Londra Film Festivali'nde, en iyi üç filmde biri seçilmesi, Berlin Film Festivali sırasında, En İyi Senaryo Ödülü'nün Düşman'a verilmesi ve OCİC tarafından En İyi Film seçilmesi, onların keyfini iyice kaçırdı. Çünkü onlar, "Düşman"ın her kazandığı başarının, aslında halkımızın başarısı olduğunun bilincindeydiler ve bu filmin anlattıklarından, yaratacağı devrimci etkilerden korkuyorlardı.=

Bu filmin senaryosunu yazarken ve çekimi için bir yığın riski göze alırken, sansür gericiliğinin baskılarıyla karşılaşacağını, türlü engellerin karşımıza çıkacağını biliyordum. Ancak inanıyordum ki, engelleri aşmanın, yasakları aşmanın bir tek yolu vardı: Yasakları çiğnemek, engellerle savaşmayı göze almak. Böyle yapmazsak, her zaman kan emici zalimlerin bize çizdikleri kölelik sınırları içinde kalmaya mahkum oluruz.

İşte bu film, kendi alanında, yani sinema alanında yasaklara, gericiliğe, baskılara meydan okumanın, halkımızın mücadelesinin ayrılmaz bir parçası ve ifadesi olarak karşınıza çıkıyor. Göreceksiniz ki, yurt dışında bile bazı çevreler, bu filmde anlatılanlara tahammül edemeyeceklerdir.

Diyorlar ki, Yılmaz Güney ülkemizi kötü gösteriyor. O kadar tarihi eserlerimiz var, o kadar büyük otellerimiz, on katlı apartmanlarımız, asfalt yollarımız varken, gidiyor halkın sefaletini gösteriyor. Bütün çabası Türkiye'yi kötülemek.

İki şeyi birbirinden ayırmak gerekiyor. Ben Türkiye'nin aleyhine değilim. Ben açıkça Türkiye'deki egemen sınıflara, onların dayandıkları emperyalist güçlere karşıyım ve her zaman da karşı olacağım. Halkın içinde bulunduğu yoksulluğu, zorlukları göstermek, halka

karşı olmak değil, onlarla beraber olmak, onların kanayan yaralarına parmak basmak ve sergilemektir. Onlar yoksulluğun, acının, baskının yaratıcılarına kızmıyorlar da, onu gösterenlerden biri olarak bana kızıyorlar. Bir gün, aldatılmış ve kandırılmış bir yığın insan, hayatın duvarına kafalarını çarparak gerçeklerin gösterdiği yola döneceklerdir.

Egemen sınıflar, egemenliklerini sürdürebilmek için, ekonomik, askeri, toplumsal baskı ve tertiplerinin yanı sıra ezilen kitlelerin kendi sınıf bilinçlerine varmalarını engellemek için onları kendi gerici ideoloji ve düşünce biçimlerinin içinde tutsak edebilmek için şeytanı bile şaşırtacak yollar bulurlar. Gazeteleri, magazinleri, sinemaları, radyoları, TV ve benzerlerini, köhnemiş dünyalarını korumak ve ölümlerini geciktirmek için kullanırlar. Amaçları, sürekli bir biçimde, ekonomik, siyasal, ve ideolojik anlamda kendilerine bağımlı kılmaktır... Onlar bilirler ki, ezilen kitlelerin, özellikle de işçi sınıfının bağımsız hareketi, kendileri için tehlikelidir. Bu nedendir ki, onlar ne denli ezilenleri kendilerine bağımlı kılmak için uğraşırlarsa, bizler de on kat fazlasıyla işçi sınıfının bağımsız hareketi için uğraşmalı ve ezilenleri işçi sınıfının çevresine toplamaya çalışmalıyız. İşte benim sinemam, genel mücadelenin bir parçası olarak bu amaca hizmet etmeye çalışmaktadır. "Düşman" filmi, bu anlayışın bir ürünü olarak, savaşına devam edecektir.

Arkadaşlar,

"Düşman" filmi görün, tartışın ve ona sahip çıkın.

Gerici çevrelerin tehdit ve baskılarını boşa çıkartalım.

Zafer halkımızın olacaktır.

Hepinize selam... bin selam...

...Düşman, sadece dışımızda yaşamaz, dıştan saldırmaz. O, çeşitli düşünce ve ilişkilerimizde, çeşitli alışkanlık ve özelemlerimizde, çeşitli tavır ve davranışlarımızda da sinsice yaşar. Çünkü bağımlı ezilen çoğunluk üzerinden egemen olan sınıflar, ekonomide olduğu gibi, toplumsal yaşama, kültüre, yaşam biçim ve alışkanlıklarına da damgasını vururlar.

İşte "Düşman" filmi, bu sorunlara değinmeye çalışıyor.

"Düşman", halkımızın uluslararası elçilerinden biri.

1980 Berlin Film Festivalinde, En İyi Senaryo Ödülü

1980 Berlin, Ocik, En İyi Film Ödülü

1980 Londra Film Festivali'nden İyi Üç Filmden Biri

1981 Siyad (Türkiye Sinema Yazarları Derneği) En İyi Senaryo Ödülü,

En İyi Aktör Ödülü

En İyi Aktrist Ödülü

En İyi Yardımcı Aktör Ödülü

"Düşman", kavgasının filmi.

..."Düşman", sinemanın yüzü, gerici Düşmanı.

"Düşman"ın Almanya'da gösterime girmesi dolayısıyla kaleme alınan ve bildiri olarak da yayınlanan mesaj (Haziran 1982).

"SÜRÜ": HALKIMIZIN İSYAN DOLU ÇIĞLIĞI

Değerli arkadaşlar,

"Sürü" en ilkel koşullarda, en zor şartlar altında bile devrimci demokrat bir sinema adamının isyan dolu çığlığını ve içten ağrısını sizlere ulaştırıyor. Bu ses ezilen halkımın onurlu sesidir. Bu ses, her şeye rağmen baskılara karşı direnişin, yasaklara, engellemelere meydan okumanın yiğit sesidir.

Bu sesi hiç kimse susturamaz. Çığlığımız, demokrat dünya kamuoyunu, halkımın ve ezilen dünya halklarının yüz yüze olduğu baskılara karşı hassas olmasına çağrıdır. Ülkem faşist diktatörlük altındadır. Baskının ve zulmün demir ökçeli çizmeleri altında ezilmektedir.

Dünyanın hangi köşesinde olursa olsun, halklar üzerinde anti demokratik baskılar varsa, insan hakları ayaklar altındaysa, bu sadece o acıları yaşayan halkların değil aynı zamanda dünya demokratlarının da sorunudur.

Kim ki kendi dışındaki baskılara kayıtsız ve umursamazdır, onlar da baskıların ve zulmün suç ortaklarıdır. Artık bağırmanın zamanıdır. Ölüm kusan mahkemeleri, idam sehpalalarını, işkence odalarını lanetlemenin zamanıdır. Emekçilerin, demokrat aydınların sesini süngülerle susturmak isteyenlere gür bir sesle "DUR" demenin zamanıdır. Onurla yaşamının tek yolu budur.

Fiziki olarak aranızda olamayacağım ama sesimi ve isyan dolu yüreğimin çarpıntılarını duyacağınıza inanıyorum. Şivan ve Berivan halkımın acılarını size ve İngiliz halkına anlatacaktır.

Bir gün halkım zulmü yenecektir.

Bir gün halkım kollarını saran paslı zincirleri parçalayacaktır.

Size ve İngiliz halkına sıcak ve en içten selamlarımı iletiyorum.

Selam... Bin selam...

"Sürü"nün İngiltere'de gösterime girmesi dolayısıyla gönderilen mesaj.

"YOL": HALKIMIN SUSTURULAMAYAN SESİDİR

Değerli arkadaşlar,

Değerli konuklar!..

Bu filmi sizlere sunmayı, filminden sonra da film üzerine konuşmayı çok isterdim. Ancak biinen nedenlerden ötürü buna olanak bulamadım. Bilmenizi isterim ki, nerede olursam olayım, yüreğim halkımın kavgasına ve acısına kayıtsız kalmayan insanlara, halkımın kavgasını veren insanlara sıcaklıkla açıktır. Sizleri bu duygularla selamlıyorum.

"Yol" Türkiye-Kürdistan'ı bütün sorun ve boyutlarıyla anlatmıyor. Anlatamaz da. Ancak halkımın savaşçısı olmaya kendisini adanmış bir sanatçı olarak önümüzde duran görevlerin bilincindeyim. Sanatçı olarak devrim kavgasının sıradan bir eriyim. Yolumuz uzun ve zor. Ancak aşılmaz değil...

Devrimci sanat devrimci süreci anlatan sanattır. Devrimci sanat, toplumsal, siyasal, kültürel değişimleri ve kavgayı hem tanık olarak anlatan, hem de onu etkileyen sanattır. Sadece tanık olarak izlemek ve yansıtmak yeterli değildir, aynı zamanda bu süreci etkileyen bir niteliği olmalıdır. Bu anlamda "Yol", Türkiye gerçeğinin hem tanığı, hem de onun değişimini etkileyen bir olgu olarak ele alındığında, devrimci bir görevi, işlevi yerine getirmektedir. Devrimci mücadelenin hedefi siyasal iktidarın ele geçirilmesidir. Siyasal iktidar bir son değil, bir hedef değil, toplumsal devrimin ilk adımı, kapı anahtarıdır. Yani siyasal iktidarı ele geçirmeden, ikna için gerekli zoru ele geçirmeden toplumsal bir değişikliği yapmanın olanakları yoktur. Ancak siyasal iktidarın ele geçirilmesi sürecinde, zorun yalnızca açık düşmanlar, yani emperyalizm, işbirlikçi burjuvazi, faşizm ve onun kurumları değil, aynı zamanda, düşmanı yenmemizi engelleyen bütün gerici kurumlardır; örf, adet ve gelenekler, yani feodal kalıntıların can verdiği her şey. Biz, esas olarak, devrimci mücadele içinde bile feodal yanlarımızı yenebilmiş değiliz. Feodal yanlarımız günlük ilişkilerimizden, siyasal tutum ve örgütlenmelerimize kadar her şeyde kendini gösteriyor. Bunu yenmemiz gerekli. Ancak bu yeniş, biçimsel değil, özden olmalıdır. Biçimsel yenişler ya da öyle görünmeler, aslında devrime değil, gericiliğe hizmet ediyor... Biçimsel anlamda feodal tutumu yenmektense, onu içten bir biçimde kullanmak ve değerlendirmek seçilmelidir.

"Yol", hem devletin örgütlenmiş baskısını, hem de feodal gericiliğin kalıntılarının can verdiği baskıları anlatırken, önümüze savaşmamız gereken güçlerin bütününü koyuyor. Halkı devrimci savaşa hazırlamanın temel yolu, onu gerici alışkanlık, yargı ve anlayışlardan kurtarmayı emrediyor. Devrimci süreç buna yeterli değil. Ancak siyasal iktidarın işçi sınıfının önderliğindeki halkın eline geçmesi ilk adım olacaktır. Kadın erkek ilişkileri, sadece bir cinsiyet sorunu değil, sınıfsal bir sorundur. Her toplumsal yapı, kendine özgü bir biçimde kadın erkek ilişkilerine hukuki, toplumsal ve ekonomik bir içerik kazandırır. Ve bu toplumsal yapı içindeki insanlar, kadın erkek ayrımı gözetmeden, soruna öncelikle ekonomik ve sosyal sistemin belirlediği açıdan bakarlar ister istemez. Benim için sorun, "Yol"da, sadece kadın

sorunu değil, aynı zamanda erkekler sorunudur da. Çünkü ezilen sadece kadın değil, erkektir de. Ve asıl ezilen kadın değil erkektir. Bir erkeğin kadını ezmesi, ona baskı kurması, kendisinin baskı altında olmasının bir ifadesidir. Kadının kurtuluşu, sınıfın, ezilen sınıfın kurtuluşu ile mümkündür. Ezilen sınıf işçi sınıfıdır ve burada belirleyici güç erkeklerdedir. Erkeklerin belirleyici olduğu bir sınıfta, önce erkekler sonra kadınlar kurtulacaktır. Sorunu aydın şematizmi içinde ele almamalıyız. Kadının kurtuluşu, ezilen sınıfların kurtuluşuna bağlıdır.

“Yol”, birçokları açısından ezilen kadınları anlatmaktadır. Oysa, ezen cinsiyet olarak görülen erkeğin de ezildiğini anlamak istememekte ya da bu konuda kayıtsız kalmaktadır.

“Yol” Türkiye-Kürdistan üzerine bir tartışma ve eğilim yarattı gösterildiği yerlerde. Bu bir adımdır; geliştirilmesi ve derinleştirilmesi gereken bir adım. Her namuslu insanın bu gelişmeye katkıda bulunması insanlık görevidir. Hep birlikte haykırmak, insanlık suçu işleyenleri lanetlemek gerekir.

Kahrolsun Askeri Faşist Diktatörlük!

“Yol” halkımın susturulamayan sesidir!

Selam... Bin selam!..

“Yol”un gösterime girmesi nedeniyle gönderilen mesaj.

19 MAYIS 1985: YILMAZ GÜNEY HAFTASI

ARAMIZDA OLMAYIŞININ ACISI VE İÇİMİZDEKİ ÖLÜMSÜZ ANISIYLA

FATOŞ GÜNEY

Değerli dostlar,

Yılmaz Güney’in yaşamı birkaç sayfa ile özetlenemeyecek kadar derin ve engin zenginliklerle doludur. O’nu tanıyabilmek, tüm yönleriyle kavrayabilmek ancak başarılar, başarısızlıklar, hor görülmeler, acılar, yoksuluklar, açlıklar, hapisaneler, hastaneler, kavgalar, kazalar, özlemler ve zaferlerle ipek böceği kozası misali örülmüş bir yaşamı oluşturan binlerce olayı bilmek ve incelemekle mümkündür. Bu da, bir roman yazmayı gerektireceğinden, ben çok kısa ve öz olarak bazı noktalara değinmek ve O’nu dilimin döndüğünce anlatmaya kendi sözeriyle başlamak istiyorum.

“954’lerde, Adana’da, İnönü Caddesi’nde bir kolonyacı dükkanında çalışıyordum. Onyediy yaşlarında idim. Genç bir adam, işçilerden, köylülerden söz eden, İspanya iç savaşının acılarını anlatan şiirler okurdu bana. Küçük kırmızı kaplı bir cep defterine özenle yazılmış şiirlerdi bunlar. Kim yazmıştı yüreğime coşku dolduran bu etkili şiirleri? İlk kez ondan duyuyordum; bir adam vardı, adı Nâzım Hikmet’ti.

“Bir yıl öncesine kadar, yaz tatillerinde Yenice köyüne döner, ırgatlık yapardım. Orada doğmuş, orada büyümüştüm. Kürt asıllı, topraksız, yoksul bir ailenin çocuğuydum. Limon çiçeği koka o küçük kolonyacı dükkanında içime düşen ateşin adını ve hangi sınıfın adamı olduğumu öğrendim. Köylüydüm ben ve kurtuluşum ancak sınıfımın kurtuluşuyla mümkündür. Peki nasıl kurtulacaktı sınıfım? berraklık kazanmayan bir sorundu bu benim için.”

Evet, Yılmaz Güney gencecik bir köy delikanlısıydı o dönemler, kabına sığmayan güçlü kişiliği, kararlılığı, cesareti çok kısa sürede O’nun, köyünün ve köylülüğün dar sınırlarını parçalayacak, hayatını ve kafasını sınırlayan hapisaneleri yıkacak ve Yılmaz bir özgürlük ve demokrasi savaşçısı olarak yaşamın ta göbeğine, en fırtınalı denizlerine yelken açacaktı. Korku tanımaz yüreği en ağır acılarla yüklenecek, kısa yaşamının oniki yılını hapishane hücrelerinde, demir parmaklıklar arasında, sürgünlerde ve gurbetlerde geçirecekti. Liseyi bitirdiği yıllarda edebiyata merak sarmıştı. Hikayeler yazmaya başladı. Annesi ve bacısıyla paylaştıkları tek göz evin elektriği çekilememiş odasında, sokak lambasının solgun

aydınlığında küçük dünyalar yaratıyor kendine, güçlü sezgileri ve duyularıyla, hayatı, işleyiş yasalarını, en can alıcı yanlarından yakalıyor, kavriyor, aktarıyordu. Genellikle de, kendi yaşadığı olaylardan hareket ediyor, güçlü gözlemciliği sayesinde yaşamın gerçeğiyle hep iç içe oluyordu. Bu, onun ileri dönemlerindeki çalışmalarında da hep böyle sürecek; o, her yarattığı eserinde daima yaşanandan yola çıkacak, toplumsallığı, bilimselliği ve sanatsallığı birlikte yoğuracaktı.

Yazdığı hikayeler, çeşitli gazete ve sanat dergilerinde yayınlanıyordu. 955'de, birtakım arkadaşlarıyla birlikte, maddi olanaksızlıkları yüzünden kısa ömürlü olacak olan "Püren" ve "Doruk" dergilerini çıkaracaktı. Daha sonra Adana'dan İstanbul'a, İktisat Fakültesi'nde öğrenim görme hayelleriyle gelecek; ve sinema, geniş kitlelere ulaşması, etkinliği, anlatılan şeylerin daha güçlü ve daha derinliğine işleyebilmesi olanakları açısından, ön plana alınması gereken bir sanat dalı olarak dikkatini çekecektir.

Çocukluk yıllarında yaptığı çobanlık, bağ bekçiliği, ırgatlara su taşıma, çapa işçiliği, pamuk ırgatlığı, arabacılık, kasap çıraklığı, traktör sürücülüğü, simit, gazoz satıcılığı gibi işlerden sonra, Yılmaz Güney '57 yılında, Beyoğlu'nda bir film işletmesinde "pursantaj" memurluğu, işletmecilik ve muhasebeci yardımcılığı yapmaya başlar. Koltuğunun altında çeşitli film bobinleri ile Anadolu'yu dolaşmakta, film dağıtıcılığı yapmaktadır. Bütün bunları yaparken de hikayeciliğini senaryo çalışmaları ile sürdürüyor, Rejisör Atıf Yılmaz'ın asistanı olarak, rejisi ve senaryo yardımcılığına başlıyor ve de ilk filmi olan "Bu Vatanın Çocukları"nda çok küçük ama çok etkili ilk rolünü oynuyordu.

Bu sırada, geçmiş yıllarda yazdığı bir hikayesinden ötürü, komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle tutuklandı ve bir buçuk yıl hapis, altı ay sürgün ve ömür boyu kamu haklarından yoksunluk cezalarına çaptırıldı. Bu ilk tutukluluğu ile birlikte, İstanbul, İktisat Fakültesi, sinemadaki ilk denemeleri, ilk heyecanları, hayalleri ve umutları da onunla birlikte duvarlar ve demir parmaklıklar arasına hapsedilecekti.

"Oysa, o dönemlerde komünizmle ilgili, bilimsel anlamda dişe dokunur bilgim de yoktu," der Yılmaz Güney.

"İlk romanım olan 'Boynu Bükük Öldüler', (66-62'de ilk tutukluluk dönemimde), Nevşehir Cezaevi'nde, siyasi koğuşun en dip köşesinde, rutubetli bir duvara komşu bir ranzada, geceli gündüzlü 16 aylık bir çalışmanın ürünüdür...

"Ranzamdan hiç indirmediğim küçük bir masam vardı, yatma zamanı gelince ayak ucuma çeker, ayaklarımı altına sokar uyurdum. Çoğunlukla anlattığım insanları görürdüm düşlerimde, onlarla yaşardım."

... Ve böylece günler akıp geçecek, bir sanatçı için, hapishanenin son derece güç, üretmeyi önleyici, tüketici şartlarına rağmen direnecek ve çalışmalarını sürdürecekti.

Cezasını tamamlayıp, bir buçuk yıl sonra hapishaneden çıktığı ve altı aylık sürgün cezasını tamamlamak üzere Konya'ya gitmek için yola koyulduğunda, henüz yirmidört yaşında gencecik bir delikanlıydı ve koltuğunun altında ilk romanı olan bu ölümsüz eserini taşıyordu. Öğrenim yarıda kalmıştı. Önündeki tek yol, kendi deyimiyle, "kendisini hayatın okulunda, hayatın kabul ettiği ve dayattığı öğretmen aracılığıyla eğitmeye" devam etmektir.

Öyle de yaptı...

Konya'da, hapishaneden yeni çıkmış, sicilinde "komünist" yazan birisine kimse iş vermek istemiyordu, oysa hayatın zorunlu kıldığı gelişmeleri aşmak çevre ile ilişkiler kurmak, çalışmak durumundaydı. Uzun araştırmalardan sonra bir gece kulübünde "fedailik" işi buldu. Kabul etmek zorundaydı.

Ataklığı, gözüpekliği, dürüstlüğü, doğruları savunması sayesinde kısa sürede çevrede tanınan, sevilen, sayılan ve sözü dinlenen biri oldu. Sürgün cezası bitip İstanbul'a döndüğü vakit, kendinden önce namı, o kendi dünyalarının ölçüleri ve oyunlarının katı acımasız kuralları içinde, özünde dürüst ve cesur insanlar olan kabadayılar aleminde duyulmuştu.

Taze bir güç ile sinemaya, bıraktığı yerden devam etme kararlılığında. Ve artık filmlerde başrol oynuyor, oynadığı filmler büyük ilgi görüyordu. Prodüktörler o güne kadar kendi güzellik ölçülerine göre, jönlere uymayan bir fiziğin sahibi gördükleri bu adamın neden halk tarafından böylesine sevildiği, benimsendiği ve tutulduğunu çözemiyorlardı. Oysa onların kavrayamadıkları şey, aslında, o güne kadar yabancı olduğu, kendi gerçeği dışındaki bir

dünyanın penceresinden beyaz perdeye bakan, aldatmacalı renkler içinde eğlendirilmiş, uyutulmuş, uyuşturulmuş bir sinema seyircisi, ilk kez perdede kendi fiziğine benzeyen birisini, kendisi gibi doğal davranan, kendi dünyasını yansıtan olaylar yaşayan, sorunları benzer olan, haksızlığa uğrayan, ezilen ama başkaldıran, döğüşen Köroğlu, Dadaloğlu misali yiğitlere özgü bir adam görüyor ve o adama yürekten bağlanıyor, tiryakisi oluyor, kendisinden sayıyordu.

Halkının bu içten sevgisi karşısında Yılmaz Güney yükseliyor, yüceliyor, onun omuzlarında ise sinema, her geçen gün biraz daha güçlenen bir demokrasi silahı haline geliyordu. Artık prodüktörlere kendi istediği gibi filmler yapmayı diretecek güce erişiyordu. İçinde üreyen, çoğalan, yüreğine sığmayan duygular taşıyor bu kutsal sevgi ve birikimi halkının gerçek çıkarları doğrultusunda kullanmak ateşiyle yanıp tutuşuyordu.

"Halkımın içinde bulunduğu değişimin, toplumsal uyanışın bana yansıyan coşkusunu ve sevincini beynimin barajlarında biriktirmek, enerjiye dönüştürmek, onların bilinçlenmesine katkıda bulunmak görevimdir. Bilincin önderliğinde değilse coşkular, fayda etmez zarar verir halkıma, düşman pusuda bekliyor çünkü." diyordu.

Bu dönemin ilk ürünü "Umut" oldu. Onun, "Aç Kurtlar", "Seyyit Han" gibi baş oyunculuk, senaristlik ve yönetmenliğini yaptığı, tümüyle kendine ait ilk iki filminden sonra gerçekleştirdiği "Umut", Türkiye sinemasında, gerçek ve gerçekçi sinemanın bir dönüm noktası idi. Filmin birçok sahnesi sansürce kesilerek engellenirken, yurt dışında da gösterilmesi yasaklandı. Bu baskıya karşı Yılmaz Güney de sessiz kalmadı. "Umut" kaçak olarak yurt dışına çıkartıldı ve Grenoble'de, "Büyük Jüri Özel Ödülünü" kazandı ve Yılmaz Güney ilk kez '70 senesinde ülkesinin sınırlarını aştı.

O güne dek, Yılmaz Güney filmlerinin alışlagelmiş kuralları, Umut filminin kahramanı "Arabacı Cabbar" ile birlikte değişiyor, bambaşka bir kişiliğe bürünüyor, bu sarsıntıyla birlikte ayrışmalar başlıyor; Yılmaz Güney kabuk değiştirmenin sancılarını yaşarken ve yeni, ileri hedeflere doğru yönelirken, (72 yılındaki cunta ile birlikte) yine yaşamı bölünüyor, yine hapisaneye, hem de bu kez Selimiye Askeri Cezaevi'ne düşüyor, kollarına ve kamerasına kelepçeler takılıyor, tel örgütülü, demir parmaklıklı ziyaretler başlıyor; haftada yalnızca on dakikalık (Biz o zaman yeni evliyiz, oğulumuz 6, 5 aylık)...

Hayat akıp gidecek, fakat her şeye rağmen zaman onu daha güçlü, daha zengin ve etkili kılacaktı. Devamlı okuyacak, kendini aşacak, yenileyecek, bir öğrenci titizliği ile çalışacak, yarının güç günlerine hazırlanmak için var gücüyle, yılmak bilmeksizin direnecekti.

Mektuplarında duygularını dile getiriyordu.

"Asıl hapisane insanın kafasında yarattığı hapisanedir. Hayatı sınırlayan hapisane odur ki, ilk fırsatta yıkılmalıdır, dünyayı daha iyi kavrayabilmek için. Ben bu barajı aştım, her şey önümde bütün açıklığıyla oynuyor. İçimdeki hırs ve inat, damgasını öyle silinmez, öylesine sağlam basacaktır ki hayata, şu uzun hapisane yıllarının beni yeniden yarattığına sen de tanık olacaksın. Zorluklar, sıkıntılar, haksızlıklar, benim için, sanatım için öyle yararlı olmuştur ki, bütün dünyada sözü edilen filmler yapacağım. Bir gün Türkiye sinemasını dünyaya ben ve benim gibi düşünenler götüreceğiz. Hapis olan benim fiziğimdir, kafam hapis değil ve onu kimse durduramaz."

Kafasını ve yüreğini kimse durduramadı ve dediklerini yaptı. Halkına verdiği sözde durdu. Cezaevlerinde, en ağır insanlık dışı koşullara karşın durup dinlenmeden, gecesi gündüzü ile çalıştı, romanlar, hikayeler, senaryolar yarattı. İki buçuk yıllık tutukluluğu, '74 affı ile son bulup, yalnızca üç buçuk ay sonra üçüncü kez yeniden özgürlüğüne kelepçe vurulduğunda hapisanede yarattığı en güzel ürünlerinden birçoğu, kendisinden önce dünyaya açıldılar. Yığınları etkileyerek onlara çok uzak ve yabancı oldukları garip bir dünyanın yanık ve acılı türkülerini dinlettiler... İnsanlar hiç bilmedikleri, daha önce hiç duymadıkları ağıtlar yakan bu sese kulak verdiler, yüreklerinden sarsıldılar...

Yılmaz Güney, Türkiye'deki mücadelesini yalnızca sinema alanında, roman ve hikaye dallarında bir sanatçı olarak, ülkesinin toplumsal gerçeklerine ışık tutmanın ve tanıklığını belgelemenin dışında, halkının nabzını her zaman elinde tutarak, halkının yanında, devrimci mücadelesinin ateşi içinde (egemen iki dev güce, emperyalizmin, faşizmin, gericiliğin her türüne, Kürt ulusu ve ezilen tüm uluslar üzerindeki baskılara karşı) omuz omuza

çarpışıyordu. Dışarıdaki arkadaşları aracılığıyla dergiler çıkartıyor, siyasi, felsefi, kültürel konu ve sorunları içeren değerlendirmeler yapıyor, yarınlara ışık tutacak düşüncelerinin tohumlarını ülkesinin, doğum sancıları içindeki bereketli topraklarına serpiyordu.

Doğaldır ki, diğer yandan, düzenin uygulayıcıları ve koruyucuları da kendilerine düşen soysuz görevlerini yerine getiriyorlar, ardı ardına hakkında yüzlerce yılı bulan dava dosyaları açılıyordu; "milli duyguları zayıflatmaktan", "halkı suç işlemeye teşvik etmekten", "devletin içte ve dışta itibarını sarsmaktan" vs. vs.

Bir yandan yazı ve düşün alanına yansıyan baskılar, diğer taraftan sinema sansürünün ilkel, paslı ortaçağ makası, bir kısım küçük burjuva aydınlarının, sanatçıların ve ne acıdır ki, birtakım devrimci çevrelerin, grupçuluktan kaynaklanan saldırı ve kuşatmalarına karşı tek başına direnen ve çarpışan Yılmaz Güney'in hapisanede son olarak yazdığı "Dağ" senaryosu önce sansür kurulu, daha sonra da Danıştay tarafından "sakıncalı" bulunur. Yılmaz Güney bu konuda şöyle der:

"Hem de öylesine akıl almaz gerekçelerle ki, gülünç ve ürpertici. Oysa senaryoyu yazarken içinde bulunduğumuz koşulları göz önünde tutmuş, her türlü sakıncayı hesap etmişim. O senaryo benim adımla değil de, bir başkasının adıyla gitmiş olsaydı, eminim ki hiç takılmadan, tek satırına bile dokunulmadan sansürden geçirdi. Ama "Dağ" için verilen karar, açıkça artık senaryolarımın sansürden geçmeyeceğinin, yani artık sinema yapamayacağımın ifadesiydi. Sinema hayatımı kesin olarak yok etme kararı artık alınmıştı. Bunun bir belirtisi olarak Antalya Festivali'ndeki duruma değinmek isterim. Daha önce, Sansür ve Danıştay engellerini aşan "Sürü" ve "Düşman" filmlerim yarışma dışı bırakıldı. Bu davranış ilerici sanata karşı nasıl bir tutum izlendiğinin, genel olarak her dalda ilerici sanatın hangi baskılar altında olduğunun bir ifadesidir. Türkiye'de her zaman sanat özgürlüğü baskı altında tutulmuştur, yaratıcılık önlenmiştir. Fakat son gelişmeler daha kararlı, daha organize bir gericiliğin adım sesleridir. Festival dışı bırakılmam dışında, özellikle "Güney Film" damgası taşıyan filmlerim, gittikleri her yerde, asker, sivil, bölgesel yöneticilerin sansür ve kısıtlamalarıyla karşılaşılıyor."

Böylece, Yılmaz Güney'in artık ülkesinde sinema yapma koşulları tümüyle ortadan kalkıyor, çevresindeki kışkaç iyice daraltılarak tüm olanakları elinden alınıyor, halkla bağları kopartılmak isteniyordu...

Ne yapmalıydı Yılmaz Güney? Teslim mi olmalıydı? Yoksa boynundan zincirli bir köle mi? Kölelik, ihanetti. Yılmaz Güney için korkaklığı, boyun eğmeyi seçmek zor, cesareti seçmek ise kolaydı. "Ben Kolayı Seçtim" derdi...

"Ülkemden ayrılmamı gerektiren esas neden, hakkımda düşüncelerimden ötürü açılan ve yüzyılı aşan davalar değildir. Bunlar '78 yılından beri süregelmektedir. Benim için, cezaevlerinde daha uzun süre kalma korkusu olsaydı, yurdumdan daha önce ayrılırdım, çünkü her zaman, hangi koşullarda olursa olsun, ister kapalı, ister açık, ister askeri, ister sivil, aşamayacağım cezaevi, duvar yoktu. Bu olanaklara her zaman sahip oldum. Her zaman da, bir yurtsever olarak, kendi kültür ve alışkanlıklarına bağlı bir insan olarak, ülkemin en kötü bir cezaevinde, en kötü hücresi, başka ülkenin en güzel, en rahat yerlerinden daha iyidir dedim kendime. Gelgelelim bu iyimser bakışımı karartan çok şeyler oldu son zamanlarda. Ben bir sanatçıyım ve sanatımın odak noktası sinema. Sinema yapmak benim için hayat bulmaktır, yeniden hayat kazanmaktır. Ne yazık ki, son uygulamalar beni can damarımdan koparttı."

81 yılının Ekim ayında ülkesini terk etmek zorunda kalır Yılmaz Güney... Avrupa'ya gelir. Dalından kopmanın acısı ve hüznü ile doludur. 82 Ekim, Türkiye'de ayrılışının yıldönümünde duygularını dile getirir:

"Benim için sürgün, ülkemin taşına toprağına, havasına suyuna, ağacına kuşuna, insanına, aşına özlem demektir..."

"Benim için sürgün, ülkeme yeniden dönebilmek için, kararlı bir mücadele demektir..."

"Benim için sürgün, dünyanın çeşitli halklarıyla ilişki kurmak demektir..."

"Benim için sürgün, bir anlamda sansürsüz film yapabilmek ve özgürce düşünebilmek demektir..."

Benim için sürgün, sürgün demek değildir... "

Yılmaz Güney Avrupa'da önce, İmralı Cezaevi'ndeyken senaryosunu yazdığı ve çekimini gerçekleştirdiği "Yol" filmine, montaj masasında yepyeni bir ruh ve biçim vererek onu yeni baştan yaratır ve dünyanın en önemli film festivallerinden biri olan Cannes'da, büyük bir heyecan ve hayranlık uyandıran film, tüm dünyadan gelen basın ve sinema çevrelerince ayakta alkışlanır. Böylece, Türkiye ve çeşitli dünya festivallerinde, Yılmaz Güney'in daha önce oyuncu, yönetmen, film, senaryo ve roman dallarında kazandığı otuziki ödülüne, dünyanın en önemli ödüllerinden biri olan "Altın Palmiye" de eklenmiş olur.

...Bu büyük başarıdan sonra tüm dünya sinemasının gözü ve dikkatleri üzerindedir. Türkiye ve dünya kamuoyları karşısında yine görevleri ve sorumlulukları ile baş başadır... Türkiye'yi yeniden gündeme getirmek, uygulanan insanlık dışı işkence ve baskıları tartışma konusu yapmak için, yıllarca etiyile kemiğiyle yaşadığı, tanıdığı olduğu hapishanelerdeki olayları anlatarak, Türkiye manzaralarının önemli bir bölümünü sergileyen "Duvar" filmi yapmakla işe sivanmaya karar verir. Bu film, Yılmaz Güney'in bir isyan çığlığı ve dünya kamuoyuna bir haykırışıdır. Ve bu film onun yüzlerce projesinin ilk adımını oluşturmaktadır. Ondan sonraki yapacaklarında, Türkiye'den, yerel ve ulusal olmaktan, Türkiyeli Sinemacı Yılmaz Güney'den yola çıkarak evsensesleşmek, dünyanın her yerinde, Afrika'da, Latin Amerika'da, İspanya'da, Yunanistan'da, Ortadoğu'da, Filistin'de ve de Kürdistan'da yani "Kavga" olan her yerde filmler yapmak, zirveden zirveye tırmanarak gücüne güç katmak ve bu gücü Türkiye'deki gelişen yüce ve onurlu mücadelenin gücüne, ırmağına akıtmak için, tüm olanaklarını seferber etmek düşüncesinde ve kararlılığındadır... O güne kadarki tüm yaşamında olduğu gibi!

İşte tam bu sırada, bütün bunları gerçekleştirebilmenin tüm olanaklarına, tüm yeteneklerine sahipken, diğer düşmanlarının dışında, hiç beklenmedik, hiç hesapta olmayan amansız bir düşman, O'nu kahpece içinden vurur...

Ne kadar acıdır ki Yılmaz Güney, o güne kadar yapabileceklerinin, yapmak istediklerinin ve kapasitesinin yüzde otuzunu bile gerçekleştirmeye fırsat bulamadan aramızdan ayrılmak zorunda kalır.

Yılmaz Güney, kısa süren yaşamını, özgürlük ve demokrasi mücadelesinde bir "sanat"çı ve "savaş"çı olarak yaşadı. Yüzyıllardır süre gelen sistemlerin ideolojileriyle beslenmiş ve çarpıtılmış yığınların bilinçlerinin sarsılmasında, onları düşünmeye ve kendilerini değiştirme doğrultusunda istek duymaya zorlamanın, sanatçıların kaçınılmaz görevleri olduğuna ve sanatçının çağının, ülkesinin sorunlarına kayıtsız kalmaması gerekliliğine inandı.

Yapıtlarında, Türkiye-Kürdistan toplumunun çözülen feodalizmini, kaybolan gelenek-göreneklerini, yokolup giden değerleri, toplumsal-siyasal yaşamın çalkantıları ve fırtınaları içinde bocalayan, çabalayan, boğulup kalan, çözüm ve yol arayan insanların acı dolu yaşamlarını dile getirdi. Derin aşkların, bağlılıkların, hasretlerin, şefkatin ve inceliklerin şarkılarını söyledi. Türkiye'de, son onbeş yıl içinde yeni ve ilerici bir kuşağın yetişmesinde, O'nun filmleri ve mücadelesi etkin bir rol oynamıştır.

Nitekim, yığınlar üzerindeki bu önemli etkisini tesbit eden ve bundan son derece ürken egemen güçlerin, gerici ve faşist çetelerin saldırı hedefleri olmuştur. Ve filmlerini, kitaplarını, tüm yazılarını, afiş ve kartpostallarına varıncaya dek ve hatta adından ülkede söz etmeyi yasaklayacak kadar zavallılaştırmışlardır. 'Vatan Haini', 'Katil' 'Kansız' karalamalarına ve küfür edebiyatına sığınarak onu zedelemeye, yaralamaya çabaladılar ve bunu bu kokuşmuş ve küflü düzenleri sona erinceye kadar da sürdürecektir. Ancak gerçek vatan hainlerinin kimler olduğu tarihin şaşmaz akışı ve tanıklığı içinde, kaçınılmaz olarak ortaya çıkacaktır. Nitekim de, ne kadar engellemeye, yok etmeye çalışırlarsa çalışsınlar, Yılmaz Güney'in tüm filmleri, kitapları, yazıları, resimleri, halkımız arasında, her türlü tehditin anlamlı bir yanıtı olarak yüreklilikle elden ele dolaşılıyor.

O, burjuva anlamda bile demokrasiyi tarihinin hiçbir döneminde yaşamamış olan ülkemizde, faşist diktatörlük dönemlerinde, en zor koşullar altında savaşmıştır. Baskılar karşısında boyun eğen, batan gemiyi terk eden fareler gibi korkup kaçan, sinip saklanan ya da 'Bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın' diyerek, çıkarları, kariyerleri uğruna düzene alkış tutan bir kısım küçük burjuva aydınları, sanatçıları ve kolay günlerin sözde 'keskin devrimci'lerine karşılık, bütün varlığı ve enerjisiyle, hastalığının en ağır dönemlerinde, sağlık koşullarını bile

hiçe sayarak, direnişin en önünde yürümüş, göğsünü yasaklara karşı germiş ve yiğitçe savaşmış büyük bir mücadele adamı ve yol gösterici olarak her zaman saygı ve sevgiyle anılarak aramızda Yaşayacak'tır.

Sizleri, Yılmaz'ın fizik olarak aramızda olmayışının acısı ve fakat içimizdeki Ölümsüz anısının tüm sıcaklığıyla selamlıyorum.

Batı Almanya'nın Osnabruck kentinin üniversitesi tarafından düzenlenen Yılmaz Güney haftasında, 19 Mayıs 1985'de Fatoş Güney tarafından yapılan konuşma.